

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjem Evropi.

primorski

dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLV. št. 258 (13.489)

Trst, četrtek, 9. novembra 1989

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723

VEDUG
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Vzhodnonemški realni socializem preživlja svoje najtežje trenutke

NDR prizadel politični potres pod sabo pokopal tudi politbiro

Premier bo bivši šef partije v Dresdnu Hans Modrow, novi ljudje tudi v politbiroju
Kohl ponuja Krenzu pomoč pod pogojem, da se partija odpove monopolu oblasti

VZHODNI BERLIN — Nemško de-
mokratično republiko je prizadel prvi
politični proces, ki je pod sabo v
zadnjih 24. urah pokopal najprej vlado
75-letnega Willija Stopha, včeraj pa še
politbiro. Vzhodnonemški politični
oder je zapustila stara Honeckerjeva
garda, na prizorišče stopajo novi ljud-
je. Vzhodnonemški partijski in državni
voditelj Krenz je za novega premiera
imenoval reformatorskega sekretarja
mestnega komiteja partije v Dresdnu
Hansa Modrowa. Centralni komite pa
je že potrdil Krenzovo funkcijo in
imenoval nove člane politbiroja, v ka-
terem so poleg Modrowa še štirje
predstavniki reformističnega krila vz-
hodnonemške partije SED.

Nedvomno pa je imenovanje 61-let-
nega Hansa Modrowa, ki si je v za-
dnjih tednih že zaslužil vzdevek »vz-
hodnonemški Gorbačov«, poslednji
poskus partije, da zaustavi beg Vzhod-
nih Nemcev na Zahod in zakrpa po-
tapljajočo se barko vzhodnonemškega
realnega socializma. Krenz dolži sedaj
za družbeno-politično krizo prejšnje
staro vodstvo s Honeckerjem na čelu,
obljublja korenite reforme, a se po

Egon Krenz in Günter Schabowski med torkovim srečanjem z demonstranti v Vzhodnem Berlinu (AP)

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Mnenje skupine delegatov po pogovoru s pokrajinskim vodstvom

Nedemokratični izredni ukrepi na Kosovu ostanejo še veljavni

PRISTINA — Delovna skupina delegatov
(poslancev), članov odbora za notranjo politi-
ko skupščine Jugoslavije, ki je na Kosovu tri
dni preučevala učinke posebnih ukrepov, ki
so bili ob koncu preteklega februarja uve-
ljavljeni v pokrajini, je sprejela svoja stališča
in poglede na krizo in možnosti njenega reše-
vanja. Delegati so jih predstavili in utemeljili
na večeršnjem zaključnem pogovoru v skup-
ščini Kosova.

Bilo je očitno, da so člani odbora za notra-
njo politiko zvezne skupščine brez bistvenih
pridržkov sprejeli poglede, mnenja in stališča
svojih sogovornikov v kosovskih občinah in
podjetjih, ki so jih obiskali v ponedeljek in
torek. To so bila razna vodstva, ki so bila
temeljito »diferencirana«, to je kadrovske
očističene in spremenjene, tako da zdaj vdano
in lojalno tolmačijo in izvajajo politiko Koso-
va in Srbije. Zaradi njihovega položaja je pač
mogoče razumeti, da so poudarjali nujnost in
potrebo izrednih ukrepov, ki jih je na Kosovu
uvredila skupščina Jugoslavije, na predlog
prejšnjega predsedstva države, in zatrjevali,
da je glavni tukajšnji sovražnik tako imeno-
vani albanski nacionalizem in separatizem,

proti kateremu da se je treba še odločneje in
z uporabo vseh sredstev bojevati.

Seveda pa so omenili tudi druga spozna-
nja, ki ne sodijo v optimistično podobo in
opcijo o postopnem urejanju razmer, ampak
tragično označujejo sedanjo kosovsko obdobje.
Tako se izseljevanje Srbov in Črnogorcev
nadaljuje v nezmanjšanem obsegu, število
povratnikov na Kosovo je le simbolično, Al-
banci v javnosti v glavnem molče, pasivni pa
so tudi državni in drugi organi, ki naj bi
predstavljali Jugoslavijo in njen sistem. Ko-
sovsko gospodarstvo je skoraj v popolnem
razsulu in rečeno je bilo, da hitro in nezadr-
žno propada tudi največja delovna organiza-
cija v pokrajini, to je rudarski in metalurški
gigant Trepča v Titovi Mitrovici, ki je bil
nekoč znan kot največji rudnik svinca, cinka
in srebra v Evropi. Sploh naj bi Titovi Mitro-
vici odvzeli pravico, da nosi Titovo ime, ker
trdijo, da se je to staro rudarsko in metalur-
ško središče spremenilo v center albanskega
nacionalizma, separatizma in iridentne.

Večina delegatov, članov delovne skupine
za preučitev učinkov izrednih razmer oziro-
ma ukrepov na Kosovu je tudi med včeraj-

šnjim pogovorom v skupščini pokrajine obso-
dila posamezne funkcionarje na ravni federa-
cije ter v Sloveniji in na Hrvaškem, ki da
pomagajo in spodbujajo nacionalistično in se-
paratistično gibanje Albancev, s čimer da
preprečujejo reševanje kosovske krize. »Iz
Slovenije nosijo bencin v steklenici, da bi po-
vzročili požar na Kosovu«, je v zanosu opozoril
črnogorski delegat v zveznem zboru skup-
ščine Jugoslavije. Predsednik delovne skupi-
ne, ki se je mudila na Kosovu, Branko Kostić,
pa je v pogovoru z novinarji menil, da morajo
v pokrajini še naprej veljati nekateri od tistih
izrednih ukrepov, ki jih je uvedla skupščina
Jugoslavije. Gre na primer za različne stop-
nje pripravljenosti posameznih državnih or-
ganov in služb, na primer policije in varnos-
tnih služb, za delovno obveznost ter mobili-
zacijo važnejših gospodarskih dejavnosti ter
za prepoved enonacionalnih združenj in
zborovanj.

Kako bolj koristno in odgovorno do vseh
v Jugoslaviji, bi bilo, če bi delegati skupščine
Jugoslavije in njihovi sogovorniki v različnih
kosovskih okoljih, upoštevali prepričanje

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

V rimski komisiji in Bruslju

Italija in ES za konkretno pomoč SFRJ

RIM, BRUSELJ — V parlamentarni komisiji za
zunanjepolitične odnose so včeraj obravnavali neka-
tere vidike sodelovanja med Italijo in Jugoslavijo. V
zvezi s tem je treba povedati, da gre za odgovore
zunanjega ministra De Michelisa na vprašanja, ki so
jih postavili demokristjanski poslanci Coloni, Santuz,
Bertoli in Agrusti takoj po srečanju Andreotti-Marko-
vič v Bujah in Umagu. Zunanji minister je takrat
večkrat poudaril, da je treba v sodelovanju med dr-
žavama preseči Osimo.

Odgovor, kaj ta De Michelisov termin sploh po-
meni, je prišel včeraj. Šlo naj bi za novo kvalitativno
in kvantitativno dimenzijo pri sodelovanju na vseh
področjih, ki naj gre tudi mimo že vpeljanih meha-
nizmov, ki že desetletja označujejo italijansko-jugos-
lovanske odnose. To je izjavil podtajnik v zunanjem
ministrstvu Vitalone, ki je ob tem še povedal, da
italijanska vlada še krepi že tako tesne stike s so-
sednjo državo. Vitalone je tudi poudaril, da Italija
tudi v okviru Evropske skupnosti zagovarja konkre-
tno pomoč Jugoslaviji. V ta okvir naj bi sodilo tudi
štiristransko sodelovanje med Avstrijo, Madžarsko,
Italijo in Jugoslavijo in o katerem se bodo v soboto
in nedeljo v Budimpešti pogovarjali ministrski pod-
predsedniki in zunanji ministri štirih držav.

Podtajnik v zunanjem ministrstvu je potem še
omenil, da je tudi Albanija izrazila željo, da pristopi
k pobudam, ki sta jih Jugoslavija in Italija sprejeli v
zvezi z Jadranom, glede dogovorov Gorla - Mikulić
pa je dejal, da italijanska stran trenutno ocenjuje
konkretno predloge, ki jih je jugoslovanska stran pri-
pravila v skupnem memorandumu.

O gospodarski pomoči Jugoslaviji pa so v teh
dneh razpravljali tudi na sedežu Evropske skupnosti
v Bruslju. Iz Evropske komisije so namreč sporočili,
da je dvanajstera pripravljena podpreti jugoslo-
vanske prošnje za finančno pomoč, ki naj bi služila
za izvedbo gospodarskih in strukturalnih reform, ki
jih je Markovičeva vlada že začela. Na ta način je ES
v bistvu sprejela tudi De Michelisovo ponedeljkovo
zahtevo po konkretni pomoči Jugoslaviji.

Iz Bruslja poročajo, da je jugoslovanski premier
Ante Marković Evropski komisiji dostavil podrobno
poročilo o stanju v SFRJ in o prošnjah za posojila, ki
naj bi jih Jugoslavija dobila pri Svetovni banki,
Mednarodnem denarnem skladu, skupini sedmih in-
dustrijsko najbolj razvitih držav in pri Evropski in-
vesticijski banki.

Marković od ES pri tem pričakuje politično pod-
poro pri pridobivanju posojil, vendar pa prosi tudi za
neposredno tehnično pomoč pri izpeljavi reform. Vse
kaže, da bo Evropska komisija o Jugoslaviji razprav-
ljala v sklopu nove mediteranske politike, ki naj bi
jo v glavnih smernicah do konca leta predstavil ko-
misar Abel Matutes. Komisija tudi meni, da Jugosla-
vije pri obravnavanju pomoči ni mogoče enostavno
pridružiti Madžarski in Poljski, ki imata povsem dru-
gačen politični in geografski položaj.

Kot izhaja iz Markovičevega poročila, naj bi gos-
podarske reforme Jugoslavijo popeljale v tržno gos-
podarstvo. Pri tem pa mora SFRJ preurediti tudi ban-
čni sistem, da bi lahko financirala najpotrebnejšo
industrijo. Prav pri tem preustroju bank pa naj bi
bila tehnična pomoč ES najbolj potrebna.

Za vse to pa so potrebna tudi finančna sredstva,
ki jih bo Jugoslavija brez podpore ES težko dobila.
SFRJ se tako že pogaja z MDS za »stand by«
posojilo v višini 500 milijonov dolarjev, Svetovna banka naj
bi prispevala 800 milijonov, razvita sedmerica 700
milijonov, Evropska investicijska banka pa naj bi Ju-
goslaviji odobrila milijardo dolarjev posojila.

Danes zasedanje Italjug-Jugital

TRST — Na Pomorski postaji v Trstu
se bo začelo danes ob 9. uri dvodnevno
zasedanje mešanih trgovinskih zbornic
Italjug in Jugital. Na skupščini, katere
50. jubilejna izvedba 1983 je bila ravno
tako pri nas, bodo preverili napore, ki so
bili vloženi v krepitev blagovne menja-
ve in siceršnjega gospodarskega sodelo-
vanja med Italijo in Jugoslavijo v za-
dnjih dvajsetih mesecih, v prvi vrsti pa
pretehtali možnosti za sodobnejše koo-
peracijske prijeme, kakršne pač terjajo
tako družbeno-ekonomske spremembe v
naši ožji in širši matici pa tudi na ev-
ropskem vzhodu kot nagli premiki na
»družene Evrope«. Poudarili bodo seve-
da tudi nujno po ohranitvi in ojačitvi vlo-
ge, ki jo v teh procesih odigravajo ob-
mejni dejavniki tostran in onkraj meje,
pri čemer bodo izstopali tudi slovenski
krajevni predstavniki.

Danes odločitev o premestitvi sodnika Ayala

RIM — Višji sodni svet je vče-
raj po deveturni razpravi odločil
na danes končni sklep o more-
bitni premestitvi palermškega
sodnika Giuseppeja Ayala. Po
vsem sodeč bo Ayala doživel
podobno usodo kot dan prej Di
Pisa, domnevni pisec anonimnih
pism, ki so sprožile palermski
sodni zaplet.

Giuseppe Ayala je v ta škan-
dal le posredno vpleten, ker ga
je vanj povlekel Di Pisa v svoji
obrambni strategiji. Ayalovo pri-
jateljstvo z nekim novinarjem, ki
je imel opravka s pravico, in pol-
milijardni dolg pri nekem sicil-
skem denarnem zavodu sta za
nekatero zadosten razlog, da je
treba Ayala premestiti iz Paler-
ma.

V Ljubljani predstavili kar sedem knjig Založništva tržaškega tiska

MARIJ ČUK

LJUBLJANA — V času, ki ne piše
optimističnih strani slovenskemu založ-
ništvu, je skozi ljubljansko temo vendar-
le posijal žarek. Postorilo ga je Založniš-
tvo tržaškega tiska, ki je včeraj v sloven-
ski prestolnici predstavilo sedem novih
knjig, kar je presenetljiv rezultat, redke,
zato pa toliko pomembnejši, da prihaja
iz zveze, poudarjena volja po ustvarjalnosti
in posredovanju dragocene kulturne do-
brine prav iz našega zamejstva. Knjiga, v
njej zapisane misli in izkušnje, je nepog-
rešljiva nit pri šivanju celovite podobe
našega naroda, nepogrešljiv element
združevanja in uzaveščanja resnice o
enaki, ali vsaj podobni usodi. In o tem
pišejo, razmišljajo, v to drežajo, izzivajo
tudi dela, ki so jih predstavili včeraj v
Ljubljani.

Marko Kravos, urednik Knjižnih izdaj
ZTT, je uvedel tiskovno konferenco,
predstavnik ADIT Slavko Beznik pa
nadaljeval. Beznik je razkril pomembno
novost, da bo ADIT mednarodno podjet-
je s 65-odstotno tujo soudeležbo, bo del-
niška družba na področju založniške de-
javnosti, kar bo omogočilo boljše pokr-
vanje celotnega slovenskega kulturnega
prostora; s tem pa bodo skušali odpraviti
še težave pri prestopanju državne meje,
težave, ki jih knjiga ima še danes, ADIT
pa bo skrbel še za pretok založniške de-
javnosti v delovni skupnosti Alpe Jad-
ran.

Eno prvih založniških dejanj ADIT je
nova knjižna zbirka »Zgodovinski spo-
min«, o kateri je spregovoril njen ured-
nik Bogdan Petric. Izhajale bodo knjige,
vezane na našo polpreteklo zgodovino,
vendar vsebinsko vezane na žive izkuš-
nje posameznih avtorjev. Skratka, umet-
niško in ne zgodovinsko pričevanje. Prvi

imeni, ki nastopata v novi zbirki, sta
Jože Javoršek in Igor Torkar. Oba sta
včeraj spregovorila, Javoršek o svojem
delu »Spomini na Slovence«, Torkar pa o
»Meditacijah o mojem času«.

Besede o knjigah so si nato sledile na
tekočem traku. Marko Kravos je sprego-
voril o zbirki študij, razprav, sporočil
Karla Šiškovca »Znanstveno razmerje do
vprašanja narodnosti« in o romanu »Mes-
to v zalivu« Borisa Pahorja, Aleš Breclj
je osvetlil trud, ki ga je delil še z Zvon-
kom Legišo in Ivanom Vogričem pri se-
stavljanju zgodovinske poti nabrežinskih
kannolomov (naslov dela: »Nabrežinski
kannolomi«). Svojo zbirko esejev »Pre-
mišljanja na meji« je predstavil Ace
Mermolja, tiskovno konferenco pa je v
bistvu zaključil Miran Košta z besedo o
lastnem knjižnem prvcu »Rapsodija v
treh stavkih«.

Da se vrnemo k uvodu. Bila je to po-
membna, zares vsebinska prireditve, na-
potek v užitek, ki ga lahko nudi le bra-
nje knjige.

● Potres v NDR

NADALJEVANJE S 1. STRANI

vsem sodeč noče odpovedati vodilni vlogi partije v vzhodnonemški stvarnosti. Situacija pa se iz ure v uro spreminja, tako da je na sinočnji tiskovni konferenci reformatorski šef vzhodnoberlinske mestne partije Günter Schabowski napovedal skorajšno odobritev novega volilnega zakona, ki vsaj v teoriji odpravlja monopolno vlogo partije in dopušča večstrankarski sistem. V praksi pa je malo verjetno, da bi se SED pomerila na svobodnih in demokratičnih volitvah, saj bi po telefonski anketi, ki jo je izvedel neki zahodnonemški inštitut prejela le 13 odstotkov glasov. Kljub temu pa bodo oblasti vsak čas uradno priznale obstoj opozicijske fronte Neues Forum, kar daje slutiti, da bodo še druge neformalne skupine zahtevale registracijo.

Premier Modrow, ki ga bo brzokone v prihodnjih dneh potrdila ljudska zbornica (Volkskammer), pa bo moral čimprej ukrepati, preden bo NDR izkrmavala, saj jo množično zapuščajo mladi in perspektivni kadri. Položaj je že tako dramatičen, da v bolnišnicah primanjkuje zdravnikov in drugega zdravstvenega osebja. Prazna mesta so nekako zakrpali z vojaškimi osebjem, položaj pa je iz ure v uro bolj dramatičen, saj se eksodus nadaljuje. Samo v zadnjih 24. urah je na Bavarsko prispelo več kot 11 tisoč oseb, reka ljudi pa ne upada, tako da že računajo, da bo pred koncem leta NDR zapustilo še nadaljnjih 200 tisoč ljudi.

Ta naval ljudi že skrbi Zvezno republiko Nemčijo. Kancler Kohl, ki danes odpotuje na petdnevni uradni in prijateljski obisk na Poljsko, je včeraj glede dogodkov v Vzhodni Nemčiji Krenzu ponudil pomoč pod pogojem, da se partija odpove monopolu oblasti in da bodo reforme resnične in ne samo kozmetični ukrepi. Za popotnico je zahodnonemški Bundestag dal svojemu kanclerju slovesno izjavo, da so poljsko-nemške meje na Odri in Nisi nedotakljive. Toda 26 njegovih poslancev mu je to pot zagrenilo, saj so v dodatni resoluciji navedli, da ni pravnih norm, ki bi opravičile izgubo 108 tisoč kvadratnih kilometrov, ki jih je imela Nemčija leta 1937.

● Izredni ukrepi

NADALJEVANJE S 1. STRANI

enega izmed današnjih razpravljalcev, ki je dejal, da dokler albanska narodnost ne bo podprla in izvajala političnih usmeritev in ukrepov, toliko časa boja za Kosovo ne bo mogoče dobiti.

Na Kosovu neuradno trdijo, da bodo sodno obravnavo proti bivšemu partijskemu voditelju Azemu Vllasiju in soobtožencem v Titovi Mitrovici, obnovili morda že prihodnji teden. Pristojni pravosodni organi so namreč zavrnili vse ugovore in pritožbe zagovornikov obtoženih glede sestave tožilstva in sodnega senata kot tudi zavrnili zahtevo Azema Vllasija, da bi ga namesto v Srbiji sodili morda kje v Bosni in Hercegovini, na Hrvaškem ali pa v Sloveniji. V okviru kampanje proti Sloveniji zdaj obsojajo tudi slovenske miličnike, tako imenovane specialce, ker so se uprli, da bi sodelovali v akciji, v kateri so iz rudnika Stari trg izveleli na površino šestdeset stavljačih rudarjev. Jutri se bo v Prištini ob udeležbi okoli 320 delegatov pričela partijska konferenca Kosova in na njej bodo najbrž še zaostri stališča in usmeritve glede stanja in razmer na Kosovu ter načinov reševanja tukajšnje krize. Vendar o tem pišemo na drugem mestu. (md)

Razčiščenje še ni pred vrati in o sestavi občinskega odbora se za sedaj sploh ne govori

Rimske volitve še v ospredju razprav in polemik med predstavniki italijanskih političnih strank

RIM — Neverjetna zmešnjava v podatkih rimskih volitev je še vedno glavni argument razprave v Rimu, čeprav je precejšnje pozornosti deležna tudi razprava o gospodarskem manevru, ki se te dni odvija v senatu, ter razprava o volilni reformi, s katero se bo morala spoprijeti poslanska zbornica. Vmes so seveda vedno prisotne polemike, ki trenutno burijo duhove bodisi znotraj Krščanske demokracije v zvezi s soočanjem med stranko in katoliškimi skupnostmi, bodisi na levi, kjer so si komunisti in socialisti stalno v laseh.

Rimske volitve so včeraj odjeknile v parlamentu. Na vprašanja, zakaj in kako se je volilni stroj na Kapitolu tako neslavno zataknil in osmešil ne le prestolnico, temveč vso državo, je skušal v imenu vlade odgovoriti minister Spini. Za nastalo packarijo ni kriv stroj, temveč človek. To so v bistvu zaključki ministra Spinija, ki je v podrobnostih rekonstruiral dogodke, ki so privedli do kolosalne »pomote«. Odgovornost za »pomoto« v računalniško obdelanih podatkih pa je treba pripisati operaterju, ki je bil zaposlen pri računalniškem terminalu T021. Ta operater je, kot vemo, Massimo Narducci, proti katere-

mu je že stekla formalna preiskava. Te dni ga bo namreč zaslišal rimski sodnik Giovanni Malerba. Minister Spini pa je hkrati povedal, da so rimske volitve razgalile izjemne težave pri izvajanju novega zakona, ki urejuje sestavo volilnih sedežev. Maršikaj v tem zakonu bo treba preveriti in eventualno spremeniti, predvsem pa bo potrebna korenita reforma »načina glasovanja«.

Spinijev odgovor ni povsem zadovoljil predstavnikov poslanske zbornice. V replikah raznih poslancev je prišlo na dan vse nezadovoljstvo nad neverjetnim povolilnim razvojem dogodkov ter nad dosedanjim potekom preiskav. V dvorani zbornice se je tako nadaljevala polemika, ki že nekaj dni vznburja duhove, o političnih instrumentalizacijah hotenih ali nehotenih napak, do katerih je prišlo pri računalniški obdelavi volilnih rezultatov. Največ napadov pa je bilo na novi zakon o sestavi volilnih sedežev. Med najostrejšimi je bil komunist Zangheri, ki je med drugim poudaril, da bi bilo nemara najbolj umestno, da bi ponovili volitve ter s tem preprečili naraščanje nezaupanja občanov v javne institucije.

Dokončna resnica o rimskih volitvah morda ne bo prišla nikoli na dan, kot se prepogostokrat dogaja ob takšnih delikatnih primerih v Italiji. Preiskava se vsekakor nadaljuje in v pričakovanju razčiščenja se nadaljuje uganjanje o bodoči sestavi rimske uprave. Danes se sestane socialistično vodstvo, in to bo verjetno priložnost za obnovitev Carrarove kandidature za župansko mesto. Martelli je včeraj sicer še enkrat zanikal obstoj tajnega pakta, ki so mu nadelili ime CAF (Craxi-Andreotti-Forlani), poudaril pa je, da se zavezništvo KD-PSI kar »dobro drži« in da je v KD večja pripravljenost za sodelovanje s socialisti. Glede zavezništva na levi pa je Martelli dejal, da ni izvedljivo, dokler bodo »komunisti vztrajali pri tem, da ostanejo komunisti«.

Prav ta tema enotnosti na levi je bil glavni argument včerajšnje seje vodstva KPI. O tem je govoril zlasti član tajništva Bassolino, ki je ugotavljal, da socialistom ni uspel proboj na levi, kar bi jih moralo prisiliti k razmišljanju. KPI bo vsekakor vztrajala pri prepričevalni akciji, da morajo levičarske stranke združiti svoje moči.

D. K.

Danes v Rimu mogočni zbor kmetovalcev

RIM — »Kmetijstvo je življenje. Zato ga zaščitimo in obnovimo. Napredek kmetijstva je namreč v korist vseh državljanov«. S temi gesli bodo danes preplavili prestolnico kmetovalci iz vseh dežel Italije. Organizatorji, to je Italijanska kmetijska zveza CIC, predvidevajo, da se bo v Rimu zbralo vsaj 200 tisoč ljudi, ki bodo skušali na omikani in miroljuben način obrazložiti vsej italijanski javnosti nekaj bistvenih zahtev. Predvsem zahtevo po razvojnem načrtu, ki bi prispeval k izboljšanju kakovosti italijanskega kmetijskega proizvoda in ki bi hkrati zaščitil teritorij in okolje. Napočil je trenutek, da se državna oblast temeljiteje spoprime s problemi kmetijstva. Sem sodi tudi obtožba, da je kmetijstvo eden glavnih krivcev onesnaževanja okolja. Med udeleženci današnje vsedrjavne manifestacije, ki se bo zaključila z mogočnim shodom na Trgu San Giovanni, bo tudi številno zastopstvo slovenskih kmetovalcev s Tržaškega in Goriškega, ki se poleg omenjenih problemov vsedrjavnega značaja soočajo še s specifičnimi problemi narodnostnega značaja. In to bodo skušali z dvojezičnimi transparenti izpričati danes v Rimu. Iz naše dežele je namreč že včeraj odpotovalo v Rim šest avtobusov. Med temi je en avtobus slovenskih kmetov s Tržaškega, ki ga je organizirala Kmečka zveza. En avtobus, prav tako s slovenskim zastopstvom, je odpotoval tudi z Goriškega. (dk)

Na delnih upravnih volitvah v ZDA velika zmaga demokratov in črncev

NEW YORK — Na desetine milijonov Američanov je včeraj v 33 zveznih državah volilo celo vrsto krajevnih uprav, volilni izidi pa so prinesli precejšen uspeh črnskim kandidatom, predvsem pa demokratični stranki.

Tako je bil v New Yorku prvič v zgodovini mesta za župana izvoljen črnc David Dinkins, ki je za slabe tri odstotke premagal republikanskega kandidata italijanskega porekla Rudolpha Giulianija. Uspeh črnskih kandidatov je dopolnil Douglas Wilder, ki je bil v zgodovini »bele« Virginie izvoljen kot prvi črnski guverner (njegov nasprotnik republikanec Coleman je zaradi minimalne razlike pri številu glasov zahteval ponovno štetje glasovnic), v Detroitu je bil črnc Coleman Young že petič izvoljen, črne župane pa imajo tudi v Clevelandu (drugič zapored), v New Havnu in v Seattleu.

Vsi ti uspehi, h katerim je treba dodati tudi izvolitev Italo-američana Jima Floria za guvernerja New Jerseyja, so vzbudili veliko navdušenje v vrstah demokratske stranke in predsednik Ron Brown je noč na 7. november ocenil kot »sanjsko, saj so demokrati praktično slavili povsod.«

Ob newyorških volitvah je treba še povedati, da je novi župan David Dinkins (na sliki AP skupaj z ženo) star 62 let, po poklicu je pravnik, s politiko pa se ukvarja že od mladih nog. Med ljudmi je izredno priljubljen, sožitje med rasami pa predstavlja njegovo življenjsko in politično filozofijo. Pred volitvami je bil velik favorit, vendar pa je bila njegova zmaga nad Giulianijem precej bolj tesna. Prejel je namreč 50,4 odstotka glasov, njegov glavni nasprotnik pa 48,1 odstotka.

Volitve v Srbiji, Vojvodini in Črni gori po starih sistemih realnega socializma

BEOGRAD — Od 10. do 12. novembra bodo v Srbiji volitve v republiško in občinske skupščine. Volitve bodo predčasne in uradno pravijo, da so »v funkciji družbene in gospodarske reforme«. Dejansko pa bodo prej prav zato, da bi jih lahko izpeljali po starem sistemu, ko se na zborih volilcev predlaga na stotine kandidatov, nato pa jih v ozkem krogu kadrovskih komisij po nalogu partije skrečijo na približno toliko, kot jih mora biti izvoljenih. Celo uradno sporočajo, da bo približno 20 odstotkov več kandidatov, kot jih volijo. Nikjer ni seveda niti sledu o novih vezeh, organizacijah ali združenjih, da bi podpirale posamezne kandidate, temveč je osredotočena propaganda vseh sredstev množičnega obveščanja Srbije na tiste, katerih izvolitev je že vnaprej zagotovljena. Tako bo prav gotovo tudi s predsednikom Miloševićem, ki ima kar pet konkurentov, vendar bo gotovo izvoljen z plebiscitarno večino, za kar so vse medijske in psihološke možnosti. Zanj bodo razpisali poseben referendum. Volitve bodo v Srbiji, Vojvodini in Črni gori. Vendar vse ni teklo po programu in prišlo je do resnih polemik tudi v Srbiji. Stvari so se zaostriale pri ekologiji. V soboto je bil v Beogradu pred srbsko skupščino prvi ekološki miting, ki je pomenil direkten napad na srbsko vlado. V rudniku Bor so menda topili radioaktivne palice, zaradi česar naj bi se povečala radioaktivnost v Beogradu in povsod po Srbiji. O tem se je veliko govorilo v srbski skupščini, prvi demantiji so bili sramežljivi in neodločni, kasneje pa izredno ostri in odločni. Toda ljudje demantijem ne verjamejo več, zato se je zgodilo, da je bil shod zelenih, ki naj bi dobil povsem politično vsebino, izredno dobro obiskan. Naslednje vprašanje se nanaša na oceno ravnanja političnih oblasti. Morda jim je bil ta napad celo po volji, saj se bodo na tak način lažje znebili dosedanjega predsednika srbske vlade Jeftića, ki je bil namenjen za »odstrele« ves čas po znani 8. seji srbskega centralnega komiteja, ko je prišel na čelo partije Slobodan Milošević.

Novi predsednik vlade bo znani gospodarski teoretik Radmilović, ki je na zadnji seji zveznega CK zagovarjal prvenstvo družbene lastnine in stari socialistični sistem gospodarjenja.

Prav gospodarstvo pa je šibka točka Srbije. Iz Smedereva poročajo, da se ne izvaja program sanacije, ki naj bi ozdravil podjetja. Ni pritekel kredit iz Sovjetske zveze, združene elektrarne Srbije ne gradijo novih električnih central, 160 milijonov dolarjev bi se moralo preliti v obratna sredstva, prejeli pa so samo 3 milijone. Zadnje vesti so torej izredno slabe, zaradi česar so morali poseči po posojilih, ki so ob visokih obrestih seveda skrajno neugodna.

Celotno srbsko gospodarstvo izgublja svoj tradicionalni delež v jugoslovanskem. Srbski ekonomisti pravijo, da je še pred leti ta delež znašal 30 odstotkov, sedaj pa je komaj 25-odstoten. V takih razmerah se je ponovno prebudila Rakovica. Sindikalni svet občine, v kateri so največja beogradska podjetja kovinske industrije, je namreč določil 10. december za zadnji rok, do katerega se morajo stvari izboljšati, kolikor se ne bodo, bodo spet šli na ulice. V uradnih sporočilih opozarjajo, da so se že povezali z drugimi velikimi podjetji po vsej državi in da bodo skupaj izpeljali protestno akcijo. Pri vsem tem pa ni povsem jasno, kdo je njihov nasprotnik in na koga se bodo obrnili. Nekdaj so hodili pred zvezno skupščino, pa jih je pred poslopjem ustavil Milošević. Pred dobrim mesecem so že načrtovali pohod, tokrat pred srbsko skupščino, pa se je vse končalo s skromnimi mitingi na tovarniških dvoriščih. Govorijo, da so takrat porabili valutna sredstva, zbrana s posojilom »za prepoved Srbije«, da so jim zagotovili zvišanje plač. Na vsak način v Beogradu in Rakovici vre, tokrat zaradi ekonomskih težav, ta protest pa je bolj zapleten in ne gre več samo za dnevno-politično španovijo s srbskim političnim vodstvom.

BOGO SAMSA

Razprava o čimprejšnji uradni navezavi odnosov z Južno Korejo

BEOGRAD — Zunanjepolitični odbor zvezne skupščine pričakuje od zvezne vlade, da bo sprejela potrebne ukrepe, da bi navezali stike z republiko Korejo v kar najkrajšem času, je eden od sklepov včerajšnje seje odbora, na kateri so razpravljali o odnosih med Jugoslavijo in republiko Korejo.

Z navezavo diplomatskih stikov z Južno Korejo, so poudarili v sklepih, se v ničemer ne spreminja dosedanje stališče Jugoslavije, ki se nanaša na združitev Korej. Nespremenjena ostaja tudi želja, da bi nadaljevali sodelovanje z DLR Korejo na vseh področjih, zlasti pa v gibanju nevrščenih. Na seji odbora so tudi poudarili, da je v skupščini in drugih pristojnih telesih že doseženo splošno soglasje navezave diplomatskih stikov z Južno Korejo, to soglasje pa je veliko bolj pomembno kot številna stališča, da se pri tem neupravičeno zavlačuje. Načelnik uprave za Daljni vzhod v zunanjem ministrstvu Milivoj Zagajac je uvodoma poudaril, da bi navezavo diplomatskih stikov s Seulom pozdravil tudi svet, saj je Južna Koreja takšne stike navezala že s 133 državami. Pri tem je pomembno tudi to, da se je blagovna izmenjava Jugoslavije s to državo v minlih petih letih podvojila in dosegla vrednost 33 milijonov dolarjev. To vsoto bi lahko po navezavi diplomatskih stikov še povečali.

Skorajda vsi razpravljalci so menili, da je bilo to vprašanje pretirano ideologizirano. Zato je tudi prišlo do zamujanja v primerjavi z Madžarsko in Poljsko, ki sta diplomatske stike s Seulom že navezali. Nekateri člani odbora med njimi Jože Sušmelj so zato menili, da Jugoslavija zamuja tudi ko gre za Izrael ali Evropski svet. Vztrajanje pri ideoloških omejitvah je anahronistično, so še dejali v razpravi, saj je Južna Korejo že priznalo 74 nevrščenih držav. (dn)

Tisoč dni do združene Evrope

CAVTAT — Do nastanka enotne Evrope dvanajstih zahodnih držav, je ostalo še natančno tisoč dni. Odgovore na vprašanja, kaj bo Evropa 1992 prinesla gospodarstvu, zlasti še zračnemu prometu, bo poskušalo prispevati okrog 200 sodelujočih na mednarodnem seminarju »Tisoč dni do združene Evrope« v Cavtatu. Organizatorja se-

minarja sta Inštitut za raziskovanja v zračnem prometu iz Pariza in jugoslovanski Aerotransport, na njem pa so-vanski ministri in vladni strokovnjaki iz več evropskih držav, direktorji velikih letalskih družb, predstavniki proizvajalcev letal in opreme, turističnih organizacij in letališč.

Na namibijskih ustavodajnih volitvah doslej brez večjih incidentov

Huda gneča pred večino volišč

Glasovalo že 30 odstotkov ljudi

WINDHOEK — Prvi dan volitev v namibijsko ustavodajno skupščino je minil brez hujših incidentov, po prvih neuradnih podatkih pa naj bi doslej volilo približno 30 odstotkov od 700 tisoč namibijskih volilcev. V petih dneh bodo izvolili 72 poslancev, ki bodo imeli nalogo, da pripravijo besedilo namibijske ustave in določijo datum proglativne neodvisnosti te zadnje afriške kolonije.

Čprav incidentov ni bilo, pa je skupina pravnikov iz Windhoek obtožila pripadnike Demokratičnega zavezništva Turnhalle DTA, da naj bi z orožjem prisilili nedoločeno število ljudi, da so prišli iz Angole in glasovali za DTA. To stranko so tudi obtožili, da naj bi na področju Ovamba povzročila nekaj incidentov med volilci, ki tam v glavnem vsi podpirajo gibanje SWAPO, ki ga vodi Sam Nujoma (na sliki AP). Kot je povedal glasnik OZN v Namibiji Fred Eckart, je OZN že začela preiskavo, da bi ugotovila, če so te obtožbe utemeljene ali ne. Predstavniki OZN pa naj bi tudi odkrili, kdo skuša s pomočjo številnih lepakov, ki jih razdeljujejo na nekaterih področjih Namibije, okrniti ugled SWAPO.

Za zmago na volitvah se poteguje deset strank, med njimi pa ima največ možnosti Organizacija ljudstev jugozahodne Afrike SWAPO, ki se že desetletja bori za namibijsko neodvisnost. Glavni nasprotnik SWAPO je Demokratično zavezništvo Turnhalle, ki bo skušalo SWAPO odščipniti čim več glasov in tako preprečiti, da bi ta osvobodilna organizacija dobila dvotretjinsko večino v ustavodajni skupščini in s tem pravico, da brez dogovarjanja z drugimi političnimi silami sestavi besedilo nove namibijske ustave.

Regularnost volitev na 358 voliščih nadzoruje približno 1300 (od 7.000) uslužbencev OZN, sam potek volitev pa vodi 1.500 funkcionarjev južnoafriške uprave. V tej velikanski državi, ki ima površino 824.292 kvadratnih kilometrov, živi le nekaj nad milijon ljudi. Volilno pravico ima 700 tisoč prebivalcev, med njimi pa je tudi približno 10 tisoč Južnoafričanov, ki so bili rojeni v Namibiji ali pa se je vsaj eden od njihovih staršev rodil v Namibiji. Pravico do glasovanja pa imajo tudi Južnoafričani, ki vsaj štiri leta živijo v Namibiji.

V tem obdobju vlada na tem področju huda vročina, kljub temu pa ljudje potrpežljivo čakajo v dolgih vrstah pred volišči. Ponekod so morali volilci čakati tudi po več ur, da so lahko glasovali, najdaljša vrsta pa je bila prvi dan v Kataturu, predmestju Windhoek, kjer je bila kaša ljudi dolga več kot kilometer. Vzdušje je bilo povsod praznično, saj so sedanje volitve za mnoge Namibijce prva izkušnja te vrste.

Predsednik jugoslovanske vlade v pogovoru z gospodarstveniki

Ante Marković o težavah gospodarskega trenutka

LJUBLJANA — V ponedeljek je predsednik zvezne vlade Ante Marković v peturnem razgovoru z jugoslovanskimi gospodarstveniki med drugim omenil, da pogajanja z mednarodnim denarnim skladom uspešno potekajo. Obravnaval je tudi perspektive jugoslovanskega gospodarstva in nujnost doslednega uvajanja tržnega sistema. V tej zvezi je dejal, da so že sprejeti vsi okvirni zakoni, da pa je treba dokončno odpraviti deficite v gospodarstvu, zlasti v bančnem sistemu.

O teh odločilnih vprašanjih za jugoslovanski gospodarski in s tem tudi družbeni ustroj, je v torek govoril namestnik guvernerja NBJ Žarko Trbojević, ki vodi jugoslovansko delegacijo na zasedanjih mednarodnega denarnega sklada. Pogajanja s skladom so se pričela, prvi koraki so uspešni, toda pravi pogovori bodo stekli šele prve dni decembra.

Med obiskom predsednika Markovića v ZDA se predstavniki sklada niso hoteli razgovarjati, ker jugoslovanska stran ni imela pri roki točnih in stvarnih podatkov o izgubah. Take podatke je Marković zdaj zagotovil in naredili so realno bilanco. Izkazalo se je, da je izgub podjetij, bančnega sistema in tako imenovanih »dubioz« veliko več, kot so predvidevali. Jugoslovanski gospodarski sistem je namreč de-

setletja posloval z izgubami, do 1982. leta so jih krili s tujimi krediti, od takrat pa z inflacijo. Računi so napačni, koliko znašajo te izgube, niso niti vedeli. Sedaj se je izkazalo, da jih je samo iz tekoče proizvodnje 5 milijard dolarjev. Poleg tega so še valutne razlike in krizno stanje nakaterih bank, ki so večkratno porabile svoje glavnice.

Vse to pa je trd oreh obvladavanja inflacije, ki je ni mogoče zavreti, dokler se za vse te izdatke ne najde trdno stvarno kritje, ki lahko izvira samo iz domače akumulacije, tuja sredstva pa so lahko udeležena le kot spodbuda in napredek proizvodnih dejavnosti. Kritično je stanje nekaterih bank, ki bodo morale do 15. januarja napovedati stečaj.

Na takšnih temeljih se bodo pričela pogajanja s skladom, ki bodo zapletena in »trda«, toda računajo, da bodo lahko uskladili stališča za nekaj let in s tem tudi ustvarili trdnjšo podlago za nadaljnji razvoj.

Pri vsem tem pa je lahko odločilno enotno stališče celotne države, vendar prihajajo iz Srbije že prve kritike, ki so na ravni obrambe klingerja, vulgarnih zahtevkov po znižanju obrestnih mer in zahtev, da se hitro omeji inflacijo na temelju inflacijskega programa, ki lahko temelji samo na zamrzitvi cen in plač in ki bo povzročil še hujši in brezperspektivni inflacijski val. (B. S.)

Delegati za partijsko konferenco ZK Kosova povsem podrejeni sedanjemu srbskemu vodstvu

PRIŠTINA — Na Kosovu je že od nedelje mirno in na ulicah je občutno manj miličnikov v bojni opremi, kot pa jih je bilo med demonstracijami in izgredi v prejšnjem tednu. Toda takšen zunanji videz je zagotovo zelo varljiv in negotov, ker je kriza globoka, ima številne razsežnosti in dejansko pogotuje celotno življenje in vse drugo, kar se dogaja na Kosovu.

V vzdušju delnega olajšanja zaradi miru na ulicah Prištine, Uroševca, Podujeva in drugih kosovskih krajev, sta oblast in politika zaposlena s pripravami na pokrajinsko konferenco Zveze komunistov, ki bo potekala v Prištini od četrta, 9., do sobote, 11. novembra. Tukaj se bo zbralo okoli 400 delegatov, ki so bili izvoljeni po strogih načelih in merilih polne politične vdanosti in lojalnosti, ki jih zahteva sedanji vodstvi Zveze komunistov Kosova in Srbije. Predstavnike za kongres so skrbno in natančno izbirali in preverjali, tako da so nekaj občinskih konferenc, nekateri so izbrali nekaj za sedanje politične razmere in politiko neprimernih delegatov, višja partijska vodstva razveljavila. V nekaj primerih

je z energičnim posredovanjem napravilo red in uveljavilo sedanjo politično linijo neposredno predsedstvo pokrajinske Zveze komunistov. Zelo aktivne so bile tudi tako imenovane kadrovske komisije, ki so na Kosovu še zmeraj eden od glavnih in odločilnih organov ob volitvah in imenovanjih kadrov na raznih ravneh in v različnih oblikah političnega delovanja in odločanja.

Zaradi takih političnih priprav in napetega političnega položaja v pokrajini, je skoraj izključeno, da bi na konferenci Zveze komunistov Kosova lahko prišlo do morebitnih presenečenj, to je pridržkov ali celo odkrite kritike sedanje politične linije in usmeritve. Kdor bi na primer v pozitivni luči omenil bivšega kosovskega voditelja Azema Vllasijsa, ki je sedaj v zaporu in v pričakovanju sodne obravnave, bi bil takoj politično onemogočen in »diferenciran«, kar sicer velja tudi za tako imenovane navadne ljudi na Kosovu.

Na konferenci bo očitno obveljala teza o tem, da je krizo potrebno in mogoče reševati zgolj z nadalje-

vanjem represije, se pravi tudi z nadaljevanjem tako imenovane idejnopolitične in delovne diferenciacije, to je čistke med albanskimi kadri. Glavni tvorec in utemeljitelj takšne ostre in seveda nepriljubljene politične usmeritve, ki v skrajni posledici grozi, da bi Kosovo lahko postalo »balkanski Libanon«, je prva osebnost kosovske partije Rahman Morina. Kljub temu, da je ob njem zaradi formalnih razlogov še nekaj drugih kandidatov, bo Morina skoraj zagotovo ponovno izvoljen za predsednika predsedstva pokrajinskega komiteja Zveze komunistov.

Na Kosovu je skoraj 106 tisoč članov Zveze komunistov. Razmere in izkušnje pa kažejo, da velika večina komunistov iz vrst albanske narodnosti ne soglaša, oziroma celo odkrito nasprotuje sedanji politiki partije. 15. konferenca kosovske Zveze komunistov bo zato odražala in tolmačila samo stališča in težnje srbskega in črnogorskega dela članstva in zaradi tega najbrž ne bo mogla bistveno vplivati na reševanje kosovske krize in zapletov.

MARJAN DROBEŽ

V Rimu tolpa roparjev »očistila« zlatarno

RIM — Nekaj minut po polnoči je včeraj štirim roparjem uspelo vdreti v stanovanje zlatarja Alfreda Ciampanellija v rimski četrti San Giovanni. V stanovanju so najprej zvezali zlatarjevo ženo in ji zamašili usta, Ciampanelliju so nadeli lisiče in se z njim odpravili v zlatarno, medtem ko je dvojica ostala v stanovanju, da bi zlatarjevi ženi preprečili, da se reši vrvi in pokliče policijo.

Ciampanellija so z avtom, v katerem sta bila še dva pajdaša odpeljali do zlatarne. Tu so ga prisilili, da je onesposobil vse varnostne na-

prave in jim odprl blindirano blagajno. V njej je bilo za milijardo lir zlatnine, draguljev in drugih dragocenosti. Ko so roparji dobesedno počistili zlatarno, so Ciampanellija zvezali in mu zamašili usta. Preden so zbežali, so še telefonsko sporočili dvojici, ki je imela v svojih rokah talko, da je rop uspel.

Alarm je sprožila Ciampanellijeva žena šele ob šestih zjutraj, ko ji je končno uspelo osvoboditi se vrvi. Povsem razumljivo je bilo že prepozno, da bi lahko policija izsledila roparje, ki so bili medtem z dragocenim plenom že na varnem.

Nikaragva kljub izboljšavam še krati človekove pravice

RIM — Amnesty International je od nikaragovske vlade zahtevala, naj prepreči nadaljnje nezakonite umore civilnega prebivalstva, ki ga režimska vojska in policija dolži, da podpira contrase. Mednarodna organizacija, ki se bori za spoštovanje človekovih pravic, je priznala, da je vlada v Managui že precej storila, da bi izboljšala položaj na področju človekovih pravic, umori brez procesov in zagonetna izginotja pa se po vsem sodeč nadaljujejo. Po podatkih Amnesty International je nikaragovska vojska v pokrajinah Jinotega, Matagalpa in Juigalpa aretirala na desetine civilistov, ki so jih nato usmrtili.

Vlada v Managui je na procesih že obsodila številne svoje častnike, ki so prekorajčili pooblastila in se surovo znašali nad civilnim prebivalstvom, pojava pa ji ni uspelo zajeziiti. Amnesty International priznava, da podobne metode uporablja tudi protirežimska gverila, kar pa ne sme biti opravičilo. Managua je zapore. Po teh obiskih se je marsikaj spremenilo na bolje. Po proglatitvi premirja omejila pooblastila vojski in policiji. Prav tako so osvobodili na stotine političnih jetnikov, ki so jih obsodili na podlagi sumljivih političnih in verbalnih deliktov. Ob teh naporih pa Amnesty International poziva vlado v Managui, naj še pospeši svoje napore pri spoštovanju človekovih pravic in naj vsi procesi potekajo javno, tako da ne bo prišlo do zlorab.

Zaradi poljske brezbržnosti

Nacistično uničevalno taborišče v Oswieci (Auschwitz) bo pred propadom zaradi poljske brezbržnosti in pomanjkanja sredstev rešil ameriški kapital (AP)

Jalova pogajanja za sestavo vlade

ATENE — V Atenah so se začela, sicer brez velikega prepričanja in brez slehernega upanja v pozitivno rešitev, pogajanja za sestavo nove vlade. Predsednik republike Sarcenakis je v skladu z ustavo poveril mandat za sestavo vlade Konstantinu Micotakis, voditelju desničarske Nove demokracije, ki si je na volitvah zagotovila največ glasov, skoraj 47 odst. Micotakis je predlagal predsedniku republike naj mu dovoli, da takoj sestavi enobavno vlado, ki bi v parlamentu razpolagala s 47 odstotki glasov, se pravi 148 poslancev na 300, lahko pa bi računala na nekaj glasov posameznikov iz leve opozicije.

Sarcenakis v to ni privolil, ker je grška ustava glede tega zelo jasna. Micotakis ima sedaj na voljo tri dni, da sestavi novo vlado, nakar bo to nalogo prejel socialistični voditelj Papandreu, ki mu prav tako ne bo uspelo sestaviti vlade, saj so tako komunisti, ki so tretja sila v državi, kot desnica že povedali, da ne bodo sestavljali vlade s socialisti.

Položaj je tako na mrtvem tiru: edini, ki so pripravljeni iti v koalicijo z drugimi strankami so socialisti, ki imajo približno 41 odst. glasov, vendar se z njimi noče pogajati niti desnica, niti komunisti, ki so na teh volitvah doživeli poraz in najbrž plačali svoje kratko zavezništvo z Micotakisom, namen katerega je bil obračunati z nekaterimi socialističnimi ministri, ki jih dolžijo korupcije. Ob koncu sedanje posvetovanja bo predsednik republike najbrž moral vzeti na znanje, da ni mogoče sestaviti vlade in bo prisiljen razpisati nove volitve, ki naj bi bile pomladi 1990, istočasno s volitvami za predsednika republike. Upajo, da se bo razmerje sil v teh petih mesecih nekoliko spremenilo.

Od danes v paviljonu na Borznem trgu Zanimiv prerez ponudbe slovenske kulture v Trstu

Kratek, a izčrpen prikaz današnje slovenske kulturne ponudbe v Trstu, ki je prvenstveno namenjen italijanskim sodržavljanom. To je v skrajni sintezi glavni namen deset-dnevne zanimive razstave, ki je od danes dalje na ogled v paviljonu na Borznem trgu. Pobudnik razstave je Slovenska kulturno gospodarska zveza, na njej sodelujejo Slovensko stalno gledališče, Glasbena matica, Galerija Tržaške knjigarne in Knjižne izdaje Založništva tržaškega tiska, realiziral in oblikoval pa jo je Graficenter.

Razstavo, ki bo odprta med 9. in 13. in 16. in 19. uro do 19. t. m., tvorijo 4 panoji, na katerih je ob krajših zgodovinskih-dokumentarnih utrinkih predvsem prikazana sedanja dejavnost omenjenih kulturnih ustanov. Če sledimo prej navedenemu vrstnemu redu, potem moramo glede SSG povedati, da je ob nekaterih starih fotografijah poudarek v prvi vrsti na letošnji gledališki sezoni.

Tudi Tržaška glasbena matica želi osredotočiti pozornost obiskovalcev na letošnjo koncertno sezono, ki pretežno poteka v Kulturnem domu. Zelo pisana je nadalje ponudba TK Galerije, ki razstavlja dela nekaterih najbolj uveljavljenih slovenskih mojstrov iz Furlanije-Juljske krajine ob stvaritvah svetovno znanih likovnikov iz Jugoslavije.

EstLibri oziroma Knjižne izdaje ZTT so se prav tako usmerile k italijanskemu občinstvu, saj razstavljajo predvsem knjige v italijanščini. Med temi velja posebej omeniti knjigo Pavla Stranja »La comunità sommersa« o slovenski narodnosti skupnosti v Italiji, eseje Marije Pirjevec o Trubarju, Kosovelu in Kocbeku, prevode znanih del Vladimira Bartola, Srečka Kosovele in Franceta Bevka ter uspešnico Mariuccie Offizia o ribjih receptih.

S tem se torej nekatere izmed najpomembnejših kulturnih ustanov Slovencev v Italiji predstavljajo svojim italijanskim sodržavljanom, ki še vedno zelo sporadično in občasno sledi življenju slovenske skupnosti. Prav tako so z delovanjem posameznih kulturnih ustanov seznanjeni samo nekateri, ki iz osebnih vzgibov sledijo določenemu področju. Le malokdo med našimi someščani italijanske narodnosti pa bi lahko brez večjih težav zarisal nekakšno mapo slovenske ustvarjalnosti in poudarjalnosti v Trstu.

Zato tokrat štiri vidnejše slovenske kulturne ustanove v centru mesta ponujajo »kruh spoznanja«, preko katerega je nato mogoče priti do tvornejšega sodelovanja. »Pane e pane« je namreč naslov pobude, ki se sklicuje na priljubljeno, nekoliko izrabljeno podobo iz naše preteklosti. Škedenjske krušarice so dolgo let ob rani zori nosile kruh v mesto, kot je bila stoletna usoda slovenskih prebivalcev, da Trst oskrbujejo s hrano. Vendar pa so mestu vselej dajali veliko več, ob kruhu so zase in za ostale ustvarjali kulturne dobrine. Zato je v korist vseh, da spoznajo tak in drugačen kruh.

PANE E PANE

Differenze, presenza, vicinanza della cultura slovena oggi a Trieste

Drugačnost, zračenost, sorodnost slovenske kulture danes v Trstu

Naslovni pano razstave, na katerem je razbrati, kaj nameravajo slovenske kulturne ustanove prikazati italijansko govorečim someščanom: "Drugačnost, zračenost, sorodnost slovenske kulture danes v Trstu".

Po konferenci o načrtih za Trst Korak za korakom in z realizmom za mesto, pripravljeno na jutri

Od torkove konference, posvečene načrtom za preureditev obalnega dela Trsta v funkciji re-lansiranja vsega mesta in njegove metropolitanske vloge, je minil komaj dan in torej premalo, da bi lahko preverjali sodbe kritikov te pobude. Le-ti so namreč med drugim napovedali, da se bodo takoj po konferenci nadaljevale polemike in da bo torej vse ostalo samo pri načrtih.

Če sodimo po tradiciji, bi jim lahko pritrdili, a nočemo biti predčasni črnogledi za vsako ceno. Prepričani smo namreč, da bo tudi Trst v letih, ki so tik pred nami moral v tekmo s časom, saj ga bo v nasprotnem primeru vrtnec burnih dogajanj neusmiljeno potegnil na dno. Minister za mestna območja Conte je na konferenci ponudil Trstu tudi tisto, po čemer ni nihče vpraševal: omenil je možnost, da bi postalo naše eno izmed dveh, treh italijanskih mest modelov, ki bi služila za poskusni laboratorij, iz katerega naj bi izšla podoba mesta drugega tisočletja, tako imenovane mesta kablov. Ni namreč nujno, da bi tudi pri nas šli po poteh, ki so druga in razvitejša italijanska mesta (glej Milan) pripeljale do polne prometne paralize. Priložnost imamo, da ne ponavljamo njihovih napak, ampak se tudi z ozirom na razpoložljivi znanstveno-raziskovalni potencial odločimo za razvojni model prihodnosti. To pa pomeni, da se mesto ne mora nujno premikati fizično: sodobna tehnologija oziroma informatika lahko že danes odpravi veliko materialnih premikov, saj lahko z njeno pomočjo marsikaj opravimo kar doma ali na delovnem mestu, namesto da bi izgubljali čas po najrazličnejših uradih. (Za primer naj navedemo možnost, da si pridobimo potrebne anagrafske dokumente kar po telefonu, kot je to že mogoče tudi v naši deželi, in sicer v Pordenonu.)

Trst ima po ministrovih besedah dobre možnosti, da se kandidira za eno od mest modelov oziroma prototipov tudi z ozirom na to, da bo moral predstavljati nekaj novega, če bo hotel biti konkurenčen v boju za »prostor pod soncem«. Proti Vzhodu in še prej proti Evropi leta 1993 gledajo namreč tudi Benetke in še marsikatero drugo mesto, vendar ima Trst geografsko in tudi zgodovinsko prednost. Toda to mu ne bo moglo zadostovati: tako za Vzhod kot za Evropo se bo moral kakovostno pripraviti in opremiti, ponuditi več kot drugi, skratka postati inovati-

ven in privlačen, če noče, da bo prihodnost stekla mimo njega.

Po mnenju prirediteljev je bila torkova konferenca izredno koristna, velika udeležba pa je potrdila tudi prav tako veliko zanimanje za argumente, ki jih je razgrnila. »Kljub nekaterim različnim odtokom je izrazila temeljno enotnost pogledov na urbanistične postopke med Deželo Občino in Pristaniško ustanovo,« je v svoji včerajšnji oceni zaključkov konference izjavil deželni odbornik za ozemeljsko programiranje Gianfranco Carbone. Javno srečanje za skupno mizo - je nadaljeval Carbone - je omogočilo, da so prišli na dan ideje, predlogi in načrti vseh zainteresiranih ustanov in da so se jasno pokazali problemi povezave med temi načrti, problemi, ki še do včeraj niso bili prav tako jasni. Povrh pa je velika in pozorna udeležba na konferenci dokazala, kako tenkočuten je Trst za svoje probleme in s kakšnim upanjem pričakuje, da bi končno le uspeli odpraviti tisti imobilizem, za katerega se včasih zdi, da v mestu prevladuje.

Glede obvez za prihodnost, ki jih je nakazala konferenca, pa je odbornik poudaril, da se je sedaj potrebno lotiti pozorne reorganizacije in ureditve obsežnega gradiva, na osnovi katerega bo deželna uprava izdelal prvi seznam najbolj pomembnih posgov, težav pri povezovanju posameznih načrtov in možnih rešitev. Poseben seznam pa bo Dežela izdelala o možnih državnih posegih preko različnih ministrstev, ki bi se lahko vključila v programski sporazum o tržaškem metropolitanskem območju, medtem ko mora Občina nadaljevati s prilagajanjem svojih urbanističnih instrumentov.

»Konferenca je pokazala na veliko povpraševanje po poznanju in politični diskusiji,« je zaključil Carbone in dodal, da so cilji, ki si jih zastavlja Trst, tako daljnosežni in tako izredno zahtevni, da gre do daleč onstran tesne večinske logike in morajo torej najti čim širšo oporo pri političnih in družbenih silah. Prav zato se bo po njegovih besedah potrebno izogniti praznim sloganom (po vzoru šestdesetih let) ali sanjam o »veličini« in se raje angažirati za postopno urbanistično modernizacijo mesta v funkciji tistih ekonomskih dejavnosti, ki mu bodo lahko zagotovile zanesljivo prihodnost.

V. B.

Tudi letos v CCA številne prireditve

Čeprav se je sezona italijanskega Krožka za kulturo in umetnost CCA dejansko že začela, so obsejni program letošnje nove sezone krožka predstavili tisku šele včeraj. Tiskovne konference se je udeležila polovica članov »znanstvene ekipe« CCA (odbor šteje 21 članov), uvodno besedo pa je imel dolgoletni predsednik Giorgio Tombesi. Le-ta je obnovil zgodovino CCA, ki so ga ustanovili leta 1945 z namenom, da bi »branili italijanstvo tržaške kulture«. Tombesi je še dejal, da se v zadnjih letih skušajo prilagajati »novi mednarodni vlogi Trsta« in biti pozorni na bližnja območja. Prav te besede, ki naj bi izpričevale odprtost, pa kažejo, da znotraj mesta, ki vsebuje vse različne komponente »sveta med dvema kulturama«, obstajajo še velike pregrade. Tudi CCA je izraz tržaške shizofrenije, pa čeprav - po zaslugi svojih znanstvenih animatorjev - skuša postopoma zajeti Trst v celoti.

Kot rečeno, je letošnji program zelo bogat in razvejan in nudi presek sedanje deželne in italijanske ter delno tudi mednarodne ustvarjalnosti tako na umetniškem kot na znanstvenem področju. Med prireditvami sklopa »Moralne vede« naj omenimo ciklus »Gospodarstvo v Trstu«, ki bo marca skušal zaobjeti zgodovino tržaškega gospodarstva in njegove perspektive. Med glasbene prireditve bo tudi letos sodil sklop 11 koncertov, ki se bo začel maja in se bo osredotočil na glasbene partiture za due. Od decembra do marca bo serija predavanj o različnih glasbenih tokovih in skladateljih od 18. stoletja do Verdija. Spomladu bodo počastili spomin Ferruccia Busonija, 16. marca bo Roman Vlah govoril o fugi, konec pomladi pa bo srečanje s tržaškim glasbenikom Cambisso.

Sekcija za likovno umetnost bo poleg predavanj o umetnosti v 60. letih ter počastitve tržaškega slikarja Mariana Cerneta priredila še simpozij o tržaškem središču ter predavanje o vplivu podzavesti na umetniško ustvarjalnost. Februarja je predvideno srečanje s stilistko Milo Schön. Literarne prireditve bodo gotovo najbolj raznolike in bodo prikazale najširšo ustvarjalnost naše dežele. 6. decembra bodo trije zgodovinarji preučili misel Domenica Rossettija, v naslednjih mesecih pa bodo skušali podati popolno sliko deželne založniške dejavnosti, predstavili bodo revije, hkrati pa bodo spodbudili razpravo o tem, s kakšno kulturno informacijo razpolagamo. Na sporedu so srečanja z domačimi avtorji, slikar Zigaina pa bo 18. decembra predstavil knjigo o Pasoliniju.

V mestu znanosti in morejo manjkati predavanja o dosežkih znanosti. Govor bo na primer o genetskem inženirstvu, o psihoanalizi in o Gödelovem teoremu. Prirediteli pa bodo tudi predavanja o zgodovini medicine. Največjo novost letošnje sezone pa predstavljata serija videoprojekcij o najslavnejših koncertih, opernih in plesnih predstavah. Prva projekcija bo 13. novembra z Madamo Butterfly pod vodstvom Von Karajana.

V SK predstavili Stranjevo knjigo »La comunità sommersa« Izziv za razmišljanje in iskanje

Izziv za razmišljanje in iskanje. Predstavitev knjige Pavla Stranja »La comunità sommersa - Gli sloveni dalla A alla Z« je bila v torek zvečer v Slovenskem klubu priložnost za živahno izmenjavo mnenj o položaju slovenske narodnostne skupnosti v Furlaniji-Juljski krajini, predvsem pa za razmislek o odnosu med Slovenci in Italijani v naših krajih. K temu sili že delo samo - prva knjiga, ki sodržavljanom italijanskega jezika skuša v dovolj strnjeni in obnem tudi celoviti in razčlenjeni obliki predstaviti slovensko narodnostno skupnost - izzivu pa je prireditelj, Slovenski klub, dodal popra s pomenljivim naslovom večera »Kaj vedo in kaj bi morali vedeti Italijani o nas«, začel pa s tem, da je povabil k uvodnemu razmišljanju tri deželne svetovalce slovenske narodnosti Bojana Brezigarja, Ivana Bratino in Daria Tersarja, ki se v opravljanju svojega mandata vsak dan soočajo z italijanskim okoljem in s krajevno politično stvarnostjo.

Ob dražljivi temi pa je tudi knjiga sama po sebi svojevrsten izziv. Osnovna zamisel knjige, je poudaril Pavel Stranj, je enostavna, saj je njen osnovni namen predstaviti italijanskemu bralcu slovensko narodnostno skupnost v Italiji. Ta preprosta želja pa zahteva vrsto nelahkih izbir: od obsega knjige same do izbire profila bralca, ki mu je delo namenjeno. Stranj se je opredelil za razgledanega in do Slovencev ne sovražno razpoloženega Italijana, ki je dovolj radoveden, da bi rad bolje spoznal človeka, s katerim živi desetletja, stoletja z ramo ob rami

in ki se od njega razlikuje po tem, da govori drugačen jezik. Tak Italijan ni odraz poprečja ne tržaške ne deželne družbene stvarnosti, pač pa je predstavnik številčno dokaj omejene kulturne elite, lahko pa postane dojemljiv in dejaven sobesednik v skupnih naporih za družbeno in kulturno rast tukajšnje družbe, čeravno predstavlja nepoznavanje slovenskega jezika tudi za odprte ljudi veliko oviro in jim ne dovoljuje, da bi globlje prodrl v slovenski duhovni svet.

Italijanski politiki, je menil Bojan Brezigar, so tisti, ki v večinskem narodu najbolje poznajo slovensko stvarnost, čeprav tega ne pokažejo zaradi obstoječih političnih razmer. Ostali pa imajo, tudi pod vplivom medijev, zelo

negativno stereotipno predstavo o Slovincu, ki je okupator in peta kolona Jugoslavije. V poprečju so do Slovencev indiferentni, je dodal Ivan Bratina, in tudi v demokratičnih krogih prevladuje mišljenje, da bo narodnostna skupnost lahko povsem sprejeta šele ko se bo asimilirala. Pri tem se je Bratina skliceval tudi na razmišljanje filozofa Benedetto Croceja, ki je Židom očital njihovo različnost in poudarjanje razlik kot enega od povodov za protizidovsko razpoloženje. Dario Tersar pa je ugotovil, da so odnosi težavni tudi v normalnih razdobjih, ko volitve ne razpihujejo političnih in nacionalnih strasti. K temu nedvomno prispevajo tudi v krajevnem merilu veliki socialni problemi našega časa od staranja prebivalstva in vzporedne

Formalna združitev obeh organizacij je bila v torek

Enotno združenje aktivistov in invalidov

Po predhodnem sklepu obeh organizacij sta se Združenje aktivistov narodnoosvobodilnega gibanja na Tržaškem in Zveza vojaških vojni invalidov NOB združili v enotno organizacijo. Formalna združitev je bila izvedena na torkovi skupni seji obeh prejšnjih odborov, na kateri je bil za skupnega predsednika soglasno izbran dosedanjí predsednik Združenja aktivistov Srečko Colja, ob ugotovitvi, da združuje v sebi dejansko tako status aktivista kot invalida in povrh še političnega preganjanca in borca. Vsi člani odborov obeh prejšnjih ločenih organizacij sestavljajo novi skupni odbor, dogovorili pa so se tudi za ožji operativni odbor, ki ga sestavljajo predsednik, dva podpredsednika (po eden za vsako od obeh prejšnjih organizacij), tajnik, blagajnik in zapisnikar. Širši odbor se bo sestajal vsaj vsake tri mesece ali dodatno po potrebi, ožji odbor pa pogosteje za reševanje sprotnih vprašanj. Ožji odbor bo tudi poskrbel za poenotenje pravil in jih dal v razpravo in potrditev širšemu odboru. V ožjem odboru so bile podeljene tudi naloge za vzdrževanje stikov z VZPI-ANPI, ANED in ANPPA, s

krovno organizacijo Slovensko kulturno-gospodarsko zvezo in s socialno službo.

V nadaljevanju združitvene seje je tekla beseda o kratkoročnem programu dela. Govor je bil predvsem o pripravi tradicionalne interne prireditve za konec meseca in pa tradicionalnega družabnega srečanja bivših aktivistov, invalidov in članov Društva slovenskih upokojencev ob koncu leta, ki naj bi tudi letos bilo v vhodnem foyerju Kulturnega doma s primernim kratkim kulturnim programom.

Stekla je tudi razprava o tem, kako izpeljati razne proslave in prireditve za 45-letnico osvoboditve Trsta, ki bo prihodnje leto. V ta namen je bilo predlagano, naj se ožji odbor poveže z drugimi osrednjimi in krajevnimi organizacijami od VZPI do kulturnih in športnih društev za morebitne skupne proslave, kakor tudi za poživitev delovanja tam, kjer je trenutno zamrlo. Proslavljanje dneva osvoboditve naj bi bilo tudi priložnost za ureditev nekaterih spomenikov padlim z obnovitvijo in po potrebi dopolnitvijo imen padlih in umrlih med NOB pa tudi za morebitno pripravo priložnostnih brošur s prikazom celovite zgodovine posameznih krajev med NOB. (jk)

mladinske brezposelnosti. Rešitev je v postopni kulturni rasti celotne družbe in v reševanju socialnih problemov, v kar se mora angažirati tudi manjšina. Italijani morajo vedeti, je dodal Tersar, da slovenska narodnostna skupnost lahko pozitivno vpliva na razvoj naših krajev zlasti ob burnem dogajanju zadnjih časov, ki tako korenito spreminjajo podobo Evrope.

Takšna razmišljanja so bila iztočnica za večplastno razpravo, ki je odprla vrsto vprašanj. Predvsem to, kako pristopiti k odnosu z Italijani, da se krepí sožitje in se ošibi prekat med narodnostima. Paleta pogledov je bila zelo razčlenjena, saj so nekateri diskutanti menili, da se preveč odpiramo, drugi pa, da se ne znamo dovolj približati sodržavljanom italijanskega jezika. Ob opozorilu, da si Slovenci ne smemo mazohistično naprtiti vse krivde in odgovornosti za obstoječe stanje, so nekateri razpravljalci poudarili, da je deželna, predvsem pa tržaška situacija odraz tudi uradne politike in kulturne politike, ki je prevladovala v vseh po-vojnih letih. K temu pa so drugi pripomnili, da lahko prevelika zahtevnost do Italijanov povzroča zaprtost in da moramo ob splošnem prizadevanju za preseganje spon zgodovine tudi sami bolj sproščeno gledati na lastno preteklost.

Zanimiv - kljub nekaterim ekstremizacijam - je bil pogled enega od redkih prisotnih Italijanov, ki je očital Slovincem premalo pedagoškega priznani, preveč vdanosti v prepričanje, češ »Italijani so vsi nedemokratični in nas hočejo asimilirati«, premajhno pripravljenost na diskusijo in na postopno širjenje tistega kroga »idealnih bralcev«, katerim je predvsem namenjena Stranjeva knjiga.

Ob takem širšem razmišljanju pa so prišla do izraza tudi nekatera zelo konkretna vprašanja. Kaj narediti, da bo knjiga, ki jo je izdalo Založništvo tržaškega tiska in ki je po splošni oceni ni dragoceno sredstvo za spodbujanje dialoga in poznavanja, dosegla uspeško, ki ji je namenjena? Tržna zanimivost Stranjevega dela je lahko zanimiv pokazatelj dejanskega zanimanja večinskega naroda za manjšino. Nekaj konkretnih odgovorov bodo dali že prihodnji dnevi, ko bo v »izložbi« na Borznem trgu (montažni tedni) na bil postavljen pred nekaj tedni na ogled slovenska kultura: Stranjeva knjiga pa tudi druge publikacije, delo slovenskih kulturnih ustanov, skratka zanimiv prerez slovenske stvarnosti v Furlaniji-Juljski krajini.

VOJMR TAVČAR

Na sliki (foto Križmančič) polna Gregorčičeva dvorana med predstavitvijo Stranjeve knjige.

Gneča pri Fernetičih, na Opčinah in Proseku Bela stavka carinikov ohromila mejne prehode

Vrste tovornjakov in železniških vagonov na Opčinah in na Proseku, nevšečnosti v pristanišču, še zlasti novem. Slika, ki se ponavlja že vsaj štiri leta, ki hromi promet in povzroča hudo kri med prevozniki in ki ji odgovorni nikakor ne morejo (ali ne znajo) narediti konca. V teh dneh smo spet priče tako imenovani beli stavki carinikov, ki so jo oklicale bodisi konfederalne kot avtonomne sindikalne organizacije, in to predvsem zato, ker carinski uslužbenci že od julija ne prejema plačila za nadurno delo.

Carinski uslužbenci so včeraj že drugi dan prenehali z delom ob 14. uri in ves tovor, ki ga do takrat niso ocarinili, mora čakati na naslednje jutro. To pa seveda povzroča mučno čakanje v dolgih vrstah (z izjemo hitro kvarljivega tovara, ki ima prednost pri carinjenju), ki so včeraj v tržaški pokrajini že ustvarile običajni kritični položaj: najtežje je na tovornem terminalu pri Fernetičih, kjer so tovornjaki (računajo, da jih je okrog 500) napolnili še zadnji razpoložljiv prostor, vrsta pa serazteza po vsej dolžini cestnega odseka, ki povezuje italijanski terminal z jugoslovanskim. Nič manj gneče ni na openski-železniški postaji, kjer je ustavljenih več sto tovornih vagonov, položaj pa se zaostre tudi na proseški železniški postaji, specializirani za carinske preglede živinskih tovornjakov in vagonov.

V Trstu je protest z ozirom na ostale mejne prehode v deželi še posebno oster, saj se carinski uslužbenci poleg tega, da ne opravljajo nadur, vzdržujejo tudi opravljanja nalog, ki sodijo v višje pristojnosti od njihovih in tistih, ki jih morajo opravljati zunaj carinskih uradov. Zavedajo se, da s tem povzročajo hude posledice, ki jih oškodovanim (torej prevoznikom, pošiljalcem in naslovnikom blaga) nihče ne povrne, hkrati pa ugotavljajo, da je stavka edina pot za dosego plačila za nadurno delo in - kar je še važnejše - za končno reorganizacijo carinske službe, ki se ne more in ne sme končati ob 14. uri in tako nadurno delo spreminjati v normalni delovni urnik. Kaj takega se namreč ne dogaja na nobeni drugi meji v Evropi, zato se človek upravičeno sprašuje, ali se Italija res pripravlja na vstop v enotni evropski tržni režim.

Na sliki (foto Križmančič) gneča na terminalu pri Fernetičih.

Že izdelani predlogi za sodelovanje

Zanimanje za sinhrotron v Beogradu in Gradcu

Delniška družba Sincrotrone Trieste, ki upravlja projekt Elektra za izgradnjo svetlobnega pospeševalnika, nadaljuje politiko navezovanja stikov na mednarodni ravni v perspektivi, da bi se tržaške stroja posluževale tudi tuje znanstvene ustanove. V prejšnjih dneh sta ravnatelj znanstvene oddelka družbe prof. Luciano Fonda in višjefunkcionar Adolfo Savona imela tovrstne razgovore na Inštitutu Boris Kidrič v Beogradu in na Akademiji za znanost v Gradcu.

Obe prestižni znanstveni ustanovi sta že v prejšnjih mesecih pokazali zanimanje, da bi se za svoje raziskave poslužili tržaške aparature, zato je bil namen pogovorov predstavnikov družbe Sincrotrone Trieste v Beogradu in Gradcu konkretizirati te možnosti. Med drugim so pregledali vse tehnične detaje predlogov o zgraditvi posebnih laboratorijev, v katerih bi sinhrotronsko sevanje uporabljali jugoslovanska in avstrijska znanstvena ustanova, prva predvsem za uporabo v industriji, druga pa za študije biofizike in strukture polimerov.

O teh konkretnih predlogih sodelovanja, ki sta zdaj opremljena z vsemi tehničnimi in znanstvenimi podatki, pa bo odločal upravni svet družbe Sincrotrone Trieste.

Predavanje o boleznih zajcev

V prostorih ustanove ERSa na Proseku bo danes predavanje o preventivnih in profilaktičnih ukrepih za preprečevanje oziroma zatiranje žarišč dveh nevarnih bolezni, katerima so podvrženi tako domači kot divji zajci. Gre za miksomatozo in za virusno krvavitve, poznano pod imenom "bolezni X".

Predavanje sodi v niz podobnih srečanj s kuncerejci, ki jih prireja Deželni zadrugi konzorcij kokošerejcev in kuncerejev FJK v sodelovanju s krajevnimi zdravstvenimi enotami, občinskimi upravami in gorskimi skupnostmi. Na srečanjih veterinarji in drugi izvedenci za kuncerejo seznanjajo zainteresirane živinorejce s pobudami, ki so v teku na zdravstvenem področju.

Začetek predavanja ob 20. uri.

Motorist podr priletnege pešca pri Sv. Jakobu

Sinoči je v Ul. sv. Marka pri Sv. Jakobu v Trstu motorist podr prejšnjega peškega in ga ranil. Nesreča se je pri- ranjen 76-letni Cirillo Crevatin iz Ul. Venier 3.

Po podatkih, ki nam jih je posredovala policija, je stari možakar skušal prečkati Ul. sv. Marka pri hišni števil- 20, blizu križišča z Ul. Vespucci. Hodil je po prehodu za pešce, ko je ravlj Giovanni Cosolo iz Ul. Campi vanj nenadno trčil motor, ki ga je up- Elisi 37. Starec je je dobil več ran in zaradi česar se bo moral v katarinski tina je v bolnišnico pripeljal rešilec Rdečega križa, izvide o nesreči pa so opravili agenti prometne policije.

Predsinočnim javno zborovanje na Proseku, danes v Križu Za PSI je napočil čas, da bi se lotili problemov kraškega dela tržaške občine

Kraški del tržaške občine je hudo zanemarjen, in to že dolgo. Mimo vprašanja, kdo nosi odgovornost za takšno stanje, je zdaj po mnenju tržaških socialistov napočil čas, da se pristojne krajevne uprave konkretno lotijo reševanja nakopičenih problemov, in to na »pragmatičen« način, ne da bi se zgubljali v »ideoloških« razpravah, ki tržaško javnost lahko samo razdvajajo. V tem duhu je sekcija PSI za Zahodni Kras skupno s strankinim pokrajinskim vodstvom predsinočnim priredila javno zborovanje v kulturnem domu na Proseku. Kot je povedal pokrajinski tajnik Perelli, pa je to bil le prvi iz niza sestankov, ki se bodo zaključili s širšim posvetom o problemih Krasa. Drugo srečanje v priredbi PSI je predvideno že danes (9. t. m.) s pričetkom ob 20. uri v Domu Alberta Sirkha v Križu.

Udeležence torkovega večera je najprej pozdravil bivši tržaški občinski odbornik Dario Jagodič, po uvodni besedi tajnika Perellija pa je imel besedo predsednik zahodnokraškega rajonskega sveta Renato Buseti, ki izhaja, kot znano, iz vrst PSI. Buseti je v bistvu prebral seznam pomembnejših javnih del, ki bi jih morali na tem področju uresničiti v skladu s sklepom, ki so ga pred nedavnim soglasno odobrili zahodnokraški rajonski svetovalci. Ob poslušanju seznama je naj-

brž marsikdo pomislil, da bi Zahodni Kras lahko pogasili za "nerazvito področje", saj na njem pristojne krajevne uprave vse do danes niso uredile niti tako osnovnih infrastruktur, kot so javna razsvetljava, kanalizacija in ceste, da ne govorimo o sodobnejših pridobitvah, kot so plin ali strukture za šport in prosti čas. Buseti je govoril tudi o raznih posegih za zaščito naravnega okolja, kakor tudi o potrebi po reviziji občinskega regulacijskega načrta, ki je zdaj na dnevnem redu zahodnokraškega rajonskega sveta.

O teh problemih sta potem govorila tržaška občinska odbornika za urba-

nistiko Eraldo Cecchini in za šport Roberto De Gioia. Po izjavah prvega je mogoče realistično pričakovati, da bo občinska uprava v tej mandatni dobi začela reševati probleme kanalizacije, javne razsvetljave, metana in nove razvejane kmetijskih področij v regulacijskem načrtu, De Gioia pa je obširneje govoril o načrtih za ureditev športnih struktur in med drugim naka- zal možnost, da bi v bivšem taborišču na Božjem polju zgradili veliko središče za netekmovalni šport in prosti čas. Občina načrtuje, da bi za tekmovalne športne dejavnosti uredili nov center pri Padričah, medtem ko nasprotuje načrtu, da bi razširili telovadnico pri Banih.

Na sestanku je govoril tudi deželni odbornik za prostorsko načrtovanje Gianfranco Carbone. Povedal je, da je treba revidirati dosedanj model ekspanzije tržaškega mesta, zlasti sprčo nove občutljivosti do ekološke problematike. Omenil je, da na pobudo raznih strank deželna uprava pripravlja zakonski osnutek za razvoj Krasa, na- zadnje pa se je dotaknil vprašanja kraškega parka. Dejal je, da nasprotuje predlogu o ustanovitvi državnega parka, ker bi to omejilo možnosti soudeležbe krajevnih dejavnikov, poudaril pa je, da morajo iti prizadevanja za zaščito Krasa na tej strani meje vzpo- redno s podobnimi prizadevanji v SR Sloveniji.

Podobna stališča je glede zaščite Krasa na sestanku izrazil predsednik Kraške gorske skupnosti Marino Pečnik, ki je sicer podčrtal predvsem po- men, ki ga ima nedavna odobritev sta- tuta te ustanove. O kraškem parku je govoril tudi tajnik Kmečke zveze Edi Bukavec, ki je dejal, da bi zaščita Krasa morala biti aktivna, taka, da bi do- puščala razvoj tradicionalnih dejavnosti. Bukavec je tudi načel razne pro- bleme, ki zadevajo predvsem kmetij- ske dejavnosti na Zahodnem Krasu.

Srečanje na Proseku je zaključil tr- žaški podžupan Augusto Seghene. Po- udaril je predvsem zahtevo, da bi se pristojne uprave lotile konkretnega reševanja problemov na Zahodnem Krasu in drugod po Krasu, kajti to naj bi bila tudi »edina resnična zaščita« tamkajšnjega življa.

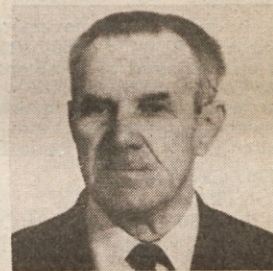
Na sliki (foto Magajna) socialistični upravitelji na zborovanju na Proseku.

9. 11. 1988

9. 11. 1989

Ob prvi obletnici smrti

Karla Krevatina

se ga z ljubeznijo spominjajo žena Augusta in vsi njegovi Nabrežina, 9. novembra 1989

Za dragim bratom Marijem in za Tonči neutolažljivo žalujeta Viktorija in Pina.

Za stricem Marijem in teto Tonči žalujeta Marina in Franco.

V tem težkem trenutku sočustvujejo z Ano in Darjo

Gabrijela, Ksenija, Magda, Milan in Neda

Ob predstavitvi razstave fotografskih mojstrov Wulz

Protestni odstop dolgoletnega ravnatelja Mestnega muzeja Revoltella Montenera

Giulio Montenero, ki je bil ravnatelj Mestnega muzeja Revoltella vse od leta 1961, je včeraj odstopil. Svojo odločitev, ki je dozorela ob predstavitvi velike fotografske razstave rodbine Wulz, je navezal na to prireditev.

V tiskovnem sporočilu, ki so ga razdeljevali, ko je bila v teku predstavljena tiskovna konferenca o fotografski razstavi namenjeni mojstrom rodbine Wulz, Giulio Montenero ugotavlja, da ni razmerja med sredstvi in napori, ki jih je tržaška občina vložila v pripravo razstave (ki je med drugim bila na ogled nedavno tega v istih prostorih) in zanimanjem, ki ga tovrstna pobuda lahko sproži. Istočasno, pravi Montenero, pa zadnja predstavica, ki pa ne bi bila zadnja na prednostni lestvici, družine Wulz živi v veliki osamelosti in popolni pozabi.

Takšne in podobne napake, pribija Montenero, smo na razne načine skušali popraviti, vendar brez večjega uspeha. Skrbniški odbor muzeja je pripravil podroben načrt razstav, ki ga je vodstvo pazljivo izdelalo, vendar pa ti načrti niso dobili odziva.

Nato je Montenero v komunikaciji načel še bolj pereče vprašanje ureditve muzeja Revoltella. S tem v zvezi ugotavlja, da začetna pobuda nosi datum 1907 in da je Carlo Scarpa leta 1963 izdelal načrt o ureditvi Moderne galerije. Vrsta izmišljenih in konkretnih težav, ki so onemogočile realizacijo kakršnegakoli načrta, trdi Montenero, je od prvega desetletja tega stoletja do danes postala že neskončna. Deset let je bil muzej Revoltella celo zaprt in še danes ni zaznati prave volje, da bi odprli razstavo italijanskega slikarstva v dvajsetem stoletju in uredili posebno sobo za avdiovizualne prireditve, kar bi pod pretvezo razstave o neoklasicizmu omogočilo obnovo muzejske dejavnosti.

Včeraj dopoldne pa so na tržaškem županstvu predstavili fotografsko razstavo znanih tržaških mojstrov Wulz. Trst skozi fotografski objektiv družine Wulz: to je opisni naslov razstave, ki bo na ogled od jutri do 5. decembra. Razstavo, na kateri nastopajo

tri generacije rodbine Wulz, so oblikovalci porazdelili tematsko in prostorsko. Glavni del, ki nosi naslov »Trst družine Wulz, podobe iz zgodovine, fotografije v letih 1860-1980«, bodo namestili v razstavnih prostorih palače Costanzi.

Razstavo sta pripravila Občina Trst in Mestni muzej Revoltella ob sodelovanju Muzeja in arhivov Alinari iz Firenc in denarni podpori Dežele Furlanije-Juljske krajine. S to pobudo, v kateri bodo preko svojih fotografij nastopili Giuseppe, Carlo, Wanda in Marion Wulz, pa želijo organizatorji tudi proslaviti 150-letnico izuma fotografije.

Osrednji del razstave, ki bo na ogled v palači Costanzi, bo nadalje porazdeljen na štiri dele. Posebej bodo namreč predstavili dela štirih velikih fotografskih mojstrov družine Wulz, ki se seveda razlikujejo tako glede uporabljene tehnike kot tudi tematsko. Ob tej bodo pripravili še dve manjši razstavi fotografij s podpisom Wulz, ki jih bodo namestili v galerijo Tergesteo in v razstavne prostore tržaške Trgovinske zbornice. Posamezne fotografije bodo nadalje krasile izložbe približno stotih trgovin na Korzu in na Borznem trgu.

Kot rečeno pa je bila predstavitev razstave tudi povod za najavo odstopa dolgoletnega ravnatelja Mestnega muzeja Revoltella Montenera, ki je bil med soorganizatorji fotografske razstave.

■ Deželni svetovalec Zelene liste Wehrenfennig je vložil interpelacijo na deželnega odbornika za zdravstvo, v kateri opozarja na okrnjeno delovanje tržaške večpodročne službe za preventivo KZE, zlasti kar zadeva ugotavljanje onesnaženosti zraka. Še vedno namreč ne delujejo tri merilne naprave, ki so jih kupili leta 1984, kar je v tako onesnaženem mestu, kot je Trst, huda pomanjkljivost. Wehrenfennig nadalje sprašuje, zakaj še ni bil razpisan natečaj za nadomestitev ravnatelja te službe, ki je od marca v pokoju.

Tržaški italijanski dnevnik skrajno napihnil dogodek Preplah ob meji zaradi vojaške vaje

Obmejna enota pripadnikov Jugoslovanske ljudske armade je v ponedeljek med 9. in 12. uro imela na jugoslovanski strani obmejnege pasu nasproti Korošcev in Čampor na Miljskem hribu običajno vajo urjenja. Med vajo so pripadniki obmejne enote JLA streljali z manevrskimi naboji. Dopoldansko streljanje na jugoslovanskem ozemlju je vzbudilo pozornost treh prebivalcev zaselka Pisciolon v Miljah, ki so v garaži hiše s številko 29/c pleskali avtomobil. Trije moški - gre za 43-letnega Franca Stefanija, 21-letnega Fabrizia Stefanija in 22-letnega Tomaža Peterza - so najprej fotografirali in celo posneli z videokamero skupino vojakov, ki je na večjem travniku začela streljati, nato pa so pokli-

cali najbližje karabinerje in jim podrobno orisali kar so videli.

Karabinerjem, ki o dogodku sploh niso ničesar vedeli (tisti s Korošcev niso niti slišali strelcov), so trije očividci znali povedati, da vojaki niso bili oblečeni v navadne vojaške uniforme barve kaki, pač pa da so imeli črne ali plave uniforme in da so imeli pokrit obraz. Peterz, ki je jugoslovanski državljani in je prav pred kratkim odslužil vojaški rok v Jugoslaviji, je poznal celo tip orožja, ki so ga v ponedeljek uporabljali jugoslovanski vojaki. Karabinerji so bili nad pripovedjo nekoliko začudeni, a so zagotovili, da bodo preučili celotno zadevo, predvsem pa, da bodo še enkrat zaslišali očividce.

Če so karabinerji ravnali korektno in previdno ter niso želeli povzročati

preplaha, pa je tržaški dnevnik Il Piccolo, ki se v zadnjih letih odkljuje v prebujanju hladne vojne, izkoristil priložnost in na prvi strani včerajšnje izdaje objavil naslov čez pet stolpcev »Streljanje na meji« (celo članka o ministrih Berniniju in Conteju sta bila manjša), na strani s krajevno kroniko je objavil članek na štiri stolpce, poln natolcevanj o morebitnih protiterorističnih akcijah. »Spopadi so v zadnjih dneh na Kosovu povzročili tri ali štiri mrtve,« piše Piccolo, ki nato citira nekega »strokovnjaka za probleme varnosti«. »Trije vojaki ... so čakali v zasedi, čakali so na nekoga, ki bi moral zapustiti državo ali stopiti na njena tla ...« Ponedeljkovo streljanje naj bi torej vzbujalo skrb zaradi sedanjega "vročega" obdobja v Jugoslaviji.

Pred 45 leti najbolj množične aretacije slovenskih in italijanskih antifašistov

Vedno je čas kakšnih obletnic, kdaj bolj, drugič manj važnih. Približujemo se letu 1990, ko se bomo spomnili 45-letnice konca vojne in zmage nad nacifašizmom.

Toda še pred to pomembno obletnico, ki bi se je morali še posebno spomniti tu pri nas z vsem dogajanjem tik pred koncem in takoj po koncu vojne, ki ga bo treba v zgodovini zapisati takšnega, kot je v resnici bilo, poteka v tem času 45-letnica najbolj množičnih aretacij aktivistov, ilegalcev, antifašistov, slovenske in italijanske narodnosti, ki jih je osvobodilno gibanje tu na Tržaškem doživelo v času svojega delovanja.

Začelo se je oktobra 1944, nadaljevalo skoraj do konca novembra, ko so kakih 360 ljudi odpeljali s posebnimi vlaki na »delo« v Nemčijo, kjer je velika večina končala v grozotnih koncentracijskih taboriščih smrti, Mauthausnu, Ravensbrücku, Bergen-Belsnu, v tržaški Rižarni in še kje.

Več kot sto aktivistov in ilegalcev je bilo v tistem času aretiranih s pomočjo velike izdaje. Več je bilo izdajalcev, najbolj pa podatki omenjajo ime Leona, ki se je vrnil v takratno osvobodilno gibanje v Trstu in potem začel s sistematičnim izdajanjem vseh, ki jih je poznal.

Odpeljani so bili v Ul. Bellosguardo, kjer so jih Colottijeve zloglasne policijske tolpe zverinsko mučile, po cele dneve zasliševali, jih nato onemogle in pretepele, preselile v zapore pri Jezuitih in nato v koronejske zapore.

Od tod je vse te ujetnike, v glavnem so to bili sami mladi fantje in dekleta, ki so tako rekoč šele vstopali v novo življenje, sanjali o tem, kako si bodo to življenje uredili v boljšem, pravičnejšem svetu, čakala pot v koncentracijska taborišča, nekatere še krajša pot kar v tržaško Rižarno. Konec je bil isti - grozote, trpljenje, smrt.

Težko je omenjati samo nekatera imena in izpustiti druga. Vsi, ki so dali svoje življenje za tako visoko ceno, bi bili vredni omembe, pa tudi spomenika.

Pri Odseku za zgodovino pri NŠK smo našli zapisa na naslednja imena tistih, ki se niso vrnili: Zoro Werk, Aleksander Smotlak, Ernesto Zudich, Stanko Dežjot in Ervin Lah-Tugomir, ki so končali v Mauthausnu. Sledijo imena Zore Perello-Godina, ki je umrla v Ravensbrücku, pa Ivanke Kralj-Petek, Franca Segulina, Antona Veluščka, Ivana Šubelja, Alfreda Waldemarina, ki so končali v tržaški Rižarni, ter ime Olge Lekač-Mahne, ki je končala svoje življenje v taborišču Bergen-Belsen.

Tu je le nekaj imen. Pa vsi ostali? Le malo se jih je od te skupine vrnilo domov in še ti so nosili težke posledice trpljenja, tistih dnevov in mesecev, ki so jih preživljali kot brezpravna bitja, kot predstavniki naroda, ki je moral biti, po načrtih nacistov, izbrisan z zemeljske oble.

Skupine in društva organizirajo spominska popotovanja v te kraje smrti. Številne spomenike so svojim žrtvam v teh taboriščih postavile tudi države. Posamezniki so na teh krajih postavili ploščice v spomin na svoje padle.

Je vse to dovolj, da zadostimo tej obletnici, da se oddolžimo vsem tistim, ki so zavestno šli v smrt, ker so sprejeli boj s premočnim sovražnikom, prepričani, da ni druge poti, da je edino ta, ki vodi v svobodo, človeka vredno življenje?

Če jim že nismo postavili spomenika, če nam oblasti odrekuje pravico do postavitve spomenika pred tržaškim pokopališčem, na katerem bi bila zapisana tudi imena nekaterih žrtev, potem je naša dolžnost, da v teh dneh vsaj za trenutek postojimo pri spominu na vse te nedolžne žrtve, ki so bili takrat prav tako mladi, polni življenja, s pravico, da živijo, pa so vse to postavili na kocko, umrli v prepričanju, da bo ta njihova žrtev pomagala prihodnjim rodovom ustvarjati boljši, pravičnejši svet.

NEVA LUKEŠ

Slavje bazovskih 50-letnikov

Kot je v navadi, so se tudi letos zbrali 50-letniki iz Bazovice, Gropade in okolice, da bi skupaj praznovali srečanje z Abrahamom. Zbrali so se pred spomenikom padlim v NOB v Bazovici, kjer so položili šop cvetja, nato so se podali do bazovskega pokopališča, kjer so obiskali grobove svojih vrstnikov, in do spomenikov padlim v Gropadi in na Padričah, kjer so počastili spomin padlih borcev. Skupno kosilo so imeli v restavraciji Kras na Colu, kjer so v veselje vdušju in ob spremljavi harmonike obujali spomine na mlada leta. (Foto Križmančič)

gledališča

ROSSETTI

Gledališka sezona 1989-90 - Tržaški Teatro Stabile sporoča, da so v teku vpisovanja novih abonmajev in potrjevanja starih pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

Nocoj ob 20.30 ponovitev predstave Arthurja Millerja ERANO TUTTI MIEI FIGLI. Režija Mario Missiroli, nastopa Gastone Moschin. V abonmaju: odrezek št. 3A. Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti. Predstave bodo trajale do 17. t. m.

VERDI

Simfonična sezona gledališča Verdi 1989-90 - Pri blagajni gledališča so v teku vpisovanja novih in potrjevanja starih abonmajev.

Danes, 9., in jutri, 10. novembra, ob 20.30 (red A in B) ter v soboto, 11. novembra, ob 16.30 (red S) je na sporedu Lisztova FAUST SYMPHONIE v treh delih za tenor, možki zbor in orkester. Prva izvedba v gledališču Verdi. Dirigent Zoltan Pesko, tenorist Paolo Zizich.

TEATRO CRISTALLO - LA CONTRADA

Nocoj ob 20.30 ponovitev dela CO IERIMO PUTELE, variete Carpinterija in Faragune.

Gledališka sezona 1989-90 - Pri osrednji blagajni v Pasaži Protti in pri blagajni gledališča so v teku vpisovanja novih in potrditve starih abonmajev.

Kmečka in obrtna hranilnica in posojilnica v Nabrežini

vabi jutri, 10. novembra 1989, ob 20. uri v župnijsko dvorano v Nabrežini, kjer bodo univ. prof. Aleš Lokar, Marko Tavčar, prof. Aleš Breclj in Marko Waltritsch govorili o stoletnici posojilništva na nabrežinskem Krasu.

Po predstavitvi knjige bo v dvorani kulturnega društva Igo Gruden otvoritev razstave dokumentov o posojilnicah. Razstava bo odprta do 18. novembra vsak delavnik od 9. do 12. in od 16. do 19. ure.

koncerti

GLEDALIŠČE ROSSETTI

V sredo, 15. t. m., ob 21.00 bo prvi koncert turneje GINA PAOLIJA. Pri osrednji blagajni v Pasaži Protti je v teku predprodaja vstopnic

Società dei concerti - Tržaško koncertno društvo - V ponedeljek, 13. t. m., ob 20.30 bo v gledališču Rossetti nastopil SHOENBERG ENSEMBLE.

DEVINSKI GRAD

Jutri, 10. t. m., ob 18.00 bo v dvorani devinskega grada koncert, ki sta ga organizirala princa Veronica in Carlo della Torre e Tasso v korist Italijanske zveze slepcev. Napovedoval bo Mario Pardini, nastopal pa bo tudi znani tržaški violonist Massimo Belli, katerega bo spremljala na klavir Victoria Terekieva.

GLASBENA MATICA TRST - koncertna abonmajska sezona 1989/90

V četrtek, 16. t. m., ob 20.30 bo v Kulturnem domu v Trstu koncert Simfoničkov RTV Ljubljana, dirigent Anton Nanut. Na sporedu: Beethoven - uvertura Leonora III., simfoniji št. 2 in 8. Prodaja vstopnic v Pasaži Protti Utat in eno uro pred pričetkom pri blagajni Kulturnega doma.

razna obvestila

Taborniki Rodu Modrega vala vabijo na REDNI OBČNI ZBOR, ki bo v nedeljo, 12. t. m., ob 10. uri v Mali dvorani Prospektne doma na Opčinah. Člani naj pridejo v kroju! Vabljeni!

Zveza slovenskih kulturnih društev vabi vse predsednike oz. predstavnike kulturnih društev in skupin ter posamezne člane NA SEJO GLAVNEGA ODBORA, ki bo v sredo, 15. t. m., ob 19.30 v Domu A. Sirka v Križu.

KD Rdeča zvezda obvešča, da bo v torek, 14. t. m., začela delovati OBČINSKA KNJIŽNICA V SALEŽU s sledečim urnikom: torek od 15. do 18. ure ter petek od 16. do 19. ure.

SKD Barkovlje sporoča, da bo danes, 9. t. m., ob 20.30 redna odborova seja.

čestitke

Ob priliki 80. rojstnega dne želijo LEOPOLDU BANU obilo sreče, zdravja in veselja Aldo, Vida in Tomaž.

Danes praznuje 80 let LEOPOLDO BAN. Še na mnoga zdrava in vesela leta mu želita Elvis in Barbara.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Hermann Broch

POVEST SLUŽKINJE ZERLINE

Izvajca Bogdana Bratuž

Danes, 9. novembra, ob 20.30 v dvorani J. Rapotec v PREBENEGU

jutri, 10. novembra, ob 20.30 v Srenjski hiši v BORŠTU

včeraj-danes

Danes, ČETRTEK, 9. novembra 1989 SEBISLAV

Sonce vzide ob 6.56 in zatone ob 16.41 - Dolžina dneva 9.45 - Luna vzide ob 14.26 in zatone ob 1.51.

Jutri, PETEK, 10. novembra 1989 GOLOBICA

PLIMOVANJE DANES: ob 6.33 najvišja 47 cm, ob 13.15 najnižja -38 cm, ob 19.08 najvišja 19 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 12 stopinj, zračni tlak 1015,7 mb narašča, veter 10 km na uro zahodnik, vlaga 52-odstotna, nebo rahlo oblačno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 16 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Daniele Riva, Manuel Sirocich, Principessa Morandini, Bryan Banchi, Francesco Sacchi, Alessio Cimini, Katarina Marković.

UMRLI SO: 39-letna Marina Gregorio por. Pellaschiar, 83-letni Varnerio Bruschi, 81-letni Bruno Debelli, 85-letna Alice Cimarelli, 81-letni Edgardo Trojer, 60-letni Guido Scala, 80-letna Maria Vierzoli, 76-letna Antonia Viti, 75-letna Paola Malalan, 74-letna Anna Roberti, 75-letni Nerino Delbello, 60-letni Angelo Ghiotto.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 6.,

do sobote, 11. novembra 1989

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2, Ul. F. Severo 112, Ul. Baiaumonti 50, Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44. ZGONIK (tel. 229373), MILJE, Mazzini-jev dvored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2, Ul. F. Severo 112, Ul. Baiaumonti 50, Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44. ZGONIK (tel. 229373), MILJE, Mazzini-jev dvored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44. ZGONIK (tel. 229373), MILJE, Mazzini-jev dvored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpriznična od 14. do 20. ure in priznična od 8. do 20. ure.

Prispevajte za

»Dijaško matico«

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO TRST

vabi danes, 9. t. m., ob 20. uri v Gregorčičevo dvorano, Ul. sv. Frančiška 20 na predavanje:

LUKA KARNIČAR

S smučmi v visokih gorah

Ob tej priliki bo tudi predstavitev smučarske sezone SPDT.

UL. SV. FRANČIŠKA 20

Vas vabi danes, 9. t. m., ob 18. uri

na otvoritev razstave

FRANCA VOZLA

Slike

razne prireditve

KD Ivan Grbec - Škedenj prireja v soboto, 11. t. m., od 19. ure dalje IN SVET MARTEN POŽEGNAJ GA - martinovanje z moško pevsko skupino iz avstrijske Koroške "Vaščane pojo" in igralcem Stanetom Raztresenom. Vabljeni!

Slovenski kulturni klub, Ul. Donizetti 3, vabi v soboto, 11. t. m., NA VEČER POSVEČEN SLOVENSKEMU PESNIKU (in igralcu Mestnega gledališča iz Ljubljane) TONETU KUNTERJU. Avtor sam bo naš gost. Predstavlja ga bo prof. Zora Tavčar-Rebula. Vabljeni vsi člani in prijatelji. Začetek izjemoma ob 18. uri.

V Društvu slovenskih izobražencev v Trstu bo v ponedeljek, 13. t. m., VEČER POSVEČEN 450-LETNICI SVETE GORE. O zgodovinskih, kulturnih in ikonografskih vidikih nastanka in razvoja romanske poti na Skalnici bodo govorili dr. Branko Marušič, Marko Vuk in prof. Peter Stres. Začetek ob 20.30.

KD Rdeča zvezda vabi na FILMSKI VEČER, ki bo jutri, 10. t. m., ob 20.30 v društvenih prostorih v Saležu. Predvajali bomo film Eva - Miranda Caharija. Vabljeni!

Narodna in študijska knjižnica v sodelovanju z Združenjem Italija - Sovjetska zveza organizira okroglo mizo na temo: NARODNE MANJŠINE V SKUPNEM EVROPSKEM DOMU jutri, 10. t. m., ob 18. uri v avli Ferrero, Ul. dell'Università 7 - Trst.

ZZB NOV obalnih občin Koper, ZZB NOV občine Buje in VZPI-ANPI sekcija Milje vabijo v nedeljo, 12. t. m., ob 11. uri na KOMEMORACIJO padlih partizanov Slovencev, Hrvatov in Italijanov, ki bo v parku pri spomeniku v Kučibregu - Hrvojih.

kino

ARISTON - Dvorana rezervirana. Jutri 17.00, 22.15 L'attimo fuggente, i. R. Williams.

EXCELSIOR - 17.30, 22.00 Batman, i. Jack Nicholson, Kim Basinger.

EXCELSIOR AZZURRA - Festival festivalov: 16.30, 21.45 Che ho fatto io per meritare questo?, r. Pedro Almodovar, i. Carmen Maura.

NAZIONALE I - 16.15, 22.15 Skin Deep, il piacere tutto mio.

NAZIONALE II - 16.30, 22.15 Triangolo d'acciaio.

NAZIONALE III - 16.15, 22.15 Super bestia prendimi di forza, porn., □□

NAZIONALE IV - 16.30, 22.00 Uccidete la colomba bianca, i. Gene Hackman, Joanna Cassidy.

GRATTACIELO - 17.30, 22.00 Indiana Jones - L'ultima crociata, i. Harrison Ford, Sean Connery.

MIGNON - 16.30, 22.15 Turner e il casinaro, i. Tom Hanks.

EDEN - 15.30, 22.00 I desideri morbosi di mogli viziose, porn., □□

CAPITOL - 16.30, 22.00 Poliziotto a quattro zampe.

LUMIERE FICE - 17.00, 22.15 L'indiscreto fascino del peccato, r. Pedro Almodovar, □□

ALCIONE - 17.00, 22.00 Un'altra donna, r. W. Allen.

RADIO - 15.30, 21.30 Bocche bestiali, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom, □ - 18. letom □□

menjalnica

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1345,500	1335.—
Nemška marka	730,500	729.—
Francoski frank	215,560	213,500
Holandski florint	647,300	645.—
Belgijski frank	34,847	34,400
Funt sterling	2135.—	2110.—
Irski šterling	1940,400	1930.—
Danska krona	188,350	185,500
Grška dramma	8,155	7,600
Kanadski dolar	1151,400	1100.—

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

gostuje MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

Paul Claudel

MARIJINO OZNANJENJE

Režija Dušan Mlakar

Jutri, 10. t. m., ob 20.30 - Abonma RED A in D

v soboto, 11. t. m., ob 20.30 - Abonma RED B, E in F

v nedeljo, 12. t. m., ob 16. uri - Abonma RED C in G

razstave

V pritličnih prostorih Tržaške kreditne banke - Ul. Filzi 10 - so na ogled dela avstrijskih slikarjev FRANCA BERGERJA in ROBERTA PRIMIGA.

V Kraški galeriji v Repnu razstavlja svoja dela slikar DEMETRIJ CEJ. Razstava je odprta vsak dan od 11.00 do 12.30 in od 14.00 do 18.00.

V galeriji Bassanese - Trg Giotti 8 - bo do 12. novembra razstavljal JEAN-MICHEL FOLON. Razstava je odprta vsak delavnik od 17. do 20. ure.

V galeriji Cartesius bo od sobote, 11. do 23. t. m. na ogled razstava z naslovom PREGLED ITALIJANSKE GRAFIKE. Sodelovalo bo 24 slikarjev. Otvoritev ob 18. uri.

izleti

Bi šel rad 23., 24., 25. in 26. novembra v Rim? Cena izleta 230.000 lir. Za informacije in vpisovanje tel. na št. 200150 od 19.00 do 20.30. Na razpolago je še nekaj mest.

SPDT vabi na tradicionalni avtobusni izlet vezan z martinovanjem, ki bo v nedeljo, 12. t. m., v Trnovem pri Lokvah. Cena izleta 15.000 lir, vpisovanje pri ZSSDL. Dodatne informacije nudi Aleksijs Civar (tel. 415336). Odhod avtobusa ob 7.45 izpred sodne palače.

mali oglasi

PRODAM po ugodni ceni blizu postaje v Trstu udobno stanovanje z dvema spalnicama, opremljeno ali ne. Tel. (0481) 391245 po 19. uri.

PRODAMO domač krompir, gojen brez škropil in z naravnim gnojem. Tel. št. 226713.

PRODAM A 112 abarth, letnik '76, v dobrem stanju gume in baterija za 300.000 lir. Tel. 213837.

PRODAM hišo v okolici Oreha, 90 kv. m: kuhinja, dve spalnici, dnevna soba, kopalnica, veranda, terasa in 1.100 kv. m zemljišča. Tel. 228390.

PRODAM ritmo 70 super v odličnem stanju. Tel. na št. 229224.

PRODAM repo. Tel. (040) 208166. PRIVATNIK proda 126 bis bele barve, letnik '88. Tel. 226752 v večernih urah.

21-LETNO dekle z opravljenim vzgojiteljsko šolo in diplomo za pomoč bolnim in ostarelim na domu išče kakršnokoli zaposlitev. Tel. 231819.

MLAD PAR išče hišo z vrtom, tudi potrebno popravil. Tel. 911404.

NUDIM pomoč ali zamenjavo v gostinstvu (bar ali podobno) enkrat v tednu. Pismene ponudbe na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Pomoč".

V NABREŽINI smo našli sivo-belega mačka z ovratnico. Tel. v popoldanskih urah na št. 200178.

DAJEM v najem stanovanje: kuhinja, soba, WC, pri avtobusni progi št. 5 in 8, obdano z zelenjem, opremljeno za 8, obdano za zelenjem, opremljeno za 8, eno ali dve osebi, za 250.000 lir mesečno. Tel. od 17.00 do 20.30 na št. 417023.

IŠČEMO pomočnico za pomoč motoristom prizadeti starejši osebi za pet dni tedensko (po možnosti iz zgornje občine). Interesentke naj tel. med 12 in 13. uro na št. 229203.

IŠČEMO osebe, z opravljenim vojaškim rokom, z znanjem strojepisja in slovenskega jezika, z bivališčem v središču Trsta. Pismene ponudbe na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Iščem".

PRIZNANO slovensko podjetje sprejme v službo uradnika/co, izkušenega/no oz. kvalificiranega/no na področju vzgoje plač. Pismene ponudbe s curriculum vitae poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Uradnik plač".

OSMICA v Šmarjah št. 24 pri Kopru bo odprta od jutri, 10., do 20. novembra.

8. 11. 1989

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Japonski jen	9,410	9,410
Švicarski frank	833,080	833,080
Avstrijski šiling	103,770	103,770
Norveška krona	195.—	192.—
Švedska krona	210,080	207,500
Portugalski eskudo	8,543	8.—
Španska peseta	11,582	11,100
Avstralski dolar	1057,700	1010.—
Jugoslov. dinar	—	0,010
ECU	1501,300	—

Uspehi glasbenika Ennia Morriconeja

Ennio Morricone je prejel prvo nagrado Glasbena kulisa 1989, ki jo vsako leto podeljuje ustanova Ente per lo spettacolo. Za Morriconeja, ki je doslej bil deležen najprestižnejših nagrad tudi na mednarodni ravni za izvirno filmsko glasbo, je to samo še dodatno potrdilo, koliko ga cenijo kritiki in občinstvo. Njegova je tudi glasbena kulisa nadaljevanke Promessi sposi, ki jo bo prva državna mreža začela oddajati prihodnjo nedeljo.

Ob nagradi Glasbena kulisa '89 je treba povedati, da so filmski izvedenci in časnikarji izbrali vrsto filmov, za nagrado pa se je odločilo občinstvo, ki je nagradilo Morriconeja za glasbo v filmu Giuseppe Tornatoreja Nuovo cinema Paradiso. (Film je v Franciji na lestvici najbolj gledanih filmov prehitel celo filma Batman in Abyss, ki sta doživela kar lep sprejem občinstva.) Glasbeniku Francisu Laiu bo predsedstvo ustanove podelilo posebno nagrado za glasbo v Dellanoyevem filmu Bernardette in v Salernovi TV nadaljevalki Disperatamente Giulia. Tornatorejevemu filmu sledijo na prvih sedmih mestih glasbene kulise filmov Chi ha incastrato Roger Rabbit Roberta Zemeckisa, Milagro Roberta Redforda, Zoo Cristine Comencini, Bird Clint Eastwooda, Sur Fernanda Solanas, Mery per sempre Marca Risija, Moonwalker Kramerja in Chilversa.

Prav v teh dneh je Ennio Morricone, ki se je izpopolnjeval v šoli Goffreda Petrassija, doživel še drug uspeh, ki dokazuje, da ni izključno filmski glasbenik. V Pesaru so namreč z njegovo skladbo za otroški zbor, violončelo in godala z naslovom Echi otvorili letošnjo sicer 30. koncerto sezone.

Zagrenjenost Carle Fracci

Carla Fracci se bo odrekla vodenju plesnega ansambla gledališča San Carlo v Neaplju, če upravni svet ne bo našel primerne prostora za plesno šolo. »To sem zahtevala, še preden sem sprejela ponudbo neapeljskega gledališča, vendar do danes ni še nihče ničesar ukenil.« Problem je še toliko večji, saj se je v plesno šolo prijavilo kar 800 deklet (v Milanu se, denimo, letno prijavi le 150 bodočih plesalk), zaradi pomanjkanja primernih

prostorov pa ni mogoče opraviti niti prve selekcije. Kljub zagrenjenosti pa Carla Fracci upa, da bodo težave kmalu rešene. »V plesnem ansamblu San Carla je nekaj plesalk, ki bi lahko takoj začele poučevati, poleg tega bi lahko prosila razne slavne koreografe, naj priredijo kratke tečaje v Neaplju, vendar se trenutno zavedam, da imam zvezane roke in se počutim popolnoma nemočna,« je na koncu pristavila priljubljena italijanska plesalka.

Frassica ne bo reševal Fantastica

Tako kot Paolo Villaggio je tudi Nino Frassica, priljubljeni komik siciliskega porekla, sklenil, da ne bo »reševal« letošnjega Fantastica s stalnim sodelovanjem, kot mu je predlagalo vodstvo prve državne mreže. Nastopal bo še v soboto, kar bo prav gotovo razveselilo gledalce, potem pa bo raje posvetil vse svoje energije polurni oddaji, ki jo pripravlja za RAI 2 in ki bo na sporedu vsak dan od februarja do junija. Pravi, da potrebuje koncentracije in miru, koncentrirajo pa se tudi voditelji Fantastica pri izbiri čim uglednejših gostov. To soboto bo sobotni variete imel v gosteh rock skupino Duran Duran, komični trio Solenghi-Marchesini-Lopez, Micheleja Placida, še bogatejša pa bo prihodnja sobota s Tino Turner, Eltonom Johnom in Pinom Danielejem.

sklad mitje čuka

jelka cvelbar

Nelahko življenje z Evo

Upe, ki jih je gospa Manja Erzetič kot mladenka gojila, so ji življenjske okoliščine popolnoma sprevrgle. Iz rodne Litije jo je usoda že v mladih letih premetavala v Gradec, na Dunaj, vojne razmere pa so jo kot mlado dekle s sestro pahnila pred 41 leti čez ocean, tik preden bi na Dunaju lahko diplomirala iz hotelirstva. V Kanadi je najprej morala eno leto odslužiti pravico do priselitve - bila je gospodinjska pomočnica pri neki vojaški družini. V Hamiltonu si je kasneje ustvarila družino in zaživela mirnejše življenje. Toda le za nekaj let. »Z možem sva se spoznala v Kanadi, se tam poročila in kmalu imela prvo hčerko. Ko še ni bila stara dve leti, se mi je rodila druga hčerka, Eva.«

Visokorasli gospe Manji slovenščina kar lahko teče, kljub dolгим letom, ki jih je preživela stran od domovine.

»Že ob rojstvu je bila minuto ali dve brez kisika, ker se ji je ovila popkova okoli vratu. Zdaj, po tolikih letih, mislim, da je bil za to kriv zdravnik, ki ni ob komplikaciji pravočasno poklical specialista. Kmalu po rojstvu se je Eva prehladila, dobila visoko vročino, otekli so ji mandeljni, njen organizem ni reagiral na noben antibiotik...«

Dolgo je otroški zdravnik skušal zbiti vročino malemu bitjcu in zavreti bolezen, vendar je trajalo kar petnajst dni, da je končno malo telesce, ki je dva tedna ležalo v kisičnem šotoru, reagiralo na pravo zdravlilo. »Takrat se še ni vedelo, kakšna bo poškodba,« sega nazaj v spomine gospe Manja, »pri dveh letih, morda pol leta kasneje, pa sem opazila, kako gre pri tej moji punčki vse bolj počasi, kakor je šlo pri prvi hčerki in kakor je šlo pri ostalih otrocih.« Upanje zadnje umre. Mati se je tolažila, da en otrok ni enak drugemu in da so morda zaradi tega vidne nekatere razlike.

»Na kahlico sem jo teže navajala kakor starejšo hčerko... pa še vseeno nisem toliko skrbil polagala v to,« zmaže z glavo. »Spomladi se je zopet prehladila, vneli so se ji mandeljni in nekega dne, ko sem jo imela v naročju, vidim, kako se naenkrat vsa strese in začne požirati jezik. Ker smo v družini imeli nekaj zdravnikov, sem imela toliko strokovne podlage, da sem v hipu vedela, kaj ji je. Zaprla ji je sapnik, dušila se je! Skušala sem ji pomagati tako, da sem jo obrnila z glavo proti tlom. Nič ni pomagalo. Takrat sem zgrabila za jezik in ga držala, da ni lezel v grlo. Hkrati je mož klical zdravnika, ki je na srečo takoj prišel in spravil dveletno Evo v bolnico, kjer so ji odstranili mandeljne.«

Kljub vsemu pa je bila Eva za deset do petnajst minut klinično mrtva. Mati je bila odslej še pozornejša na Evin razvoj in je, ko je bila Eva stara tri leta, želela od zdravnika vedeti natančno, kaj je s hčerko. »Vaša hčerka ima manjšo možgansko poškodbo,« je povedal zdravnik. Kasneje so ugotovili, da so bili mali možgani mrtvi. Vse to se je dogajalo pred devetindvajsetimi leti, ko znanost še ni tako napredovala kakor v zadnjih petnajstih letih. »Prav gotovo bi Eva, ko bi rasla v sedanjem času, veliko manj zamudila kot je sicer. Na posebno šolo, ki jo je Eva obiskovala, so kasne-

Eva z mamo in stricem

(Foto Cvelbar)

je prišli otroci z možganskimi poškodbami, z downovim sindromom ali z mišično distrofijo; zanje so mogli, zaradi napredka znanosti, drugače poskrbeti.«

V tistem času so posebno šolo ustanovili sami starši, ki so bili hkrati tudi učitelji svojih otrok. Vsekanadsko združenje Association for Retarded Children je družilo starše otrok, katerih normalni razvoj je bil oviran, in pripravljalo individualne učne načrte za otroke. Nastalo je torej v želji in z namenom, da bi nekaj storilo za v razvoju zaostale otroke, pa tudi za starše. Enkrat mesečno se starši srečujejo, da si poveže težave, združenje prireja predavanja za starše in podobno. »Od četrtega do šestega leta je Eva obiskovala vrtec samo pol dneva.« Tako v mali šoli kot v šoli so skušali otroke prilagajati življenju. »Nekateri starši tega niso razumeli, meni pa je zdravnik od vsega začetka poudaril: Vi ravnajte z Evo prav tako, kakor bi ravnali z vašo starejšo hčerko!« Zato je gospa Manja, ko se je Eva vračala iz šole, prav tako kot za prvo hčerko poskrbela, da sta doma utrjevali, kar so v šoli jemali, brala ji je knjige. Vse to v upanju, da bo s tem hčerki urila možgane. Po zdravnikovem nasvetu pa se je z Evo sporazumevala le v angleščini, kajti drugi jezik bi jo preveč obremenil. Eva pa vseeno dobro razume, ko se doma pogovarjajo slovensko. »Kljub vsemu pa je prišlo do trenutka, ko sem mislila, da ne bom več zmogla...«

Pretrujeni materi so popustili živci. Deklici, so ugotovili zdravniki, se ukrivljajo noge na iks. Poleg vsega ostalega sta sedaj morali s posebno pripravo nategovati kolke, kar je bilo, posebno ponoči, zelo mučno.

(se nadaljuje)

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	RTV Ljubljana 1	TV Koper	RADIO TRST A
7.00 Aktualno: Uno mattina 9.40 Nan.: Santa Barbara 10.30 Jutranji dnevnik 10.40 Variete: Ci vediamo 11.55 Vreme in dnevnik 12.05 Nanizanki: Cuori senza età, 12.30 La signora in giallo 13.30 Dnevnik - tri minute 14.00 Rubrika: Fantastico Bis 14.10 Dok.: Kvarkov svet 15.00 Aktualno: Primmisima 15.30 Italijanske kronike 16.00 Mladinska oddaja: Big! 17.55 Iz parlamenta - vesti 18.05 Nanizanki: Santa Barbara, 19.10 E proibito ballare 19.40 Almanah, vreme in dnevnik 20.30 Nanizanka: Il vigile urbano (r. Castellano-Pipolo, i. Rosanna Banfi, Lino Banfi, 1. epizoda) 21.30 Variete: Tu vuo' fa' l'Americano 22.00 Dnevnik 22.30 Film: Il monello (dram., ZDA 1921, r. i. Charles Chaplin) 23.25 Rubrika: Effetto notte 24.00 Nočni dnevnik 0.15 Rubrika: Mezzanotte e dintorni	7.00 Risanke in komični posnetki 8.20 Film: Atterraggio di fortuna (kom., Fr. 1943, r. Pierre Jean Ducis, i. Betty Stockfeld) 9.30 Renesančna Italija 10.00 Varieteja: Aspettando mezzogiorno, 12.00 Mezzogiorno è 13.00 Dnevnik - gopodarstvo 14.15 Nanizanki: Capitolo, 15.40 Lassie, vmes (15.00) Tutti frutti 16.05 Iz parlamenta - vesti 16.15 Film: Un dollaro bucato (western, It. 1966, r. Giorgio Ferroni, i. Montgomery Wood) 17.50 Videocomic in sport 18.35 Nanizanka: Miami Vice 19.30 Rubrika: Rosso di sera 19.45 Dnevnik, sport, vreme 20.30 TV film: Solo (dram., r. Sandro Bolchi, 2. del) 21.50 Dnevnik - nocoj 22.00 Aktualno: Fino all'ultima idea 22.45 Variete: Improvvisando 23.35 Dnevnik, horoskop 0.05 Film: Odette - L'agente S 23 (krim., VB 1950, r. Herbert Wilcox, i. Trevor Howard)	12.00 Dokumentarna oddaja: Meridiana - L'articolo genuino, Il bel mangiatore, Regioni allo specchio 14.00 Deželne vesti 14.30 Protest kmetovalcev 14.45 Izob. oddaja: Telestoria - Sredozemlje 15.45 It. prvenstvo v biljardu 16.00 Film: Aria di paese (kom., It. 1933, r. Eugenio De Liguoro, i. Ermio Macario) 17.05 Risanke: Blob 17.15 Nanizanki: I mostri, 17.45 Vita da strega 18.10 Dokumentarna oddaja: Geo 18.45 Športna oddaja 19.00 Dnevnik in vreme 19.30 Deželne vesti 19.45 Risanke: Blob 20.00 Variete: Blob - Di tutto di più 20.25 Aktualno: Una cartolina spedita da A. Barbato 20.30 Dokumentarna oddaja: Samarcanda 22.30 Dnevnik nocoj 23.00 Variete: Fuori orario 23.50 Filmske novosti 24.00 Nočni dnevnik 0.15 Dok.: Pred 20 leti	10.10 Mozaik. Šolska TV: Slovar arhitekture, 10.40 Uporabna umetnost, 11.10 Izob. oddaja: Drobno gospodarstvo - Mi in drugi 15.50 Žarišče (pon.) 16.30 Dnevnik in poslovne informacije 16.50 Mozaik. Šolska TV (pon.): Slovar arhitekture, 17.20 Uporabna umetnost, 17.50 Drobno gospodarstvo - Mi in drugi 18.20 Spored za otroke in mlade: Ciciban, dober dan, 18.40 Najlepše pravljice sveta - Korontin, vaški goslač 19.05 Risanke, TV Okno 19.20 Dobro je vedeti 19.30 Dnevnik in vreme 20.05 Nadaljevanka: Domovina (E. Reitz, r. Edgar Reitz, 2. del) 21.40 Tednik 22.30 Dnevnik in vreme 22.45 Komedija na slovenskem odru: Improvizacija in Versailles - Scapinove zvijače (J. B. Poquelin-Moliere, SNG Ljubljana)	13.30 TVD Novice 13.45 Nogomet: prvenstvo Velike Britanije (pon.) 15.30 TVD Novice 15.45 Nočni boks (pon.) 16.30 Košarka NBA 18.00 Rubrika: Pillole 18.15 Wrestling (s komentarjem Dana Petersona) 18.50 TVD Novice 19.00 Odprta meja 19.30 TVD Stiščice 20.00 Juke Box - Zgodovina športa po želji 20.30 Rubrika o nogometu: Mon-gol-fiera 21.45 TVD Novice 21.55 Nogomet: Super pokal Latinske Amerike 23.45 Nočni boks 24.30 Rubrika: Fish Eye (pon.)	7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Pot v svet; 8.40 Revival; 9.00 Južnoameriške folklor; 9.25 Beleška; 9.30 Zvočne kulise; 10.00 Dnevni pregled tiska; 10.10 Z opernega in koncertnega repertoarja; 11.30 Protestne pesmi; 12.00 Po sledovih Inkov; 12.25 Melodije; 12.40 Revija ZCPZ 88; 13.20 V žarišču; 13.30 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Dvigljena zavesa; 15.00 Medigra; 15.10 Četrtekova srečanja: Jugoslavija 1918-1941; 15.40 Lahka glasba; 16.00 Mi in glasba; 17.10 Roman: Pod svobodnim soncem; 17.25 Mladi val: Radio za vas - vi in radio; 19.20 Zaključek.
CANALE 5	ITALIA 1	TMC	TELEFRIULI	RADIO KOPER (slovenski program)	RADIO KOPER (italijanski program)
7.00 Nanizanki: Fantasilandia, 8.00 Hotel 9.00 Aktualni oddaji: Agenzia matrimoniale, 9.30 Cerco e offro 10.00 Zdravniški pregled 10.30 Kvizi: Casa mia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito, 13.30 Cari genitori, 14.15 Il gioco delle copie 15.00 Aktualni oddaji: Agenzia matrimoniale, 15.30 Cerco e offro 16.00 Zdravniški pregled 16.30 Canale 5 za vas 17.00 Kvizi: Doppio slalom, 17.30 Babilonia, 18.00 O.K. Il prezzo è giusto, 19.00 Il gioco dei 9, 19.45 Tra moglie e marito, 20.30 Telemike 23.00 Variete: Le luci del varietà (vodi M. Costanzo) 1.00 Nanizanki: Petrolcelli, 2.00 Lou Grant	tando domani, 11.20 Così gira il mondo 12.15 Nanizanka: La piccola grande Nell 12.40 Otroška oddaja: Ciao ciao in risanke 13.40 Nad.: Sentieri 14.50 Nadaljevanki: Topazio, 15.55 La valle dei pini 16.55 Nanizanka: General Hospital 18.00 Nad.: Febbre d'amore 19.00 Aktualno: C'eravamo tanto amati (vodi Luca Bareschi) 19.30 Kvizi: Telecomando (vodi Daniele Formica) 20.00 Nanizanka: Dragnet - L'interrogatorio 20.30 Film: La monaca di Monza (dram., It. 1986, r. Luciano Odorisio, i. Myriam Roussel, Alessandro Gassman) 22.30 Film: Un amore di Swann (dram., Fr.-ZRN 1984, r. Wolker Schlöndorff, i. Ornella Muti, Alain Delon) 0.35 Film: La sfida di capitano Rob (pust., Arg. 1956, r. Leon Klimovsky, i. Charles Cores) 2.10 Nanizanka: Ironside	7.00 Risanke 8.30 Nanizanke: Cannon, 9.30 Operazione ladro, 10.30 Agenzia Rockford, 11.30 Simon & Simon 12.30 Italijanske smešnice 12.35 Nanizanki: T.J. Hooker, 13.30 Magnum P.I. 14.30 Variete: Smile 14.35 DeeJay Television 15.25 Italijanske smešnice 15.35 Aktualno: So to Speak 16.00 Otroška oddaja 18.00 Nanizanka: Arnold 18.30 Italijanske smešnice 18.35 Nanizanki: A-Team, 19.30 Robinson 20.00 Risanke 20.30 Film: Karate Kid II (pust., ZDA 1986, r. G. Avildsen, i. Pat Morita, Ralph Macchio) 22.40 Variete: Televiggiù 23.40 Sport: Grand Prix 0.50 Italijanske smešnice 1.00 Nanizanka: L'uomo da sei milioni di dollari - Una difficile partita 2.00 DeeJay Television	12.00 Rubriki 13.00 Dnevnik 13.30 Nanizanka: Gente di Hollywood 15.00 Košarka: Fantoni-Ipifim 16.30 Music Box 17.15 Nadaljevanki: Dancing Paradise (r. Pupi Avati, i. Gianni Cavina, 1. del), 18.00 Cristal 19.00 Dnevnik 19.30 Rubrika: Dan za dnem 20.00 Rubrika o zdravstvu 20.30 Nad.: La piovra II 22.00 Nanizanki: Custer, 23.00 Il grande teatro del West 23.30 Dnevnik, 1.30 News	13.30, 14.30, 16.30, 19.00 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vremenska napoved in prometni servisi; 6.30 Jutranjik in jutranja kronika; 7.30 Dnevni pregled tiska; 8.00 Prenos Vala 202; 13.00 Oddaja v živo: Od enih do treh; 15.30 Aktualno: Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.00 Črna na belem; 17.30 Primorski dnevnik, Aktualna tema; 18.00 Mladim poslušalcem; 19.00 Prenos Radia Ljubljana.	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Jutranja glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd in horoskop; 7.35 Vodeni govorno-glasbeni program; 8.35 Mi in vi - glasba in telefon v živo; 9.32 Revival parade; 10.00 Dnevni pregled tiska; 10.10 Superpass; 10.35 Družinsko veselje; 11.00 Pismo iz; 11.30 Italijana; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke v živo; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Ob treh popoldne, Za vse dopust v Jugoslaviji; 18.35 Mi in vi; 20.00 Nočni spored.
RETE 4	ODEON	TELE 4	TELE 4	RADIO OPČINE	
8.30 Nanizanka: La grande vallata - Inferno a Limbo City 9.30 Nadaljevanka: Una vita da vivere, 10.30 Aspet-	11.30 Igra: la spesa in vacanza 12.15 Nad.: Marcia nuziale 13.00 Variete: Sugar in risanke 15.00 Nad.: Anche i ricchi piangono, 16.00 Pasio-	9.30 Nadaljevanka: Adamo contro Eva 10.15 Nanizanka: Il giudice 10.45 Nad.: Terre sconfiniate 11.30 Rubrika: Ženska TV 12.30 Nad.: Tris di cuori 13.30 Vesti in sport 14.30 Glasba: Clip clip 15.30 Kvizi: Girogiromondo 16.00 Film: Il cielo è affollato (dram., ZDA 1960, r. Joseph Pevney, i. Rhonda Fleming) 18.00 Rubrika: Ženska TV 19.15 Ogladalo življenja 20.00 Vesti: TMC News 20.30 Film: Le donne di Riccardo (dram., VB 1980, r.	(Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi	7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Dobro jutro; 15.00 Oddaja o modi: C'est la vie; 18.00 Vedeževalka; 20.00 Klasična glasba; 21.00 Radijski bazar, nato Nočna glasba.	

Ugotovitev na sinočnji razpravi o priseljevanju tujih državljanov Problemi priseljevanja so rešljivi s strpnostjo in večjo miselno širino

Vprašanje priseljevanja tujcev iz nerazvitih držav na Goriškem in nasploh v naši deželi še ni tako izrazit in pereč družbeni problem kot marsikje drugod po Italiji in Evropi, prav pa je, da se nanj pripravimo, saj nas čaka v prihodnjih letih preizkušnja, ki bo pokazala, koliko smo sploh demokratična, strpna in omikana družba. Ta ugotovitev je izšla s sinočnje odprte razprave v pokrajinski sejni dvorani, ki sta jo priredila krožek Rinnascita in ženska komisija KPI, je pa gotovo prerasla strankarske okvire. K razpravi je namreč pristopil Pokrajinski odbor za človekove pravice, ki so ga letos ustanovile številne slovenske in italijanske organizacije na Goriškem, da bi se zoperstavile predvsem rasni pa tudi vsaki drugi obliki diskriminacije. Elena Slanica je v imenu odbora uvedla srečanje, na katerem sta

spregovorila namestnih ravnatelja videmskega združenja Caritas Francesco Milanese in podpredsednica deželnega sveta Augusta De Piero Barbina.

Milanese je uokviril problem priseljevanja tujcev v mednarodne razsežnosti kot so predvsem nesorazmerja v razvoju, krivična delitev svetovnega bogastva, izkoriščanje na osi sever-jug. Delovati je zato treba na raznih ravneh: predvsem skušati odpravljati krivice, ki danes bremenijo nerazvite v svetu. Priseljevanja namreč ne bo mogoče omejiti z zapiranjem meja ali dvigovanjem drugačnih pregrad, pač pa z odpravljanjem vzrokov lakote, pred katero bežijo priseljenci, ki se zatekajo k nam. To vsekakor ne bo lahko, zato lahko pričakujemo v prihodnjih letih vse več priseljenec. Prav zato pa je treba, da se naša družba pripravi na njihovo prisotnost, da jim zagotovi spoštovanje vseh človekovih pravic. Ne gre za nekaj abstraktnega, pač pa za odpravo vsakršne diskriminacije pri zelo konkretnih problemih, kot so stanovanje, delo, zdravstvena oskrba, socialna varnost in zaščita kulturnih in drugih značilnosti ljudi. Kot vidimo, gre za vprašanja, ki so v marsičem sorodna vprašanjem narodnostnih manjšin in terjajo predvsem večjo strpnost in miselno širino.

Augusta Barbina je spregovorila o zakonskem osnutku o posegih za zaščito tujcev, ki ga ja skupaj z drugimi svetovalci KPI predložila na Deželi. Priznala je, da gre za minimalne posege, ki šele nakazujejo pot, po kateri naj bi Dežela v okviru svojih pristojnosti lahko pomagala tujcem. V osnutku je na primer predlog naj bi vsaj mladoletni tuji in noseče ženske lahko uživali brezplačno zdravstveno oskrbo, tako kot italijanski državljani. Žal za ta vprašanja še ni dovolj posluha, je ugotovila, toda kdo si bo upal zanikati pravičnost brezplačne oskrbe za otroka ali nosečnico, ki bi morala v nasprotjem primeru plačati po več sto tisoč lir za vsak dan oskrbe v bolnišnici. Žato je pozvala javnost, naj z večjim pritiskom na institucije opozori na nujnost reševanja tudi teh problemov, preden bo prepozno.

Čiščenje odplak v Trziču

V januarju bodo priključili greznično omrežje tržiškega mestnega predela Crociere k prečiščevalnim napravam v Bistrigni. To bo sploh prvič, da bodo tržiške odplake šle skozi čistilno napravo, saj so doslej odtekale v podzemlje ali naravnost v morje in nemalo prispevale k onesnaževanju. Vest so včeraj novinarjem posredovali na tržiškem županstvu.

Milansko specializirano podjetje Flaigt bo poskrbelo za priključitev grezničnega omrežja z napravo v Bistrigni. Uslužbenci podjetja Enel bodo nato namestili električno napeljavo, ki bo poganjala stroje za črpanje mestnih odplak iz Trziča do Bistrigne. Prečiščevalni sistem bo lahko pričel delovati, ko bo nato KZE preverila njegovo pravilno delovanje. Depuratorja v Bistrigni se sedaj poslužujejo že številne vasi in naselja s tržiškega območja, v bodoče pa nameravajo priključiti še celotno greznično omrežje Panzana.

Srečanje glasbenikov ob meji na prireditvi »All Frontiers«

Kulturno društvo More music bo pod pokroviteljstvom odborništvaja za šolstvo in mladinsko problematiko goriške Pokrajine in v sodelovanju z občinskima upravama iz Gorice in Trziča priredilo konec meseca zanimivo glasbeno srečanje "All frontiers". Gre za krajši pregled avtorske glasbe, ki teži k čimvečji ekspresivnosti in eksperimentaciji podajanja skladb. Srečanje širšega izbora glasbenikov bo mednarodnega značaja, saj bodo priptovali v naše kraje umetniki iz številnih evropskih držav.

Značilnost glasbene prireditve je nedvomno tudi ta, da vsi sodelujoči živijo v obmejnih prostorih: vsi so mejaši, oziroma ustvarjajo zraven meddržavnih meja, kjer živijo pripadniki različnih narodnosti. Tudi naše mesto je kraj, kjer se združujejo različne kulturne težnje in miselnosti. Zato izbira Gorice ni bila povsem naključna. Novembrski shod glasbenikov naj bi bila nekaka generalna za bližnji večji glasbeni festival, ki bo v naši pokrajini leta 1990 na skupno temo Obmejna glasba.

Kulturno združenje More Music je že lani priredilo podobno manifestacijo v Gradežu in Trziču. Letošnji program bo nekoliko obsežnejši. V sredo, 22. novembra, ob 18. uri bodo uradno otvorili srečanje All frontiers z nastopom Denisa Tomasinija, člana kulturne skupine A-Group. Naslednji dan, v četrtek, 23. t. m., ob 21. uri bo na sporedu koncert francoske skupine Art Moulu. V petek bo nastopila angleška glasbena skupina Third Ear Band, v soboto, 25. novembra, pa bo na vrsti

koncert Sammyja Birnbacha in Benjamina Lewa. V nedeljo dopoldne bo okrogla miza na temo avtorske glasbe. Vse prireditve bodo v prostorih pokrajinskega muzeja na goriškem gradu.

V deželnem avditoriju v Ul. Roma bo v nedeljo, 26. t. m., ob 21. uri v tem okviru zanimiv koncert svetovno znane ameriškega glasbenika Harolda Budda. Dan kasneje se bo letošnja manifestacija All frontiers zaključila v občinskem gledališču v Trziču, kjer bodo ob 21. uri nastopili italijanska glasbena skupina Doubling Riders in duo B. Romani - C. Cojaniz.

Profesorju Sergiu Tavanu nagrada Centra v Podturnu

Umetnostni zgodovinar prof. Sergio Tavano je letošnji dobitnik priznanja, ki ga Center za ohranjanje ljudskih tradicij v Podturnu podeljuje vsako leto najbolj zaslužni osebnosti za preučevanje, ohranjanje in ovrednotenje krajevne ljudske kulture. Center, ki je vsako leto organizator raznih manifestacij (od pustnega spreveda do tekmovanja pritrkovalcev), želi tudi s podeljevanjem priznanj povečati pozornost do krajevne kulture in tradicij.

Tavano, ki se je rodil v Gorici leta 1928, je docent krščanske arheologije in zgodovine bizantinske umetnosti na tržaški univerzi. Objavil je že okrog 230 knjig, študij in znanstvenih razprav, poleg tega pa številne članke in prispevke v raznih časopisih in revijah. Več publikacij je posvetil tudi zgodovini, kulturi in umetnosti v Gorici. Redno sodeluje z revijama "Studi Goriziani" in "Iniziativa Isontina", ki jo je pred leti sam vodil, bil je med ustanovitelji Inštituta za družbeno in versko zgodovino ter aktivon sodeluje še z drugimi kulturnimi združenji. Priznanje mu bodo podelili v Podturnu v nedeljo 19. novembra.

Tatovi vlomili v urade županstva v Sovodnjah

Uslužbenice sovojenjske občine je včeraj zjutraj, ko so prišli na delo, čakalo neljubo presenečenje. Ponoči so namreč v županstvo vdrlili neznanci, premetali urade in odnesli nekaj gotovine.

V stavbo so vdrlili skozi okno v prvem nadstropju na hrbtni strani stavbe. Okna v pritličju so namreč opremljena z železnimi rešetkami - namesčila jih je občina pred nekaj leti, prav z namenom, da bi tatovom onemogočila vlom.

Pa so tokrat, kot se zdi, poskusili drugače. K steni so prislonili del železne ograje, ki jim je služila kot lestev in tako dosegli okno v prvem nadstropju. Tu so odrinili plastično navojnico, razbili šipi, da so potem z notranje strani lahko odprli okno.

Dodobra so premetali urad občinskega redarja, ki pa je bil zaklenjen z zunanje strani. Ker ključavnica ni popustila, so vrata dobesedno zruvali s tečajev. Zatem so se neznanci (ni pa izključeno, da je podvig opravila ena sama oseba) odpravili še v druge prostore na županstvu. V ambulanti, ki je v kletnih prostorih, so samo prebrskali omare, v prvem nadstropju, kjer so uradi tajništva in knjigovodstva pa so se polastili okrog 280 tisoč lir, ki so bile spravljene v priročni mizni blagajni, ki so jo s silo odprli. Denar so vlomilci iskali tudi v drugih prostorih ter pri tem seveda dodobra razmetali predale.

Umaknili so se po isti poti. Vlom so neznanci zagrešili pozno ponoči ali v prvih jutranjih urah. Skoraj do 22. ure so bili namreč v županstvu člani občinskega odbora, ki so imeli redno sejo in ob njihovem odhodu, je bilo vse v redu. Kakor smo že zgoraj navedli, je plen razmeroma skromen, znatno višja je škoda na zapirilih in opre, ki pa jo bo krila zavarovalnica.

Prva slana

Tako kot so napovedovali meteorologi, je z razjasnitvijo prišla tudi ohladitev in je zima včeraj prvič pokazala zobe tudi pri nas. Včeraj zjutraj je namreč slana pobelila goriško okolico, kar sicer ni nenavadno za ta letni čas, je pa to v letošnji jeseni prvič.

Žepar na županstvu okradel uslužbenko in županovo tajnico

Tat oz. spreten žepar je bil na delu tudi na goriškem županstvu, kjer je okradel županovo tajnico Wilmo Cigoj in uslužbenko računovodstva Antonietta Paulin. Cigojevi je iz torbice, ki jo je imela v uradu, izginila denarnica s približno 50 tisoč lirami in vozniškim dovoljenjem. Tat je lastnici izmaknil denarnico tako rekoč pod nosom, saj se Cigojeva ni oddaljila od urada. Paulinovi je prav tako izginila denarnica z 80 tisočaki in vozniškim dovoljenjem, ki jo je pustila v pisarni ko je šla na kavo v bar pri občinski sejni dvorani.

razna obvestila

Tečaj aerobike in joge se bo pričel v soboto, 11. novembra, ob 14. uri v Kulturnem domu v Gorici. Pojasnila in prijave v pisarni Kulturnega doma (tel. 33288) ter na sedežu ZSKD (tel. 531495).

POPRAVEK

V včeraj objavljeni čestitki smo pomotoma napisali Franci namesto Franc Hmeljak. Prizadetemu se oprostamo.

kino

Gorica
KULTURNI DOM 20.30 »Gospod Hire«
Režija Patrice Leconte.
CORSO 17.30-22.00 »Black rain« (Pioggia sporca).
VERDI 17.15-22.00 »Batman«.
VITTORIA 17.30-22.00 »Umido e Ramba II.« Prep. ml. pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 17.30-22.00 »Moana scandalosa«. Prep. ml. pod 18. letom.
TEATRO COMUNALE - OBČINSKO GLEDALIŠČE 20.30 Koncert pianista Petra Jablonskega.

Nova Gorica

SOČA - Nova Gorica 18.00 »Dva para sester«. 20.00 »Poper iz Miamijsa II«.
SVOBODA - Šempeter 20.00 »SFX masčevalec«.
DESKLE Danes zaprto. Jutri 19.30 »Carmora«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
All'Orso bianco (Tavasani) - Korzo Italia 10 - tel. 531576.

DEŽURNA LEKARNA V TRZIČU
Občinska lekarna št. 1 (Comunale) - Ul. Terenziana, 26 - tel. 482787.

pogrebi

Danes v Gorici ob 10. uri Ottavia Panunzio vd. Sponton iz bolnišnice Janeza od Boga na pokopališče v Trziču, ob 13.15 Primo Miotti iz splošne bolnišnice na pokopališče v Foljanu.

Odbor SZ Dom iz Gorice in soigralci izrekajo iskreno sožalje Luku Onestiju ob nenadni izgubi očeta.

vabi na predstavitev knjige

»Veneti - naši daljni predniki«

ki bo nocoj ob 18. uri

Na predstavitvi bodo sodelovali avtorji knjige
Matej Bor, Ivan Tomažič in Joško Šavli

PRIZNANO POGREBNO PODJETJE

F. Preschern

Sedež: GRADIŠČE OB SOČI - Ul. Aquileia 13 - tel. 99155

AGENCIJE

GORICA - Ul. Vittorio Veneto 137 - tel. 532424

KRMIN - Drev. Venezia Giulia 57 - tel. 60303

RONKE - Ul. San Lorenzo 15 - tel. 778380

DEŽURNA SLUŽBA (24 ur na 24) - tel. 93515

Včeraj ponoči zaradi nenadne slabosti

Umrl je Viktor Onesti

Goriško javnost je včeraj presunila vest o nenadni smrti lekarnarja Viktorja (ali Vita, kot so mu raje pravili znanci in prijatelji) Onestija. Umrl je na domu včeraj ponoči okrog enih zaradi nenadne slabosti. Prihod rešilca Zelena križa je bil, žal, zaman, saj je bilo že prepozno za pomoč. Zdravniki domnevajo, da je umrl zaradi srčne kapi, vendar bodo točne vzroke usodne slabosti skušali ugotoviti danes z obdukcijo.

Vito Onesti je bil star komaj 55 let, saj se je rodil 14. aprila 1934 v Žagi pri Bovcu. Le nekaj let kasneje se je družina preselila v Gorico. Vito je tu obiskoval slovensko klasično gimnazijo, po maturi pa se je odločil za študij na fakulteti za farmacijo v Trstu. Že takoj po diplomu leta 1965 se je zaposlil v lekarni dr. Thee Bassi v Raštelu, kjer je delal vse do svojega poslednjega dne.

Bil je zelo znan med ljudmi, ki so vedno radi zahajali v lekarno, saj so vedeli, da bodo pri njem dobili ne samo zdravila, pač pa tudi vedno prijazno besedo in nasvet. Prav zaradi vljudnega značaja je bil zelo priljubljen pri odjemalcih in vseh, ki so ga poznali.

Viktor Onesti zapušča ženo Bianco Mario Perco in tri sinove, 21-letnega Luko, 20-letnega Madiana ter 17-letnega Sarga.

Pogreb bo jutri dopoldne ob 12.30 iz mrliške veže splošne bolnišnice v stolno cerkev.

Burna razprava v občinski skupščini

Sežanci vztrajajo: obvoznico je treba začeti graditi takoj

SEŽANA — Delegati sežanske občinske skupščine so včeraj več kot dve uri burno razpravljali o gradnji osimskih cest. To temo so na dnevni red uvrstili zaradi zapletov pri pripravi trase in zaradi po njihovem mnenju enostranske in zato nesprejemljive spremembe vrstnega reda gradnje posameznih odsekov. Po novem je namreč začetek del na mestni obvoznici predviden šele nekeje v letu 1991, četudi je bilo prej dogovorjeno, da bodo to v resnici potrebno cesto v okviru podjetja AC Razdrto-Ferneti začeli graditi najkasneje čez dva meseca.

Sežansko javnost je nepričakovana sprememba tako razburila, da so začeli govoriti celo o protestnih zapori magistralne Partizanske ceste v Sežani. Prometne razmere v občinskem središču so zaradi vse večjega mednarodnega tranzitnega tovornega in potniškega prometa tako težke, da tudi po mnenju delegatov in vodstva občine prebivalci ne morejo in nočejo več pristajati na nikakršno odlašanje začetka gradnje obvoznice. To cesto republika Sežani že dolgo obljublja.

Zato je skupščina sklenila, naj republiški komite za varstvo okolja in urejanje prostora čimprej pripravi in izda lokacijsko odločbo tudi za obvoznico. Ta doku-

ment bi moral biti po prvotnih dogovorih pripravljen že septembra. Hkrati so delegati zahtevali od investitorja, republiške skupnosti za ceste, naj tudi na odseku obvoznice med Danami in Ferneti pospeši predinvesticijska dela ter poskuša za hitrejšo uresničitev teh priprav bolj kot doslej pritegniti tudi domači kapital.

Ker je gradnja obvoznice za Sežance življenjskega pomena, so skupščinski zbori hkrati predlagali RSC, naj še enkrat prouči vse možnosti za zbiranje denarja in s pridobivanjem novih posojil zagotovi začetek del na obvoznici vsaj prihodnje leto. Delegati so s posebnim sklepom priporočili republiški izvršni svet, naj Rudija Kodriča imenuje za svetovaleca izvršnega sveta za Osimo. Na ta način si bo občina zagotovila nujno potreben stalni stik s pristojnimi republiški organi in seveda sodelovanje pri obravnavi in sprejemanju odločitev v zvezi z uresničevanjem osimskih sporazumov, vključno s projektom gradnje osimskih cest. O uresnitvi sprejetih sklepov in napredkom pri pripravi na gradnjo avtoceste proti Ferneti bodo delegate seznani, ki na decembrskem zasedanju skupščine.

Predstavniki RSC inž. Miran Marussig je Sežance seznanil s sta-

njem na doslej odprtih gradbiščih (Razdrto, Šempeter...) in prizadevanjih za začetek del na ostalih odsekih. Poudaril je, da sta dinamika gradnje in začetek del na novih gradbiščih odvisna od več dejavnikov, predvsem pa od razpoložljivega denarja. Glavni posojilodajalec, Evropska investicijska banka, je namreč pripravljena sodelovati le v primeru, če je za posamezni projekt zagotovljen ves potreben denar. Hkrati pa upniki seveda tehtajo tudi ekonomsko upravičenost posamezne gradnje glede na obremenjenost cest. Po tem kriteriju ima po Marussigovih zagotovilih gradnja odseka od Razdrtega do Čebulovice veliko prednost pred obvoznico, saj v tej smeri povprečno vozi več kot dvakrat več vozil kot na odseku od Senožet do Sežane. Ne glede na to pa si bo republiška skupnost za ceste prizadevala, da bi čimprej zagotovila denar tudi za obvoznico in jo tako začela graditi še pred v za Sežance sporni »zeleni knjigi« predvidenem roku.

Delegati so v zvezi s cestnimi načrti soglašali tudi z mnenjem, da tako imenovana »kraška varianta« avtoceste proti Gorici nikakor ni primerna za občutljivo in že tako obremenjeno kraško okolje.

JANEZ ODAR

MANJŠINSKI MOZAIK

Razgledi po manjšinski teoriji in praksi

Piše: Pavel Stranj

Nemški exodusi in diaspore v Evropi

Nemško narodno vprašanje ima danes dve glavni sestavini: vprašanje nove identitete za razdeljeno nemško govorečo prebivalstvo dveh Nemčij ter vprašanje nemških manjšin v Vzhodni Evropi. Druga svetovna vojna, ko so Nemci te manjšine uporabili kot pretvezo za svoje osvajalne težnje, je tem skupnostim veliko bolj škodila kot pa koristila. Za nekatere je pomenila celo dokončno propast, ker so se morale, po nemškem porazu, izseliti iz svojega poselitvenega prostora in se zateči v Zahodno Nemčijo.

Razporeditev nemškega prebivalstva po drugi svetovni vojni se sega v skoro vse države Srednje in Vzhodne Evrope in ta prisotnost, zaradi svoje zapletenosti, zahteva nekoliko podrobnejši opis.

Nemški jezik je po številu govorcev med prvimi desetimi svetovnimi jeziki. Po raznih ocenah spada v skupino jezikov, ki jih govori od 100 do 120 milijonov oseb. Pravih Nemcev je precej manj, približno 95 milijonov. Velika večina, nekaj nad 90 milijonov, jih živi v štirih državah: v Zvezni republiki Nemčiji 62 milijonov, v Nemški demokratični republiki 17, v Avstriji sedem in pol, v Švici pa 4.215.000.

Dva milijona in pol do tri milijone jih živi, razpršenih kot manjšine, v šestih zahodnoevropskih državah: 300.000 v Italiji (od teh 280.000 na Južnem Tirolskem), 350.000 v Luksemburgu (o narodni identiteti Luksemburčanov obstaja sicer več stališč), kakih 25.000 v kneževini Liechtenstein; 100.000 v Belgiji (po uradnih belgijskih virih naj bi jih bilo 66.000); kakih 20.000 na Danskem ter več kot milijon in po nekaterih ocenah celo dva milijona v Franciji. Po minimalni oceni

naj bi jih bilo 1.100.000 v pokrajini Alzacija in 480.000 v pokrajini Lorena.

Približno enak del nemškega naroda živi razpršen v Vzhodni Evropi. Ocene za nemško prisotnost v teh državah so v marsikaterem pogledu še bolj tvegane kot one za Zahodno Evropo, kajti razlike med ocenami iz nemških virov in onimi iz uradnih virov so pogosto občutnejše. Tu bodo navedene ocene, ki so ugodnejše za Nemce. Na Poljskem naj bi živele še 200.000 Nemcev, na Češkoslovaškem še 140.000, 350.000 na Madžarskem (po uradnih virih 230.000); 390.000 v Romuniji (po uradnih virih 300.000).

Glavna skupnost je tista, ki živi v Sovjetski zvezi; v številnih in razkropljenih »otokih« naj bi tam živele med 1.600.000 in 1.900.000 Nemcev. Če k tem glavnim sestavinam dodamo še nekaj majhnih, preživelih skupnosti, kot so Nemci v Jugoslaviji (po zadnjem popisu iz leta 1981 jih je bilo približno 10.000), dobimo skupno vrednost v višini med 2,5 in 3 milijoni posameznikov.

To je sedanje stanje. Obseg vseh preteklih povojnih selitev nemškega prebivalstva v Zahodno Nemčijo nam pove podatke, da danes živi v tej državi približno 12 milijonov posameznikov, ki so preseljeni nemški begunci, v glavnem iz Vzhodne Evrope. Njihovo premikanje je pomenilo pomembno prelomnico v demografski in etnični podobi Vzhodne Evrope, za marsikatero nemško skupnost, ki je imela v »diaspori« že večstoletno tradicijo in korenine, pa je pomenilo enostavno izginotje.

Tako je bila zbrisana podonavska nemška skupnost, ki je imela svoje jedro v romunskem in jugoslovanskem Banatu in v Bački in ki je štela kakih 600.000 članov. Zadnja leta so se spet oglasili predstavniki nemškega otoka v Sloveniji, Kočevarji, katerih je naštel popis iz leta 1931 približno 28.000. Svojo večstoletno domovino na Madžarskem, zlasti v pokrajini Schildgebirge in Ofen je zapustilo več sto tisoč Nemcev, drugih 250.000 je zapustilo romunske okraje Hermannstadt (danes Hermanovice), Kronstadt (danes Brasov) in Bistritz (danes Bistrita), kjer so živele od 12. stoletja. Približno 80.000 jih je odšlo iz okrajev Spis in Kremnitz (danes Kremnica) na Slovaškem in 13.000 iz bolgarske Dobruže. Izselilo se je tudi 3 milijone sudetskih in moravskih Nemcev.

Na seznam se še nadaljuje z izselitvijo številnih kolonij na ozemlju Sovjetske zveze: 80.000 iz baltških republik, nekaj sto tisoč iz srednjega toka reke Volge, več sto tisoč iz Ukrajine, 40.000 s Krimskega polotoka ter 20.000 z južnega pobočja kavkaškega pogorja.

K vsemu temu je treba dodati še begunce iz Vzhodne Nemčije, ki so poglavje zase. Beg iz Vzhodne v Zahodno Nemčijo ni nov pojav. Statistike povedo, da je bil ta tok izredno močan že vso povojno dobo. Samo v desetletju med leti 1949 in 1958 vključno je pribežalo na Zahod 2.185.000 Nemcev, torej povprečno 218.000 letno.

Sedanji beg nemškega prebivalstva na Zahod je le nova, okrepljena faza stalnega povojnega preseljevanja nemškega prebivalstva, ki ima poleg ideoloških in ekonomskih razlogov verjetno tudi smisel v dolgem, počasnem procesu iskanja novega ravnotežja po najstrašnejšem potresu v zgodovini človeštva, ki je med leti 1939 in 1945 povzročil 55 milijonov žrtev.

Obsežen program Marikulture

PORTOROŽ — Po sklepu delavskega sveta DO Droga so na koprskem temeljnem sodišču že v začetku avgusta registrirali družbeno podjetje Marikultura, ki ga zaenkrat sestavljajo trije mladi diplomirani biologi in inženir kemije (vsi štirje so bili pred tem zaposleni v razvojnem oddelku Droge). Dejavnost novega podjetja je razvoj vzgoje rib, školjk, rakov in drugih morskih organizmov v Piranskem zalivu in v zalivu sv. Jerneja na Debelnem rtiču, načrtovanje in izdelava opreme za marikulturo, svetovalni inženiring in v končni fazi priprava in prodaja opreme in vzgojenih morskih organizmov.

Novo podjetje so, kot rečeno, ustanovili strokovnjaki razvojnega oddelka Droge, ki se že vrsto let ukvarjajo in izpopolnjujejo na področju gojenja školjk, rib in drugih morskih organizmov in z morsko biologijo. Ekipa strokovnjakov je ob pomoči in s sodelovanjem Fakultete za naravoslovje in tehnologijo, kemijskim inštitutom Boris Kidrič, Morsko biološko postajo iz Pirana, Inštitutom za oceanografijo in ribištvo iz Splita in projektno organizacijo na področju marikulture SEA iz Ferrare v petih letih intenzivnega dela pripravila celovit program razvoja marikulture v slovenskem delu Jadrana, pri čemer večji del programa sloni na izkoriščanju zapuščene delo Sečoveljskih solin in rezervata v Piranskem zalivu.

Kot predvideva program, bi na opuščenih Sečoveljskih solinah uredili dristišče za ribe in školjke, bazene za dorasčanje rib v zalivu pa plavajoča gojišča za školjke in mrežne kletke za vzgojo rib. V Piranskem zalivu tako predvidevajo vzgojo užitnih klapavic, vongol, kozic (gamberov), jegulj, brancinov, orad in drugih morskih organizmov. Za ureditev dristišč in bazenov, prečiščevalnih naprav in postavitve Marikultura uporabila približno 170 hektarov sedaj neizkoriščenih solin, naj bi na leto vzgojili približno dva tisoč ton užitnih klapavic, 160 ton brancinov, 100 ton jegulj, 130 ton vonsolane bele ribe itd. To bi dosegli s pomočjo približno 50 kooperantov in 20 delavcev, zaposlenih v dristišču. Naložba in postavitev zapuščene Sečoveljskih ribe je izjemno zahtevna, saj jo po 11,5 milijarde lir. V sedanjem majhnem podjetju Marikultura pa so prepeljali, da bi jo v naslednjih letih izli domači in tuji kapital, s srestvi takoj imenovanega razvojnega dinarja in prodajo znanja in kasnejših »proizvodov«.

IZTOK UMER

17 milijard lir za rešitev Zoncolana

TRST — Včerajšnja seja deželnega sveta Furlanije-Juljske krajine se je začela v znamenju soglasnosti, zaključila pa se je med ostrimi spori in v zmedo, saj je morala predsedujoča podpredsednica skupščine Augusta De Piero Barbina v določenem trenutku prekiniti sejo ter sklicati načelne svetovalske skupin za razčiščenje nastalega položaja. Na dopoldanskem delu je deželni svet vsekakor odobril tri zakonske osnutke.

Prvi zadeva spremembe v deželnem normativu glede vodenja knjigovodstva (odoben je bil soglasno).

Za tem je predstavnik Liste Cecovini zahteval, da bi skupščina istočasno razpravljala o dveh ukrepih, ki zadevajo družbo Promotur. Po splošni razpravi in replikah poročevalcev in predstavnikov odbora se je pred glasovanjem vnela dolga in burna razprava. Če je bila za odobritev enega zakona potrebna le relativna večina glasov, je bila pa za drugega potrebna »kvalificirana« večina, ker je šlo za ponovno odobritev zakona, ki ga je vlada zavrnila. Začela se je dolga razprava, ki jo je predsedujoča Augusta De Piero Barbina po pravilniku prekinila in prešla h glasovanjem. Prvi zakonski osnutek, ki predvideva jamstvo deželne uprave družbi Promotur za rešitev žičniškega sistema na Zoncolanu, je bil sprejet z večino glasov, Proletarska demokracija in Zelena lista sta bili proti, mislovci pa so se vzdržali.

Za tem je odbornik Francescutto zaprosil, da bi bilo glasovanje o drugem zakonskem osnutku odloženo. Predsedujoča De Piero Barbina je sejo takoj prekinila in sklicala načelne svetovalske skupin. Po polurni razpravi se je skupščina v polni zasedbi ponovno sestala. Zakonski osnutek, ki predvideva odkup delnic družbe Promotur za 17 milijard lir v desetih letih, je bil sprejet s »kvalificirano« večino 35 glasov. Proti so glasovali komunisti, Proletarska demokracija in Zelena lista.

Razprava o teh zakonskih osnutkih, kot rečeno, je bila zelo napeta. Po seji se je podpredsednica skupščine De Piero Barbina, ki je v takih okoliščinah predsedovala zasedanju, obrnila na predsednika Solimberga in ga zaprosila, da bi posebni odbor za pravilnik preučil in sprejel novo pravilo, po katerem bi bilo prepovedano, da bi o istem vprašanju skupščina glasovala tudi večkrat.

Ali bo založba Lipa res končala delovati?

KOPER — Ali bo založba Lipa v Kopru dočakala štiridesetletnico delovanja? Odgovor na to vprašanje je tudi po seji občinskega izvršnega sveta težko dati. Založba, ustanovljena 1951. leta, je namreč v zadnjih nekaj letih zabredla v težave, ki so trenutno najbolj izrazite predvsem na finančnem področju, »rešitve« pa vodstvo zaenkrat ne vidi v drugem kot v denarni pomoči skupnosti in v povezavi z Mladinsko knjigo, ali samostojni poti z uvajanjem trgovske dejavnosti (odprtje knjigarne).

Na torkovi seji občinskega IS je bil zavrnjen predlog za denarno pomoč pri saniranju napovedanih izgub, sklenili pa so, da bodo za posodobitev poslovanja založbe iz ostanka likvidacijske mase tiskarne Jadran namenili sredstva za nakup računalniške opreme za posodobitev poslovanja založbe. To je edina prava pomoč, ki jo v trenutnih razmerah lahko ponudi družbenopolitična skupnost, v kateri založba deluje. Za drugo se bodo morali potruditi sami v založbi, kjer naj bi oblikovali posebno delovno skupino za izdelavo kakovostnega sanacijskega programa (smernice le-tega je direktor Jože A. Hočvar že nakazal) in program tudi izpeljali. Kot so poudarili na današnji seji IS, v Občini Koper podpirajo obstoj založbe, pri čemer seveda ukrepi in poteze, ki naj bodo sestavni del sanacijskega programa, ne morejo biti samo zadeva Občine Koper, če gre za primorsko založbo. Milan Vergan, predsednik občinskega IS pa je posebej poudaril: »Če hočete rešiti denarne probleme, morate razprodati (ne prodati) zaloge, ki dosegajo že 17 milijard dinarjev.«

D. G.

PRISPEVAJTE ZA BOLNICO FRANJO

Novi krajinski parki in naravni spomeniki

PIRAN — Po dveh letih napornih razprav, kreganj in usklajevanj v občini, so člani piranskega izvršnega sveta podprli predlagane odloke o razglasitvi krajinskih parkov in naravnih znamenitosti ter spomenikov v piranski občini. Ugotovili so, da so ti dokumenti v skladu s srednjeročnimi in dolgoročnimi občinskimi plani in da so veliko pripomb iz vseh razprav uspeli vnesti v zdaj predlagane odloke, nekaterih pripomb pa ne. Trije odloki bodo za krajinske parke razglasili Sečoveljske soline, polotok Sečo, Strunjan in nekatere naravne spomenike.

V okviru krajinskega parka Sečoveljske soline naj bi razglasili več naravnih rezervatov. In sicer - Ob rudniku, Stojbe, Curto-Picchetto in Stare soline. To bodo naravni rezervati zaradi izredne znanstveno-raziskovalne in ekološke vrednosti. Lera in Fontanigge (deli solin) bodo razglašeni za etnološki in tehniški spomenik. Seča in Jernej sta že razglašena kot arheološko območje, Forma Viva pa kot umetnostni in arhitekturni spomenik.

Na območju Sečoveljskih solin bo s tem prepovedan lov, gradnja in obratovanje industrijskih objektov, ki lahko onesnažujejo okolje, gradnja strnjenegega naselja na Seči, gradnje počitniških hišic, odlagališča odpadkov, prepovedani vsi posegi v rastišča hiacinta ob letališki stezi. Tu bo prepovedano vsako poseganje v rastišča, trganje ali kako drugače uničevanje rastlin, gnezd in bivaljših živali, graditi karkoli bi lahko škodilo območju rezervata. Solinarski muzej na prostem s svojo turistično ponudbo ne sme obremenjevati naravnega ravnovesja itd.

Znotraj krajinskega parka Strunjan je najprej naravni rezervat Strunjan, ki je sestavljen iz kopnega dela in ob-

morskega dela. Obmorski del pa obsega klif strunjanskega polotoka z 200-metrskim pasom obalnega morja. Laguna Stjuža bo postala naravni spomenik zaradi znanstveno-raziskovalne, študijske pomembnosti in zaradi redkih živih bitij. Park ob Vili Tartini in dvorednih pinij ob magistralni cesti bosta razglašena za spomenik oblikovane narave. Osem strunjanskih hiš bo zaradi zgodovinske, kulturne, znanstvene in estetske vrednosti postalo etnološki spomenik, prav tako tudi Strunjanske soline. Za zdaj pa so na območju Strunjana razglašeni naslednji deli kulturne dediščine - San Basso (arheološko območje), samostan in cerkev Marijinega prikazovanja (umetnostni in arhitekturni spomenik). Tudi za ta krajinski park je predvidenih vrsta prepovedi - omenimo med drugim prepoved nabiranja vseh vrst morskih organizmov, prepoved ribolova (izjema je trnkarjenje), v 200-metrskem obmorskem pasu prepovedana bo vožnja s čolni na motorni pogon, sidranje, kurjenje na prostem, prepovedano zasipavanje lagune, uničevanje drevja, povzročanje hrupa, eksplozij, vihracij itd.

Posamezni naravni spomeniki pa bodo: obe jezera v Fiesi (tu bo na primer prepovedano pranje avtomobilov ob jezerih, loviti živali itd.), del morja in dna - 150-metrski pas od Rta Madona v Piranu (od restavracije Tri vdove, ob Puntici do začetka opornega zidu piranske stolnice), prepovedano pa bo sidranje, plovba na motorni pogon, podvodni ribolov, itd., naravni spomeniki pa bodo še park pred hotelom Palace v Portorožu, grič Stena v dolini reke Dragonje in struge reke Dragonje z vsem kar v njej živi.

B. Š.

V Kulturnem domu
Od jutri
Marijino
oznanjenje

V okviru letošnje abonmajske sezone Slovenskega stalnega gledališča bo jutri v tržaškem Kulturnem domu gostovalo Mestno gledališče ljubljansko. Uprizorilo bo Marijino oznanjenje Paula Claudela, delo, ki skorajda »ni smelo« na slovenske odre. Marijino oznanjenje lahko označimo za Claudelovo življenjsko delo. Pesnik se je s tekstom ukvarjal polnih 56 let, prvo verzijo je napisal leta 1892. To je bila domovinska pesnitev, hvalnica ožji domovini, brez liturgične poante in tudi naslov je bil daleč od oznanjenja, saj je šlo za Deklico Violaine. Skratka, avtor je dramo kar trikrat predelal, leta 1900, ko je bil na Kitajskem in leta 1948, ko je izšla zadnja verzija. Drugo verzijo poznamo Slovenci že iz leta 1926, ko je izšla v Domu in svetu v prevodu Antona Debeljaka.

Z Marijinim oznanjenjem hoče izraziti Claudel notranje življenje sodobnih katoličanov in delovanje Milosti v duhovnem in tvarnem svetu. Ljubljanska postavitev pa ni grajena na tej ravni. Njena zemeljskost pa je celo dopolnila mistiko besedila.

Prepričani smo, da bodo abonenti in drugi gledalci zadovoljni z izbiro umetniškega vodje SSG, ki je uvrstil to delo v repertoar našega gledališča. Zaradi programskih in finančnih zahtev si bodo lahko naši abonenti ogledali predstavo Mestnega gledališča ljubljanskega le v **petek 10. in soboto, 11. t. m., ob 20.30 ter v nedeljo (12. t. m.), ob 16. uri** v Kulturnem domu v Trstu, v **ponedeljek, 13., in torek, 14. t. m., obakrat ob 20.30** v Kulturnem domu v Gorici.

A. R.

A. R.

Sicilijanska drama z drugačnega zornega kota

Novi roman Leonarda Sciascie Preprosta zgodba

Leonardo Sciascia, Siciljanec, sodi v sam vrh živečih italijanskih piscev. Te dni je izšel njegov novi roman z naslovom »Una storia semplice« (Preprosta zgodba). Preden se je Sciascia lotil pisanja romana je bil precej časa v bolnišnici in sam pravi, »da si ga je zamislil in zgradil tudi zato, da bi hitreje in uspešneje preživil dneve.« Roman obravnava napeto in zapleteno zgodbo, takšno, da jo avtor v naslovu namenoma prikazuje kot »preprosto«, da bi z »opozicijsko« oznako bolj pritegnila.

V knjigi je govor o stikih, bolj ali manj sumljivih, med posameznimi osebami, med katerimi so profesor, duhovnik, železničar, zdravnik, kajpak policisti in drugi. Korupcija je seveda glavna nit. V romanu si vrtočlavo slede kraje in zločini. Izginjajo na primer pomembna pisma Garibaldija ali pa Pirandella, doma slehera kraja pa je povezana s kakim novim zločinom.

Avtorju je treba tudi tokrat priznati, da živo, neposredno in barvito pripoveduje (kakor vedno), le da je zdaj bilo njegovo pripovedništvo težje dosegljivo, saj gre za policijski roman, se pravi za delo, ki temelji na logiki. Neglede na zapletenost dogajanj pa je zgodba v bistvu, kakor je rečeno v naslovu, preprosta, njen konec pa je znan že vnaprej.

Drugeče tudi ni moglo biti, saj gre za sicilijansko dramo, ki si jo ne moremo predstavljati brez mrtvih. Tudi tokrat gre za krvave prizore in seveda krvav konec. Sicilija ni samo v ozdaju, marveč je dobesedno duša romana, kakor trdi Domenico Porzio. Sicilija je potemtakem okvir, pa tudi vsebina.

Mafijski pogledi in početja so neizbežno tudi sestavni del te knjige. Sciascia sicer ne omenja pogosto mafije, je pa ta substrat »Preproste zgodbe«. Iz romana spet izstopa Sicilija kot nadvse obetavna dežela (ljudje, klima, zgodovina, izjemne gospodarske možnosti), toda ljudje so zmeraj eni in isti, takšni kakršni so bili pred sto leti in kakršni prejkolesje bodo tudi v novem stoletju, izredno srčni. Toda hkrati žrtve neke temečne

sile. V tem duhu tudi živijo; s problemi se soočajo stihijsko, vdano. Kdor ne pozna razmer bi rekel, da gre za lenobo, kar pa ne drži. V tem svojem najnovejšem delu Sciascia vnovič učinkovito razkriva sicilijansko dušo, ki nezadržno pronica neglede na "logične" kriterije, ki jih seveda vsiljuje policijski roman.

In tudi tokrat je avtor dosleden v svojem nazoru. Tudi ta zgodba mora nečemu služiti, razmere, kakršne so na Siciliji le ne morejo trajati večno. Policijska zgodba vsebuje vzvode, ki odsevajo namen tamkajšnjih ljudi, da bi le prestopili v novo življenje, da bi "prebili obroč", kakor navadno pravi Leonardo Sciascia.

Zato je tudi ta njegov roman v bistvu zgražanje nad stanjem, ki ne ustreza se podobnemu svetu. Pričara pa ga z izjemno pripovedno močjo. "Policijski" razpleti s svojo tako rekoč danostjo in logiko, ne morejo prikriti žal še latentnega zagona Sicilije in njenih prebivalcev, da bi se osvobodili starega in pričeli z novim. Toda do Rubikona še niso prišli.

Roman zagledatelj spet zaznamuje, kakor večino dosedanjih Sciascijevih del, grenko spoznanje, ki ga krepi prebrisana ironija. Slog je svež, tokrat takorekoč še hitrejši, saj gre za policijsko, še pravi dinamično zgodbo. Vzlic temu pa spodbuja k meditaciji, seveda o tem, čemu so še kraji, v katerih se razmere spreminjajo tako počasi.

MIRO KOCJAN

Popravek

Kar trikrat je bil pridevnik sveti (Vincencij, Just) zapisan z veliko začetnico. Zgodilo se je v kritiki drugega abonmajskega koncerta Glasbene matice (objavili smo jo v nedeljo), ki jo je napisal Janko Ban. Avtorju se za napako opravičujemo.

Natečaj »Sergio Lorenzi«

Peti mednarodni natečaj komorne instrumentalne glasbe s klavirjem »Sergio Lorenzi«, ki se je nedavno odvijal v organizaciji »Associazione musicisti giuliani« v Trstu, se je zaključil preteklo soboto s koncertom nagradencev v baziliki sv. Silvestra. Nastopili so klavirski duo Hans Peter Stenzl in Volker Stenzl, ki sta se uvrstila kot tretja nagrajenca in duo Clive Greensmith - violončelo ter Carole Presland - klavir, ki sta prejela prvo nagrado.

Po uvodnih besedah predsednice združenja Marisande di Prampero de Carvalho, je ravnatelj konservatorija »G. Tartini« Giorgio Blasco izročil mladim umetnikom nagrade. Natečaj se je namreč odvijal v prostorih konservatorija. Nagrade so bile resnično zaslužene, saj sta se tako oba Nemca kakor angleška dvojica izkazali kot izvrstni glasbeni poustvarjalci.

V izvedbi bratov Stenzl smo slišali Koncert za dva klavirja solo Igorja Strawinskega. Tehnično perfektna sta se pianista predstavila v izredno uglaseni in pretehtani soigri. To pa pri izvedbi ni enostavno, saj se v začetku njeno glasbeno tkivo javlja kot neobdelana materija, izrazito razpršena in z močnim poudarkom na ritmičnih prvinah, kar mestoma spominja na tolkala.

V drugem delu koncerta sta violončelist Greensmith in pianistka Presland zaigrala najprej Beethovnovi Sonato op. 5 št. 2 v g-molu. Že po prvih taktih smo zaznali, da igra dva umetnika, ki bi ju mogli vzporejati že zrelim mojstrom. Violončelist je svoj part izvajal z žlahtnim tonom in presenetljivo zvočnostjo. Skupaj s prvovrstno pianistko je prišlo do izraza njuno čudovito muziciranje do najsubtilnejših detajlov. Slednje bi veljalo reči tudi za izvedbo Brahmsove Sonate op. 99 v F-duru.

G. DEMŠAR

Danes v Gorici o Venetih

V okviru svoje novembrske dejavnosti pripravlja goriški Kulturni dom za danes ob 18. uri zanimivo prireditev, povezano s predstavitvijo knjige, ki je spodbudila v Sloveniji nič koliko razprav, slabe krvi, polemik, itd. Res, iskanje narodove preteklosti oziroma korenin se kdaj pa kdaj izkaže za nehavežalezo, tudi sizifsovo delo. Najbrž predvsem zaradi tega, ker spodkoplja neke teorije in tradicionalne trdnosti, obrača na glavo dosedanje mišljenje, a se zavesti ljudi ne prime. Tako je tudi s knjigo, ki jo bodo predstavili danes v Gorici.

Gre za raziskavo, ki nosi naslov »Veneti - naši daljni predniki«. Na današnji predstavitvi bodo sodelovali avtorji Matej Bor, Ivan Tomažič in Jožko Savli, ki bodo spregovorili o svojih raziskavah in skušali priprečiati o našem izvoru. Ob vsem tem bo seveda še posebej zanimivo srečanje s pesnikom Matejem Borom, znanim partizanskim pesnikom, pesnikom »njegovega veličanstva revolucije«, ki pa je v slovenski književnosti pomemben tudi zaradi pesnitve »Šel je popotnik skozi atomski vek«.

Koprška revija Fontana združuje primorske literate

Te dni je s pomočjo idrijskih sodelavcev izšla 13. številka koprskе literarne revije Fontana, ki združuje primorske literate že kar nekaj let. To ji uspeva kljub skromnim sredstvom in revni družbeni pomoči.

Tolminčan Jožek Štucin je pred kratkim zapisal, da Fontana ni navadna revija, saj so njeni tvorci posebne vrste uredniki, ki vse delo opravijo zastonj, pa tudi avtorji za svoje delo ne prejamejo honorarjev. »Prav to, ta trnova pot, vztrajnost in trdoživost, Fontano povzdiguje v nekaj več, v gibanje, v vzvišeno literarno delovanje, ki ga ne more zaustaviti nikakršna državna revščina in beda, ki ga ne more zavreti nobena gospodarska kriza ali mot(e)na kulturna politika«, pravi Štucin, eden od članov uredniškega odbora te revije in tudi sam zvest soustvarjalec Fontane. V novi številki sodeluje s proznim delom, v tem sklopu pa objavljajo svoje prispevke

še: Aldo Kumar z Zvočnimi željami, občuteno in pretanjeno »ubesedeno« glasbo, Franjo Francič, Marjeta Jeršek, Ivanka Čadež, Maja Štromar, Jože Felc, Mojka Mehora, Andrej Lutman ter Andrej Serafimovič in Marko Vončina z ne tako pogosto zvrstjo v Fontani - znanstveno fantastiko. Strani, namenjene poeziji, so oblikovali sodelavci, večina bralcem Fontane že znana imena: Nataša Velikonja, Jožica Prezelj, Aleksander Muc, Branka Zgaga, Rajko Matovski, Barbara Kacin, Ivan Črnic, Magdalena Svetina, Linda Cottič, Tomaž Kosmač, Anita Vihtelič J., Robi Pajer, Zdravko Jelen, Mía Škvarča, Helena Strle in Aleš Cvek.

V prevodu Jolke Milič beremo F. G. Lorco in R. Pazzija, v italijanščini pa idrijske pesnike Darka Ka-
uriča, Dušana Moravca, Andreja Lutmana in Jožeta
Janeža. Ante Bačić Fratrič se predstavlja z Zadnjo
željo v prevodu Gorana Filipija.

Avtorja četrtega sklopa Fontane - dramatike - sta Marko Kovač in Dimitrij Kralj. Na koncu Tomaž Pavšič predstavlja »Nekaj pišočih z Idrijskega... in Cerkljanskega«, Vladimir Gajšek analizira literarno kaseto Obbesedenje ali polje, Boža Breclj oljcuje zbirko Stojana Ržka »Dolge poezije«, Jože Janež pa predstavi nekaj prispevkov različnih avtorjev, ki so izšli v slovenskih literarno književnih revijah v letu 1989.

Trinajsto število Fontane je tehnično uredil Jože Janež, likovno pa oblikoval idrijski akademski slikar Jurij Pfeifer z zanimivimi risbami in novo naslovnico, ki predstavlja »literaturo v ravnotežju«. S tem je Fontana opustila svoj zaščitni znak - fontano - in si nadela novo preobleko, ki jo bo uporabljala tudi v naslednjih številkah.

N. U.

Arthur Miller v Rossettiju

»All My Sons« (Vsi so moji sinovi) Arthurja Millerja je eden izmed klasikov ameriške literature. Govori o (ne)moralnih temeljih ameriške družbe, ki je na nekatere »vrednote« zelo občutljiva, v odnosu do drugih pa malomarni. Uspešna postavitev, ki je stekla v terek v Rossettiju, vse to lepo tematizira za kar gre zasluga režiserju Missiröliju in protagonistom Gastoneju in Emanuelu Moschin. Ubaldijevi in Griaciu.

Prireditev zborov dežel Alpe-Jadran
Dekliški zbor Vesna v Schiu

Mednarodni Zborovski Reviji

la montanara

ter jim želi toplo dobrodošlico.

V Schiu pri Vicenzi je bila konec prejšnjega tedna mednarodna zborovska prireditev »La Montanara«, ki združuje pevske zборе in skupine dežel skupnosti Alpe-Jadran. Pobudo za prireditev, ki je bila letos četrta po vrsti, je dala krajevna občinska uprava, pokroviteljstvo pa je prevzela Dežela Veneto, ki v zadnjem času kaže veliko zanimanje za kulturna dogajanja v srednjeevropskem prostoru. Čeprav v Schiu zborovska tradicija nima velikih in globljih korenin so se poštvovalni organizatorji vseeno zelo potrudili, da so bili vsi koncerti na zadovoljvi kvalitetni ravni, čeprav imajo take pobude prvenstveni namen združevati ljudi različnih narodnosti in različnih jezikov. Slovenski in jugoslovanski prostor je v Schiu zastopal dekleški zbor Vesna iz Križa, ki ga vodi Bogdan Kralj, na koncertih, ki so se vrstili na raznih prireditvenih prostorih, pa so nastopili še zbori iz Avstrije, Madžarske in seveda Italije.

Osrednja koncerta sta bila v petek, 3., in v soboto, 4. novembra, v kinodvorani Astra, v kateri se je vsak večer zbralo približno tisoč zelo pozornih poslušalk in poslušalcev, čeprav je treba povedati, da dvorana akustično gledano ni najbolj primerna za zborovske nastope. Kriška dekleta so naravnost stopila v petek s skladbami Merkušja, Vrabca, Marolta, Vremšaka, Dan Kraske, Leskovarja in Vodopivca, dan kasneje pa je zamejski zbor nastopil na nižji srednji šoli Matteotti, kjer so dijaki in njihovi profesorji z navdušenjem sprejeli in poslušali slovensko pesem. Nastopa sta se udeležila tudi tajnica Zveze slovenskih kulturnih društev Nivea Košuta in referent za zborovsko petje Ignacij Ota. Košutova je dijakom na kratko orisala zgodovino in položaj naše narodnostne skupnosti, za katero so prireditelji pokazali spoštovanje že pri tiskanju plakatov, na katerih je slovenščina našla dostojno mesto. Zborovski nastopi po šolah so bili vsakakor res nekaj edinstvenega in bi jih kazalo posnemati tudi pri nas. Za prikazno presenečenje je v soboto poskrbel Schilcherquartet iz Gradca, ki je zapel tudi slovensko »Angelček varuh moj«.

Dvodnevna »La Montanara« končala v soboto pozno zvečer s sprejemom na županstvu v Schiu. Bilo je koristno in zanimivo soočanje različnih evropskih pevskih šol in zborovskih tradicij v prostoru, ki komaj sedaj začena spoznavati zborovsko pesem. Za kriške pevke in za dirigenta Kralja pa je bila to vsestransko bogata človeška in strokovna izkušnja soočanja z različnostjo, ki bo še kako pomagala pri nadaljnjem razvoju tega našega pevskoličnega pevskega zbora. (san)

V osmem kolu košarkarskega prvenstva A-2 lige Tržačani premagali Annabello

Po sinočnji zmagi Stefanel na vrhu lestvice

STEFANEL - ANNABELLA 89:64 (43:32)

STEFANEL TRST: Middleton 24 (1,2, za 2 točki 7,9; za 3 točke 3,4); Pi-lutti 12 (-, 3,7, 2,2); Tyler 14 (4,4, 5,11, -); Cavazzon 2 (2,2, -, -); Lokar 9 (3,4, 0,1, 2,2); Cantarello 10 (0,1, 5,8, -); Zarotti 4 (2,2, 1,5, -); Maguolo 13 (5,6, 4,8, -); Sartori 10 (-, 5,8, -); De Pol (0,3, -, -).

ANNABELLA: Cavazzana 2 (-, 1,2, 0,2); Zatti 2 (-, 1,1, -); Donati 8 (1,2, 2,6, 1,2); Sala 4 (4,6, -, -); Croce 3 (1,4, 1,4, -); Goode 12 (2,5, 5,8, -); Fantin 9 (2,4, 2,8, 1,1); Montenegro 11 (1,2, 5,14, -); At-truia 13 (4,6, 0,2, 3,6); Pratesi.

Sodnika: Garibotti iz Chiavarija in Marchis iz Turina.

Z gladko zmago nad Annabello se je Stefanel povzpел na prvo mesto lestvice A-2 lige. Tekma je bila monolog Tržačanov, ki so nasprotnika prekašali v vseh elementih igre. Annabella ni doslej utrpela na tujem niti enega poraza, vendar je v Trstu krepko razočarala. Edini, ki je zadovoljil, je bil temopoliti Tržačan Attruia, medtem ko je Argentinec Montenegro igral dokaj povprečno. Pri Stefanelu so zadovoljili

vsi, omeniti pa gre izredno pozitiven nastop Middletona.

Stefanel bo prihodnjo tekmo igral že v soboto v Sassariju. Drugi polčas bo ob 18. uri prenašala druga televizij-ska mreža. (Marko Oblak)

BRAGA - SAN BENEDETTO 76:67 (33:32)

BRAGA CREMONA: Griffin 26, Paci 11, Natali 8, Gregorat 2, Sappleton 21, Coccoli 4, Cappelli.

SAN BENEDETTO GORICA: Gnechi 4, Ponzoni 10, Vargas 23, Vitez 6, Paravella 2, Borsi, Biaggi 2, Ardessi 9, Esposito, Poquette 11.

OSTALI IZIDI 8. KOLA: Garessio - Banca Popolare 81:77 (51:47); Alno - Teorema 84:79 (38:41); Glaxo - Marr 109:79 (59:44); Kleenex - Filodoro 98:79 (44:41); Fantoni - Ipifim 97:86 (43:46); Jollycolombani - Hitachi 93:92 (47:47).

LESTVICA: Stefanel Trst in Ipifim Turin 12; Alno Fabriano, Glaxo Verona, Garessio Livorno, Hitachi Benetke in Annabella Pavia 10; Fantoni Videm, Jolly Forli, Kleenex Pistoia in Braga Cremona 8; Teorema Arese in Filodo-

ro Brescia 6; Banca Popolare Sassari in Marr Rimini 4; San Benedetto Gorica 2.

PRIHODNJE KOLO (12. t. m.): San Benedetto - Garessio; Banca Popolare - Stefanel; Hitachi - Kleenex; Marr - Fantoni; Annabella - Alno; Filodoro - Jolly; Braga - Glaxo; Teorema - Ipifim.

Marko Ban 12 točk

REGGIO EMILIA — Tudi v 8. kolu A-1 lige je sicer Irge iz Desia izgubil v gosteh proti moštvu Cantine Riunite, precej dobro pa je igral bivši jadrano-vec Marko Ban, ki je dal 12 točk, od le-teh pa 2,3 za tri točke.

Veliko presenečenje kola pa pomeni domači poraz vodilnega Rangerja iz Vareseja proti moštvu Panapesce, za katero igra tudi Jugoslovčan Knejo, ki je včeraj dal 24 točk.

IZIDI 8. KOLA: Philips - Paini 90:87; Knorr - Benetton 98:83; Phonola - Scavolini 85:87; Ranger - Panapesca 95:100; Vismara - Enimont 97:96; Cantine Riunite - Irge 92:84; Neutroroberts - Viola 81:88; Il Messaggero - Arimo 90:69.

LESTVICA: Ranger Varese in Scavolini Pesaro 14; Enimont Livorno 12; Vismara Cantù, Knorr Bologna, Philips Milan in Viola Reggio Calabria 10; Phonola Caserta, Cantine Riunite Reggio Emilia in Arimo Bologna 8; Benetton Treviso, Il Messaggero Rim in Panapesca Montecatini 6; Neutroroberts Firenze 4; Paini Neapelj 2; Irge Desio 0.

PRIHODNJE KOLO (12. t. m.): Enimont - Philips; Scavolini - Il Messaggero; Benetton - Ranger; Arimo - Cantine Riunite; Paini - Phonola; Viola - Knorr; Irge - Vismara; Panapesca - Neutroroberts.

Konadu svetovni boksarski prvak

CIUDAD MEXICO — Boksar Nana Konadu iz Gane je osvojil svetovni boksarski naslov v supermušji kategoriji (verzija WBC), s tem da je po točkah premagal Gilberta Romana iz Mehike.

Konadu je star 25 let in v teku 12 krogov je večkrat zrušil nasprotnika na tla, tako da je njegova zmaga več kot zaslužena.

Jugoslovansko košarkarsko prvenstvo

Ljubljancani spet uspešni

PARTIZAN - SMELT OLIMPIJA 77:85

SMELT OLIMPIJA LJUBLJANA: Zdovc 13, Hauptman 13, Vilfan 12, Čurčić 15, Kotnik 22, Djurišić 10.

BEOGRAD — Tudi v 6. kolu jugoslovanskega košarkarskega prvenstva je ljubljanska Smelt Olimpija zmagala.

Tokrat je kar sredi Beograda premagala, sicer oslabljenega Partizana. Junak zmage je bil Kotnik, ki je dal kar 22 točk.

OSTALI IZIDI 6. KOLA: Cibona - Zadar 98:90; Vojvodina - Novi Zagreb 91:78; Jugoplastika - Zorka 104:86; IMT - Bosna 80:92.

Tudi Jure Zdovc v reprezentanci

BEOGRAD — Jure Zdovc (Smelt Olimpija Ljubljana) je bil sklican za jugoslovansko košarkarsko reprezentanco, ki bo igrala kvalifikacije za evropsko prvenstvo, in sicer 22. t. m. v Hagnu proti ZRN, 25. t. m. v Boru proti Angliji in 29. t. m. v Palmi de Mal-lorci proti Španiji.

Svetovno ekipno šahovsko prvenstvo

Neverjetno drugo mesto za odlično Jugoslavijo

Ljubomir Ljubojević

LUZERN — Na drugem ekipnem svetovnem šahovskem prvenstvu je jugoslovanska reprezentanca osvojila presenetljivo, odlično, a povsem zaslužen drugo mesto. S to srebrno kolajno se Jugoslavija premočno vrača v svetovno šahovsko elito, s katere je bila v zadnjih letih potisnjena na rob. Že res, da ima Jugoslavija po SZ največ velemojstrov in ratingiranih igralcev, vendar pa tega potenciala ni znala ovrednotiti, saj je svojo zadnjo olimpijsko kolajno dobila pred petnajstimi leti. Ekipa, ki jo je z res srečno sestavo sestavil zvezni kapetan Bora Ivkov, je bila vsestransko res dobra.

Na prvi deski ni izredno solidni Ljubojević izgubil niti partije ter v devetih kolidh osvojil pet točk, na drugi pa je Predrag Nikolić s svojimi devetimi točkami celo dosegel drugi najboljši rezultat po Sovjetu Beljavske-mu. Popović je na tretji deski osvojil tri točke na pet možnih, mladi Dam-ljanović pa je bil s svojimi šestimi točkami na sedem možnih celo drugi najboljši šahist prvenstva, takoj za Sovjetom Ivančukom. Rezervi Ivanović in Velimirović sta več kot zadovoljivo opravila svojo nalogo. To je torej tista Jugoslavija, ki si jo torej vsi želimo, saj pomeni to srebro pravzaprav več od zlata, saj je Sovjetska zveza v bistvu igrala "izven konkurence". Če k temu dodamo, da je največja sve-

tovna šahovska velesila igrala celo brez svetovnega prvaka Kasparova in svetovnega podprvaka Karpova vidimo, da je med SZ in ostalimi reprezentancami pravi prepad, ki se z leti celo širi in ne ozi.

Jugoslavija je vsa srečanja odigrala odlično in brez nihanj, edina črna točka je le gladek poraz s 3,5:0,5 proti "atomski" sovjetski postavi. Tretje mesto pa je osvojila tista reprezentanca, ki je bila pravzaprav glavni favorit za drugo mesto, saj je že vrsto let tudi dejansko druga "šahovska država" na svetu. Seveda tu mislimo na Anglijo, ki ima pravo šahovsko šolo, ki pa je morala tokrat podleči pred jugoslovansko poletavnostjo, navdušenje in taktično ter pravzaprav tudi psihofizično pripravo. Short, Chandler, Nunn, Speelman in ostali so tokrat priznali premoč Ljubojevića in tovarišev ter jim na koncu še čestitali za zaslužen drugo mesto.

Za Anglijo je odlično četrto mesto osvojila oslabljena Madžarska brez Portischa, deloma pa je razočarala ZDA, ki je že vrsto let četrta svetovna šahovska sila po SZ, Angliji in navsezadnje "neuničljivi" Madžarski. Korčnojeva Švica je prijetno presenetila, prav tako pa Kuba in izredna Kitajska, ki se je enakovredno borila z vsemi. Največje razočaranje tega SP je Timmanova Nizozemska, ki je le za točko (!) prehitela zadnjevrščeno Afriko, ki uvršča v svoji sredi le nekaj talentiranih (in nič več) mednarodnih mojstrov.

IZIDI ZADNJEGA KOLA SP: ZDA - Jugoslavija 1:3 (Fedorowicz - Nikolić 0:1, Seirawan - Ljubojević remi, Christiansen - Ivanović remi, Gurevic - Damljanović 0:1); Kitajska - Anglija 2:2; Madžarska - Nizozemska 2:2; Kuba - SZ 1:3; Afrika - Švica 1,5:2,5.

KONČNI VRSTNI RED: SZ 27,5 točke; Jugoslavija 22,5; Anglija 21,5; Madžarska 18,5; ZDA in Švica 17; Kuba 16,5; Kitajska 15,5; Nizozemska 12,5; Afrika 11,5.

POSTAVE: SZ: Beljavski, Ehlvest, Vaganjan, Ivančuk, Gurević. JUGOSLAVIJA: Ljubojević, Nikolić, Popović, Velimirović, Ivanović, Damljanović. ANGLIJA: Short, Speelman, Nunn, Chandler, Adams, Hodgson. MADŽARSKA: Sax, Adorjan, Groszpeter, Horvath, Lukacs, Tolnai. ZDA: Seirawan, Fedorowicz, De Firmian, Džinžgašvili, Christiansen, Gurevic. (alp)

Jugoslovanski nogometni pokal

C. zvezda, Hajduk in Osijek po pričakovanju v polfinalu

BEOGRAD — Včeraj so odigrali tri povratne četrtfinalne tekme jugoslovanskega nogometnega pokala.

V Splitu je domači Hajduk igral neodločeno z 1:1 s skopskim Vardarjem. Ker pa so Sličani v prvem srečanju visoko slavili v Skopju kar s 4:0, so se seveda uvrstili v polfinale.

V polfinale se je uvrstil tudi Osijek, ki je včeraj doma odpravil moštvo Sileksa iz Kratova s 4:1. Prva tekma v Kratovu se je končala z 1:1 in tako se je v polfinale uvrstil Osijek.

Beograjska Crvena zvezda je že doma visoko premagala s 5:1 moštvo Budućnost. Beograjčani pa so tudi včeraj v povratnem srečanju v Titogradu odpravili domače moštvo s 3:0. Zadetke pa so dosegli Radinović, Savičević in Stošić.

Druga tekma osmine finala med Partizanom in Dinamom bo 22. t. m., zmagovalac pa se bo pomeril z Veležem.

Tudi Dunga proti Jugoslaviji

FIRENCE — Nogometaš Fiorentine Dunga bo danes odpotoval v Brazilijo, da bi se udeležil prijateljskega srečanja, ki ga bo njegova reprezentanca igrala 14. t. m. proti Jugoslaviji.

Visoka zmaga Egipta

TUNIS — V prijateljskem nogometnem srečanju je včeraj Egipt premagal Tunizijo kar s 4:0 (1:0).

Italija se pripravlja na Alžirijo in Anglijo

VICENZA — Včeraj so nogometaši italijanske nogometne državne reprezentance odigrali trening tekmo z mladinsko vrsto Vicenze ter jo seveda gladko premagala (z 12:0). Najboljše so igrali Giannini, Carvenale in Marocchi, medtem ko ni blestel Baggio. Italija bo v soboto odigrala prijateljsko tekmo proti Alžiriji verjetno v postavi, ki je včeraj odigrala prvi polčas, in sicer: Zenga, Bergomi, De Agostini, Baresi, Ferri, De Napoli, Baggio, Marocchi, Vialli, Giannini, Carnevale.

Zvezni trener Vicini je takoj dodal, da niso njegove "novosti" nobene odstranitve igralcev, ki naj bi bili standardni. Tu je mislil predvsem na Bertija, katerega je tokrat nadomestil Marocchi, na Maldinija, katerega je zamenjal De Agostini in navsezadnje na Donadonija, katerega je na zadnjih tekmah zamenjal Baggio. Seveda je sobotna tekma le generalna za važnejše srečanje z Anglijo, ki bo na sporedu v sredo na londonskem stadionu Wembleyju.

Na sliki: pomožni trener Brighenti daja nasvete Baggiju.

obvestila - obvestila

ZŠSDI obvešča, da bo jutri, 10. t. m., ob 20. uri na sedežu ŠD Mladina v Domu A. Sirk v Križu seja smučarske komisije.

Dnevni red: poročila o pripravi in program MZSTE in tečaj za vadi-telje smučanja.

ŠD MLADINA obvešča, da se v občinskem rikreatoriju ob torkih in četrkih ob 19.30 odvija predsmučarska telovadba pod vodstvom prof. telesne vzgoje. Zainteresirani se lahko prijavijo direktno v rikreatoriju ob uri telovadbe.

SKD DEVIN IN ŠD SOKOL priredita 25., 26. in 27. novembra v dvorani Igo Gruden v Nabrežini tradicionalni sejem nove in rabljene smučarske opreme. Stojan in Ani vam bosta na razpolago s trgovino 3A Sport z vso novo opremo. Urnik bo naknadno javljen.

ŠZ SLOGA IN SK DEVIN vabita na tradicionalno martinovanje v nedeljo, 12. t. m. Dobimo se ob

13. uri v Bazovici (vzpon na Vremščico ali Nanos), ob 17.30 večerja pri Hudičevcu. Predvidena cena 9.000 lir. Za informacije tel. na št. 226283 - Viktor Stopar ali 200236 - Bruno Škerk.

SMUČARSKI ODESK SPDT obvešča, da se bosta predsmučarska telovadba in rekreacija začeli 10. t. m. ob 20. uri v telovadnici šole Brigata Julia v Drevoredu XX. septembra. Informacije in vpisovanje: Pavel Fachin, tel. 742488.

SK BRDINA obvešča, da je še nekaj prostih mest za zimovanje na Pohorju. Zainteresirane prosimo, da se zgledajo na sedežu ob ponedeljkih od 19. do 21. ure.

ŠZ JADRAN sporoča, da je Jadranov urad v Prosvetnem domu na Opatih, Ul. Rikreatorio 1 (tel. 213403), odprt za občinstvo vsako jutro (razen ob sobotah in nedeljah) od 10.30 do 12.30.

V soboto se bo pričelo tudi moško prvenstvo under 16

V konkurenci tudi odbojkarji Sloge in Vala

V soboto se bo začelo tudi odbojkar-sko prvenstvo under 16 v moški kategoriji, ki bo tudi letos deželnega značaja. To novost so uvedli v lanskem sezoni iz enostavnega razloga, ker se je na pokraj-ska prvenstva v tej kategoriji prijav-ljalo premalo ekip in so tako mladi igral-ci pravzaprav imeli bolj malo možnosti za igranje. Lani se je poskus povsem ob-nesel, prijavljenih pa je bilo osem ekip.

Letošnje prvenstvo bi se moralo začeti že ob koncu oktobra, saj se je prijavilo kar 14 moštev, vendar so se tri (tržaški DLS, Bor in Olympia) tekmovalju odpo-vedale, zato so na odbojkarški zvezi se-stavili nov koledar in preložili začetek prvenstva za dva tedna.

Prvenstvo, v katerem nastopajo ekipe v vseh štirih pokrajinah naše dežele, bo dokaj naporno in bo predstavljalo za društva nemajhno organizacijsko in zlas-ti finančno breme, vendar je pa to tudi edini način, da mladi odbojkarji igrajo in

se že takoj srečajo s praviim rednim tek-movanjem. Najmočnejše je predstavniš-tvo iz videmske pokrajine, ki jo bodo za-stopali VBU, lanski deželni podprvak, Il Pozzo iz Vidma, Vivil iz Ville Vicentine, Volley Corno iz kraja Rodeano Basso in čedajski ASFJR. Pordenonsko pokrajino zastopata Maniago in Prata, tržaško Slo-ga in Pallavolo Trieste, goriško pa ACLI iz Ronk in Val, medtem ko se lanski de-želni prvak Soča letos tekmovanja ne bo udeležil.

Zmagovalac bo seveda predstavljal našo deželo v naslednji fazi, pokrajinski prvak pa bo najbolje uvrščena ekipa iz vsake pokrajine. Sloge je lani osvojila pokrajinski naslov in odlično tretje mes-to za Sočo in videmskim VBU, ki sta bila neprimerno boljša od ostalih konkuren-tov. Ekipa je letos precej spremenjena, saj so skoraj vsi igralci prestopili v sta-rejšo kategorijo. Trener Franko Drasić ima na razpolago enajst odbojkarjev, od

katerih sta le dva letnika 1974, štirje let-nika 1975, štirje letnika 1976 in eden let-nika 1977. Že iz teh podatkov je razvid-no, da je ekipa zelo mlada in neizkušena in da spada večina igralcev še v prven-stvo under 14. Prvenstvo jim bo torej do-brodošlo predvsem za nabiranje izkušenj za prihodnje. Vsak napredek v igri bo zato dobrodošel, kot seveda tudi vsak pozitiven rezultat. Dva igralca bosta na-stopila tudi z ekipo under 18 v pokrajins-kem delu prvenstva, ki se bo prav tako začelo prihodnjo soboto. (Inka)

V nedeljo hoja po tržaških ulicah

Tržaški odbor za šport vabi vse Tržačane, da se udeležijo nedeljske netekmo-valne hoje po mestnih ulicah. Pobuda je za mlajše in starejše, le da pridejo na Trg Unità d'Italia v trenerki in s telovadnimi čevlji.

V 4. kolu mladinskega državnega košarkarskega prvenstva Borovci in jadrancovci praznih rok

HITACHI BENETKE - BOR RADENSKA 111:86 (62:47)

BOR RADENSKA: Kocman 12 (0:1), Simonič 2, Nardini 7 (2:3), Gobbi 14 (2:3), Arena 21 (2:4), Debeljuh 1 (1:2), Smotlak 24 (4:6), Pavlica, Paulina 5 (1:2).

PON: Paulina (29), TRI TOČKE: Kocman 2, Gobbi 2, Arena 1, Nardini 1.

Po štirih kolih so borovci še brez točk, saj so tudi nagostovanju v Benetkah proti ekipi prestižnega kluba izgubili za 25 točk. Vendar so naši kljub

temu da so nastopili v okrnjeni postavi, bili enakovredni domačinom več kot dobrih deset minut, v 9. min. pa so celo vodili z rezultatom 23:21, nakar so Benečani vzeli vajeti igre v svoje roke in povedli. Domačini so prednost stalno večali do odmora. Tega zaostanka pa ni bilo mogoče nadoknaditi. Benečani so tudi v nadaljevanju redno polnili Borov koš, ker tokrat ni bila dovolj učinkovita conska obramba 1:3:1. Gostitelji so tudi vodili s 33 točkami prednosti (95:62). Našim pa je le uspe-

lo ublažiti pekoč poraz. V prvem delu srečanja je še kar dobro opravil svoje delo pod košema Smotlak, ki je bil tudi najboljši strellec Žagarjeve ekipe. (U. A.)

JADRAN FARCO - ODERZO 103:109 (55:36, 91:91)

JADRAN FARCO: Oberdan 25 (9:11), Daneu, Sterni 7 (3:5), Battini 34 (10:10), Gerli, Pertot 4 (2:2), Lesica 6 (0:3), Sosič 7 (3:4), Stanisa 20.

TRI TOČKE: Lesica 2, Oberdan 2, Stanisa 2. PON: Daneu (31), Stanisa (35), Battini (38).

Prav neverjetno je, kako so jadrancovci doma izgubili proti Oderzu! Naši košarkarji so skozi vso tekmo več kot zanesljivo vodili. Že po prvem polčasu je bilo vodstvo gostiteljev skoraj 20 točk, v 27. min. pa točno 20 (68:48), v 32. min. celo 22 točk (81:59). Ne samo; minuto pred koncem je Jadran Farco imel še 11 točk prednosti (91:80), gostje pa so z zelo (verjetno tudi preveč) agresivno igro nadoknadili zaostanek, iztržili podaljšek in tudi zanesljivo zmagali.

Res je, da je naša ekipa kar pet minut pred koncem regularnega dela igrala brez treh standardnih košarkarjev, vseeno pa takega razpleta nihče ni pričakoval, predvsem ker so naši v prvem polčasu igrali zelo dobro, tako v obrambi kot v napadu ter tudi poskrbeli za nekaj atraktivnih potez. (bl)

Tudi Sovodnje zamenjale trenerja

Alfredo Spangher ni več trener ekipe Sovodnje, ki nastopa v goriški skupini 3. amaterske lige. Sicer o »nesoglasjih« med trenerjem in nekaterimi igralci se je že nekaj dni sušljalo, dokončna odločitev pa je padla po nedeljskem porazu sovodenske enajsterice proti goriškemu Audaxu.

Vse kaže, da je letos zamenjava trenerjev pri naših nogometnih klubih prišla v modo, saj smo v zadnjem času zabeležili kar pet takih sprememb. Ob tem pa ne smemo pozabiti, da se je ta moda preselila tudi v Koper, oziroma Novo Gorico (Vozila).

Odličan začetek Sovodnje v letošnjem prvenstvu gotovo ni dal slutiti, da bo že prve dni novembra prišlo do zamenjave na trenerski klopi. Dejstvo pa je, da po treh uspehih je sledilo prav toliko porazov in znano je, da v negativnih trenutkih pridejo na površje vsa nesoglasja in vse nedorečenosti. Tako je bilo očitno tudi v Sovodnjah.

Kar zadeva Spangherjevega namestnika pri društvu, si prizadevajo, da bi ta problem rešili že do konca tedna. V poštev so vzeli že nekaj imen, o katerih pa ni dano vedeti, vsaj do trenutka, ko bo stvar povsem jasna.

ob robu naših nogometnih igrišč

D. Kante o povezavi med vasjo in društvom

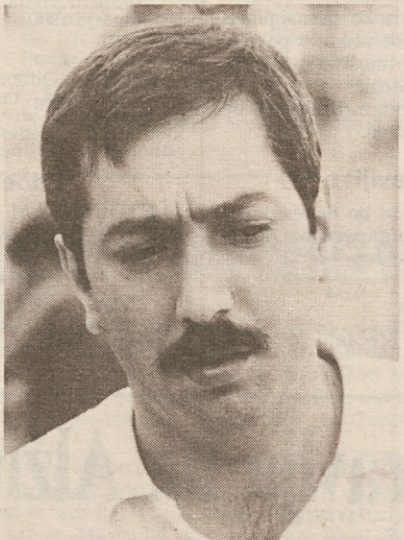
Protagonista nedeljskih tekem v amaterskih prvenstvih sta bila dež in blatna igrišča, zato je prišlo do prvih odložitvev.

Od naših ekip v nedeljo nista igrali Vesna in Kras. Zamenjava trenerja pa je prinesla Zarji prve točke na domačih tleh. Z zmago nad Opicino se je v 3. AL povzpela Gaja na sam vrh lestvice, Primorec pa se je z gladko zmago nad Junior Aurisino oddaljil od spodnjega dela, kamor pa je zdrsil Breg, ki je tokrat dobesedno odpovedal doma proti S. Andrei. Morda najbolj zanimiv je bil dvoboj na Proseku med domačim Primorjem in Aquileio, ki je bila sama na vrhu lestvice. Tekma se je končala pri nedoločenem izidu, s katerim je Primorje po osmih tekmah še vedno ohranilo nepremagljivost. Tokrat so nam na Proseku vzbudili pozornost posebno marljivi odborniki Primorja, ki se pripravljajo na martinovanje. Zato smo se obrnili do predsednika društva Daria Kanteja in mu zastavili nekaj vprašanj.

Te je ta ekipa doslej zadovoljila?
»V glavnem sem zadovoljen, saj nismo še doživeli poraza. Priznati pa moram tudi, da se napadalci doslej niso najboljšje odrezali. V osmih tekmah smo dali le osem golov in zato smo se morali zadovoljiti kar s šestimi remiji. Upam, da ko se bo v ekipo vrnil Sullini, ki letos zaradi poškodbe še ni igral, se bo stanje nekoliko izboljšalo. Doslej smo že srečali (razen Rude) ekipe zgornjega dela lestvice in bili smo jim enakovredni, zato mislim, da ob koncu se bomo lahko znašli prav v družbi teh ekip.«

Tudi letos ste zelo aktivni z mladinskimi odsekom?

»V mladinskih prvenstvih igramo kar s petimi ekipami, under 18, naraščajniki, začetniki, najmlajši in cibicani. Prav slednji so nam doslej dali naj-

več zadoščenja. Trenutno so sami na vrhu lestvice skupine C. Nekoliko več pa smo pričakovali od naraščajnikov, vendar so v prvih petih tekmah zbrali le štiri točke.«

Opazili smo, da so odborniki društva zelo aktivni. Marljivo se pripravljajo na martinovanje, z vnmom prodajajo listke za loterijo, pravzaprav kaj vse pripravljate na Proseku?

»Tudi letos ob praznovanju vaškega patrona sv. Martina bo Primorje odprlo osmico od danes do nedelje, 12. t. m. To je postalo praktično že običaj, skoraj bi rekel vaša dolžnost, da postrežemo in zadovoljimo čim več gostov, ki pridejo te dni na Prosek. Letos bo novost ta, da bo osmica v Kulturnem domu na Proseku. V polnem teku je tudi prodaja listkov za nagradno loterijo, katero smo kot že prejšnji dve leti poimenovali po sv. Martinu. Nag-

rade so letos res mikavne, listki so sicer še na razpolago, treba je le pohiteti. Prva nagrada je potovanje ter kar dvotedensko bivanje za dve osebi na otoku Santorini v Grčiji, druga pa potovanje in enotedensko bivanje, vedno za dve osebi v Tuniziji (Hammamet). Poleg tega je še 13 praktičnih bogatih nagrad od video-registratorja do parnega likalnika. Žreb loterie bo v nedeljo, 12. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu na Proseku. Do takrat se lahko še kupi listke v trgovinah in gostinskih obratih na Proseku, ter pri poverjenih odbornikih društva.«

Kljub vašemu plodnemu delu tudi letos društvo ni dobilo sponzorja. Kako se vzdržujete?

»Sam si ne znam razlagati, kako društvo, kot je Primorje z dolgoletno tradicijo ne najde sponzorja oziroma osebe ali tvrdke, ki bi nam finančno priskočila na pomoč. Glede dela mislim, da smo precej aktivni, saj imamo kar šest ekip. Pet, to je mladinskih, ki krožijo po igriščih tržaške pokrajine, članska ekipa pa gre tudi na Goriško in v videmsko pokrajino. Vsa naša prizadevanja kljub vsemu temu pa so naleta na gluha ušesa. Prav zaradi tega si pač moramo pomagati. Ena izmed pobud za vzdrževanje društva je tudi to, kar delamo prav ta teden, to je osmica in loterija ob priliki sv. Martina. V poletnem obdobju pa prirejamo običajni praznik športa s kioski. Pozimi računamo, da bomo tudi letos organizirali nekaj plesov. Občasne nabilne akcije ter prostovoljni prispevki nam omogočajo in pripomorejo, da nadaljujemo z delom to je v prvi vrsti, da držimo skupaj čim več naše mladine. Letos imamo 5 mladinskih ekip, kar pomeni, da vsako soboto oziroma nedeljo pošljemo na igrišča 60-70 mladincev in to mislim, da ni malo.«

BRUNO RUPEL

Prvi krog turnirja Igre pod košema Zanimive in napete tekme

Trenutek s srečanja med Poletom B (beli dresi) in Sokolom (temni dresi). (Foto Magajna)

Zbrani ekipe Bora in Brega pred začetkom tekme. (Foto Magajna)

Prvi krog tekem turnirja Igre pod košema, ki sodi v okvir Jadrancove trofeje v minibasketu za letnike 1981 in mlajše, ki je bil v nedeljo v repenski telovadnici, je nedvomno uspel. Srečanja so bila namreč napeta in zanimiva, organizacija je bila dobra, navdušenje minikošarkarjev in njihovih staršev pa veliko. Tudi udeležba je bila presenetljivo dobra, saj se je organizator bal, da bo le s težavo lahko izpeljal to tekmovanje za najmlajše zaradi skromnega števila otrok pri posameznih društvih.

Očitno sta Jadrancov košarkarski kamp in predvsem prizadevanje trenerjev pri raznih društvih pripomogla, da je bil priliv najmlajših precejšen.

V prvem srečanju nedeljskega sporeda sta se pomerila Kontovel in Polet A. Obe ekipi sta igrali v glavnem s košarkarji, ki so že lani nastopili na tem turnirju. Poletovci so bili boljši v štetih in v treh igričah, Kontovelci pa so osvojili košarkarsko tekmo za eno točko in dobili tudi igrico metov in so tako slavili končno zmago.

Tudi drugo srečanje med Poletom B in Sokolom se je končalo s tesnim 4:3 za Opence. Na tej tekmi so v glavnem nastopili začetniki, kot skoraj vsi začetniki so nastopili v tretji tekmi sporeda med Borom in Bregom. To srečanje se je končalo s prepričljivo zmago borovcev (5:2), toda poštvovalni brežani bodo že v naslednjih srečanjih imeli priložnost, da si opomorejo.

Sicer, ponavljamo, na tem turnirju ni pomemben rezultat, važno je predvsem to, da najmlajši s to prireditvijo vzljubijo in »odkrivajo« prve skrivnosti košarke.

IZIDI 1. KOLA

KONTOVEL - POLET A 4:3

ŠTAFETA: Polet - Kontovel 1:0. METI Z DESNE STRANI: Kontovel - Polet A 10:6. METI Z LEVE STRANI: Polet A - Kontovel 10:7. KOŠARKARSKA TEKMA: Kontovel - Polet A 16:15. POLET A: Brundula 2, Malalan, Lakovič 8, Kalc, Sturman, Taučer 4, Hrovatin, Milič. KONTOVEL: Šušteršič, Bukavec 14, Puntar, Kralj, Budin, Princič, Grljan, Colja, Bogatec 2, Ravel, Samec. PROSTI METI: Polet A - Kontovel 10:8. SODNIK: B. Lakovič.

POLET B - SOKOL 4:3

ŠTAFETA: Sokol - Polet B 1:0. METI Z DESNE STRANI: Polet B - Sokol 10:7. METI Z LEVE STRANI: Sokol - Polet B 7:6. KOŠARKARSKA TEKMA: Polet B - Sokol 11:8. POLET B: Kocjančič 11, Šibela, Bogatec, Ferluga, Vidali, Ferfolja, Svab. SOKOL: Lupinc 2, Štrekelj 2, Jaklič, Hrovatin, Brezigar, Sosič, Rogelja, Stanič, Rebul 2, Masten 2. PROSTI METI: Sokol - Polet B 10:5. SODNIKA: Stojan in Valter Corbatti.

BOR - BREG 5:2

ŠTAFETA: Bor - Breg 1:0. METI Z DESNE STRANI: Breg - Bor 7:3. METI Z LEVE STRANI: Breg - Bor 7:2. KOŠARKARSKA TEKMA: Bor - Breg 15:0. BOR: Corbatti, Schicilone, Strani, Pegan 5, Bernetti, Petkovšek, Sulčić 4, Križmančič, Floridan 6, Desco, Zeriali. BREG: Sancin, Bratoš, Kocijančič, Stranj, Biloslavo, Romano, Dimai, Komar, Krmec, Gaburro. PROSTI METI: Bor - Breg 7:4. SODNIK: M. Burger.

Naj omenimo, da za vsako dobljeno igrico (šafeta, meti itd.) ekipa osvoji po eno točko, za dobljeno košarkarsko tekmo pa tri točke. (b. l.)

naše gore in ljudje - naše gore in ljudje - naše gore in ljudje

Zanimiva »naravoslovna« pobuda Rekordni izlet SPDT v Marano Lagunare

SPDT se je tokrat odločilo za nekoliko manj planinski, vendar zelo zanimiv izlet v favnistično oazo Marano Lagunare; glede na temo je društvo priredilo izlet v sodelovanju z Društvom naravoslovcev in tehnikov »T. Penko«. Ker je bilo zanimanje za izlet izredno, saj se ga je udeležilo kar 95 izletnikov, smo ga morali izvesti v dveh izmenah; v petek, 27., in v nedeljo, 29. oktobra, žal pa je vreme oba krat ponagajalo; v petek je huda megla zastirala pogled, v nedeljo se je ta sicer dvignila, žal pa je že v jutranjih urah začelo deževati.

Kljub neugodnemu vremenu pa smo vsaj v nedeljo imeli večjo srečo z opazovanjem ptic. Pod strokovnim vodstvom univerzitetnega študenta, ornitologa Kajetana Kravosa, smo imeli priliko opazovati raznovrstne vodne ptice. Že pri obali smo opazovali cele jate različnih vrst galebov; vzdolž označene plovne poti so nas spremljali kormorani. Med plovbo smo srečevali raznovrstne race; kot

npr. raco žličarico, mlakarico, kreheljca, regelja in ponirke, na plitvinah so se pasle sive in male bele čaplje! Neugodno vreme pa ni skalo prijetejnega razpoloženja, za katerega je skrbel predvsem kapitan Geremia, svoj višek je razpoloženje doseglo po postanku in kosilu v toplo zakurjenem »casonu«.

Zaradi izrednega uspeha, ki ga je izlet doživel, ga mislimo ponoviti v

Drevi predavanje SPDT o visokogorskem smučanju

SPDT prireja drevi ob 20. uri v Gregorčičevi dvorani in Trstu (Ul. sv. Frančiška 20, 2. nad.) v okviru svoje predavateljske sezone predavanje smučarja in alpinista Luka Karničarja na temo »S smučmi v visokih gorah«. Obenem bodo tudi predstavili smučarsko sezono SPDT. Drevišnji je že

drugi sezonski predavateljski večer, saj je pred kratkim Franc Vogelnik govoril o naravnih lepotah Koroške.

Tradicionalno martinovanje SPDT

SPDT vabi na tradicionalni avtobusni izlet vezan z martinovanjem, ki bo to nedeljo, 12. t. m., v Trnovem pri Lokvah. Cena izleta je 15 tisoč lir, vpisovanje pa je na sedežu ZSSDI (Ul. sv. Frančiška 20, 2. nad., tel. 767304). Dodatne informacije nudi Aleksij Cividati (tel. 415336), odhod avtobusa pa bo ob 7.45 izpred tržaške sodne palače.

Pestro delovanje AO SPDT

Vsestranska sezona alpinistov SPDT se nadaljuje s polno paro. Jutri bo ob 20.30 na sedežu odseka (Ul. Carducci 8, 2. nad.) redni sestanek alpinistov, katerega bo popestril film Erika Švaba o tečaju jadralskega pletalstva, katerega je snemal med tečajem na Vremščici. V petek, 24. t. m., pa bo znani tržaški alpinist Stefan Zaleri - Calicetto prikazal diapozitive s svoje nedavne uspešne plezarije na Cerro Torre.

Prizadevanja Trgovinske zbornice v Trstu

V novih pogojih trgovina med Italijo in Jugoslavijo

Trgovinska zbornica v Trstu je z veseljem prevzela nalogo, da se pridruži in pomaga tržaški delegaciji mešane Italijansko-jugoslovanske zbornice, ki letos organizira v našem mestu tradicionalno letno srečanje Italijansko-jugoslovanske in Jugoslovansko-italijanske mešane zbornice. Tokrat bo Trst že drugič gostil to pomembno gospodarsko srečanje - odprto za vse, ki jih zanima blagovna menjava in ekonomska kooperacija z Jugoslavijo - dveh povezovalnih teles, ki imata sedež v Milanu oziroma Baogradu. Ko je Trst novembra 1983 prvič gostil zasedanje obeh mešanih zbornic, je bilo tisto hkrati tudi jubilejno, 50. srečanje. Takrat sta se zasedanja udeležila tudi ministra za zunanjo trgovino Capria in Bojanić, ki sta si le kak mesec kasneje izmenjala in podpisala noto, s katero je bila med drugim ustanovljena mešana komisija za gospodarsko kooperacijo in za obmejno blagovno menjava. Odločna pobuda za ustanovitev te komisije pa je prišla prav od udeležencev tistega jubilejnega zasedanja. Mešana komisija, ki je med ostalim zadolžena tudi za sestavljanje list C in D avtonomnega računa, je imela nato v Trstu svoj prvi delovni sestanek.

Ko smo že pri avtonomnem računu naj takoj povemo, da bo tokratno zasedanje mešanih zbornic prav v trenutku, ko se zdi, da se zanimanje gospodarskih operaterjev za instrumente obmejne blagovne menjave krči, in to zaradi sprostitve jugoslovanskega uvoza po generalnem računu.

Tržaška Trgovinska zbornica je že prevzela nase vlogo glasnika v prizadevanjih, da bi dali novega zaleta tem instrumentom, in je s tem v zvezi nazvala stike tudi z gospodarskima zbornicama Slovenije in Hrvaške.

Prepričani smo, da je potrebno poiskati vsa možna sredstva za to, da bi zaščitili in okrepili avtonomni račun, tudi zaradi vloge, ki jo bo kot most med Evropsko gospodarsko skupnostjo in vzhodnoevropskimi državami

Predsednik zbornice
Giorgio Tombesi

lahko opravljal v okviru enotnega evropskega tržišča po letu 1993.

Zasedanje mešanih zbornic Italjug in Jugital, ki bo danes in jutri v Trstu, bo lahko tudi v tem oziru ponudilo spodbude in predloge, tukajšnja Trgovinska zbornica pa bo skupaj s tržaško delegacijo Italijansko-jugoslovanske mešane zbornice poskrbela, da bodo ti predlogi prišli do pristojnih italijanskih in jugoslovanskih politično-ekonomskih oblasti.

Na kratko smo že omenili odnose z gospodarskima zbornicama Slovenije in Hrvaške, ki jih tržaška zbornična ustanova goji glede na perspektive okrepitve avtonomnega računa. Sodelovanje med temi tremi ustanovami pa se seveda ne omejuje le na to vprašanje, ampak zajema tudi druge sektorje, kot na primer kooperacijo na sejemskem področju. Tržaška Trgovinska zbornica že več let skrbi za uradno sodelovanje Dežele Furlanije-Juljske krajine na ljubljanskem Sejmu

Alpe-Adria in na Jesenskem zagrebškem velesejmu, v okviru katerih sta vlogi Gospodarske zbornice Slovenije in Gospodarske zbornice Hrvaške izredno pomembni pri organizaciji spremnih delovnih srečanj.

Tem udeležbam na sejmih v Jugoslaviji pa po drugi strani sledi vsakoletna uradna navzočnost sosednje federativne republike na Mednarodnem vzorčnem velesejmu v Trstu, kjer je dan Jugoslavije in priložnostni sestanek na sedežu Trgovinske zbornice tradicionalno eden od najpomembnejših dogodkov v okviru tržaške velesejemske prireditve.

Nadaljnje priložnosti za sodelovanje pa ponujata delovna skupnost Alpe-Jadran in v njenem okviru letna konferenca predsednikov trgovinskih oziroma gospodarskih zbornic iz dežel članic te skupnosti. Nedavno pa so se nove široke perspektive odprle z razgovori med predsednikom italijanskega ministrskega sveta posl. Andreottijem in jugoslovanskim premierom Markovićem. Državnika sta zarisala splošne smernice sodelovanja med jadranskima sosedama prav na temelju pozitivnih izkušenj delovne skupnosti Alpe-Jadran.

V okviru dejavnosti konference predsednikov trgovinskih in gospodarskih zbornic predseduje tržaška zbornica delovni skupini za kongresne centre - ki je letos objavila dobrodošlo publikacijo, v kateri so našli svoj prostor vsi glavni kongresni centri območja Alpe-Jadran in ki naj bi spodbudila sodelovanje med njimi - in delovni skupini za tehnologijo, inovacije in uporabno raziskovanje. Le-ta ima v načrtih, da bi v sodelovanju z Deželo Furlanije-Juljske krajine in s Centrom za znanstvene in tehnološke raziskave priredila v Trstu simpozij, namenjen medsebojnemu spoznavanju in vzpostavitvi sodelovanja med znanstveno-raziskovalnimi zavodi, kot tudi uveljavljanju večje uporabe raziskovalnih dosežkov v proizvodnem tkivu skupnosti Alpe-Jadran.

IMPORT - EXPORT

tekno progres

s.r.l.

- Zaščitna sredstva za poljedelstvo
- Kemikalije in bazna kemija
- Tehnična svetovalska služba
- Industrijski inženiring

Sedež: GORICA

Ul. Duca d'Aosta 146

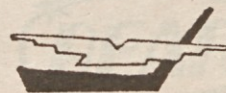
Tel. (0481) 22211

Telex: 460655

Telefax (0481) 21994

Filiala: TRST - Ul. Aleardi 1

CONSORZIO PER L'AEROPORTO
FRIULI-VENEZIA GIULIA
KONZORCIJ ZA LETALIŠČE
FURLANIJE-JULJSKE KRAJINE

34077 Ronke - Italija
Tel. (0481) 7731 - Telex 460220 CONSAE I
Telefax (0481) 474150

MEDNARODNO LETALIŠČE RONKE NUDI LETE V:

RIM	07.30 - 11.30 - 16.00 (razen ob sobotah in nedeljah) - 19.00
MILAN	07.05 - 15.15
FIRENCE - OLDIA	15.40 (sreda - petek - nedelja)
DUNAJ	08.50 (sreda - petek - nedelja)
MÜNCHEN	06.20 (razen ob četrtek in nedeljah) 14.00 (razen ob sobotah)
LONDON	12.55 ob četrtek in 11.55 ob nedeljah (prekinjeni leti od 17. do 30. novembra)
BUDIMPEŠTA	06.00 (odhodi ob ponedeljkih in petkih) (prihodi ob četrtek in nedeljah)

VSA PODROBNEJŠA POJASNILA DOBITE V TURISTIČNIH URADIH
ALI V SLEDEČIH URADIH ZA REZERVACIJE:

Alitalia	0481 / 530036 - 040 / 61506 0432 / 502713 06 / 5454 - 5455
Lufthansa	0481 / 779900 049 / 8071929
Alisarda	041 / 958222 0789 / 69300
Malev	02/872373 - 872474

MEDNARODNI PREVOZI

34170 GORICA - Ul. KUGY 22

Tel. 0481/31835-31672-32416-30231

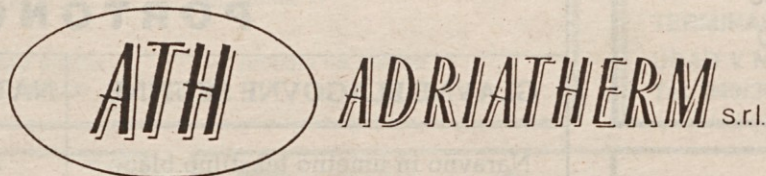
Telex 461164 ROITZ I

Telefax 0481/31835

ROBO S. r. l. - GORICA
SISTEMI ZA AVTOMATIZACIJO
SISTEMI PER L'AUTOMAZIONE
AUTOMATION SYSTEMS

UL. SAN MICHELE 334 - GORICA
Tel. (0481) 520015 - 520096 IMPORT-EXPORT
Tel. (0481) 520394 PROIZVODNJA/ADMINISTRACIJA
TLX. 461188 ROBOGO I - Telefax (0481) 520222

ROBO

UVOZ - IZVOZ - REEKSPORT

TOPLOTNA TEHNIKA - REPRMATERIALI - BLAGO ŠIROKE POTROŠNJE

DOLINA 445 (Trst)
Telefax (040) 228053

Tel. (040) 228800 - 228000

Telex 461105

Delujemo po avtonomnem tržaškem računu in po generalnem računu.

Za večjo trgovinsko izmenjavo med Italijo in Jugoslavijo

Najprej urediti komunikacijske infrastrukture

Važen činitelj pri mednarodnem sodelovanju so prav razne komunikacijske infrastrukture. Med Jugoslavijo in Italijo, a predvsem iz gledišča naše dežele, ne moremo biti zadovoljni z današnjim stanjem. Če po eni strani lahko ugotovimo, da so teleprinterke in telefax povezave z Jugoslavijo dobre, da je telefonska povezava dokaj v redu, moramo postaviti pod vprašaj železniške in cestne povezave, vključno s tovrstnim cestnim terminalom na Fernetičih.

Prav dobro je znano, da je italijansko železniško omrežje zastarelo in da je komaj sedaj govor o posodobitvi prog in voznega parka. Po drugi strani so cestni prevozniki dobro opremljeni in krijejo, z lastnimi sredstvi in lastnim delom, pomanjkljive javne strukture. A vendar sami prevozniki ne morejo storiti vsega, predvsem ob meji. Tu je potrebno širše usklajevanje pristojnih služb kakor tudi terminalov. In prav na tem področju se že vrsto let lomijo kopja in nastajajo nepotrebne, a predvsem škodljive zamude in nelogični zastoji.

Italijansko pristojno ministrstvo je že pred dobrim letom izdalo okrožnico, s katero pooblašča carinske obmejne organe, da uredijo s sosedi vse potrebno za nemoten pretok blaga in sporednih storitev. Jasno je bilo določeno, da so prav obmejni organi pristojni, da se dogovorijo za urnike delovanja, za prevzemanje s sosednjimi organi vseh tistih ukrepov, ki bi omogočili hitrejšo izdajo potrebne dokumentacije in seveda pregled blaga. To sodelovanje obstaja na raznih mejnih prehodih v Evropi in

tudi v Italiji, kjer carine opravljajo istočasno tako uvozne kot izvozne preglede. To bi moral biti končni cilj posodabljanja obmejnih infrastruktur.

Posebna komisija evropske skupnosti, ki preučuje razvoj blagovnih tokov, ugotavlja, da bo v bližnji bodočnosti morala severna Italija prenesti večino blagovnega prometa, namenjenega za države Balkanskega polotoka in preko njih za ostale dežele Bližnjega vzhoda. V naši deželi sta trenutno le dva mednarodna blagovna prehoda in eden izmed teh so Fernetiči. Žal moramo ugotoviti, da že danes je obstoječa infrastruktura nezadostna in zaradi tega lahko objektivno predvidevamo, da bodo nastale v bližnji bodočnosti še večje težave.

Tovorni terminal na Fernetičih je deljen na dva različna in ločena dela. V enem so skladišča in je povezan tudi z železniškimi tiri z Opčinami. Ta del trenutno zadostuje potrebam in je v razvoju. Tu se odpirajo novi obrati, ki oplemenitijo blagovni pretok. Delo se odvija nemoteno in lahko predvidevamo, da bo zasebna podjetnost pripomogla k učinkovitejšemu delovanju in še večjemu izkoriščanju prostorskih kapacitet. Verjetno bo potrebno, da povečamo v bodočnosti pokrite kapacitete, a za to je še dovolj razpoložljivega prostora brez zasedbe dodatnih zemljišč. Take ugotovitve pa ne moremo podati za tako imenovani carinsko-operativni del blagovnega terminala. Carinski uradi poleg vsega niso pooblašteni za opravljanje vseh poslov. Živina

in drugi prehrabeni artikli se namreč carinijo na Proseku. Potrebna so carinska spremstva, a ta odhajajo le ob določenih urah, kar povzroči zatiranje parkirnega prostora in tudi cestne povezave s Sežano. Ravno tako mora ves tranzitni promet upoštevati urnike delovanja obmejne italijanske carine, ki so bistveno različni od jugoslovanske. In tako morajo tovarnjaki čakati ure in včasih tudi dneve, da sploh pridejo do terminala oziroma, da pridejo na mesta, določena za predvidene carinske preglede.

Tem težavam je zaradi omenjenih okoliščin podvrženo tudi blago, ki je namenjeno na primer za tržaško pristanišče, ali ki se uvozi ali izvozi carini na meji. Če upoštevamo gospodarsko vlogo maloobmejnega blagovnega prometa ter vlogo tržaških izvoznih-uvosnih podjetij, ugotovimo, da je prav ta mejni prehod iz dneva v dan bolj obremenjen. Že iz tega skromnega pregleda je razvidno, da obstajajo zakonska določila za spremembo načina delovanja ob meji, a da zahteve in akcije prevoznikov naletijo na gluha ušesa. Bili so razni sestanki, podane so bile stvarne in konkretne obljube, a pri tem je le ostalo.

Napovedani ukrepi avstrijskih oblasti bodo po vsej verjetnosti še povečali pritisk na naše mejne prehode. To smo namreč že ugotovili med stavko na Kokovem. Teh dejstev nočejo upoštevati pristojni organi, kljub temu, da jim je dana vsa operativna opora od osrednjih državnih oblasti.

ODO KALAN

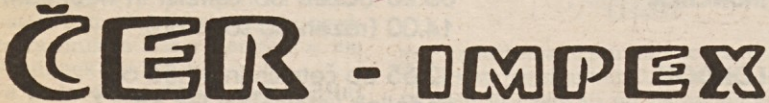

ELETTRONICA

- Razvoj na področju telekomunikacij
- Import - export
- Vsakovrstne elektronske komponente

RF elettronica S.r.l.
Ulica Aleardi 7
34134 Trst
Tel. 040/363836
Telex 460388
Telefax 363916

SPLOŠNA — IMPORT - EXPORT

GORICA - Ul. V. Veneto 49
Telex 461229 ČER-PEX

Tel. 0481/82159-33524
Fax: (0481) 33524

IMPORT - EXPORT s.r.l.

34170 GORICA — Korzo Italia 255/4
 Tel. 0481/21313 - 22035
 Telex 460155 ESPEGO
 Fax: 0481/521226

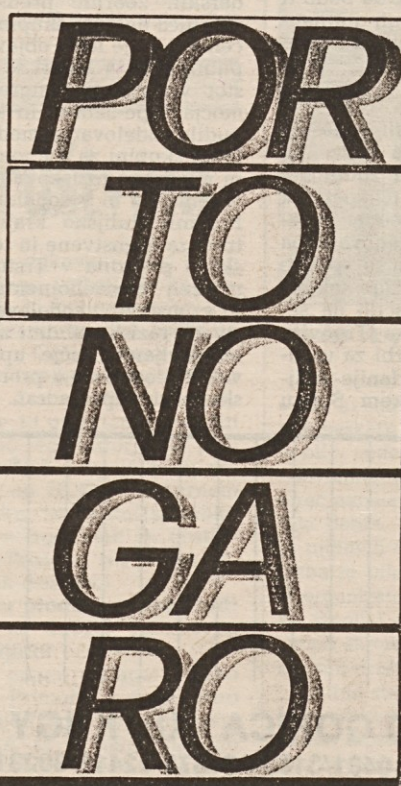

UVOZ-IZVOZ PREDSTAVNIŠTVA D. D.

POOBLAŠČENI IZVOZNIKI

IVECO FIAT LANCIA PIRELLI COMETO

34132 Trst, Ul. Geppa 9, tel. 040/68802 - Telex 460231 ADESI - Fax (040) 68227
 34170 GORICA, Korzo Verdi 51, tel. 0481/33576

Posebna ustanova Trgovinske zbornice
 Azienda Speciale della Camera di Commercio
 Special Agency of the Chamber of Commerce

Ul. Piave 31 - VIDEM (Udine)
 Tel. 0432/25951
 Tlx. CFCE UD 450649
 Fax. 503919

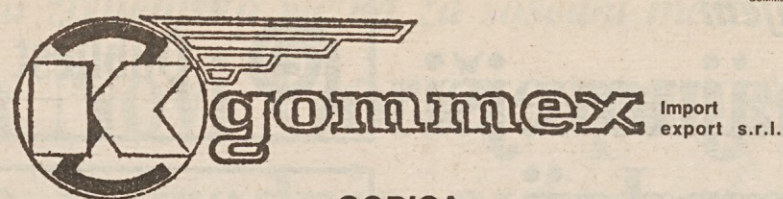

PORTONOGARO 1988				
GLAVNE BLAGOVNE SKUPINE	NATOV. 87	NATOV. 88	RAZTOV. 87	RAZTOV. 88
Naravno in umetno tekstilno blago	2.307	1.469	405	—
Minerali (soli)	—	—	102.639	58.459
Staro železo in železni polizdelki	56.597	74.045	17.802	48.044
Stroji	7.621	9.331	345	43
Gradbeni material - cement	—	—	58.873	77.695
- ostali (steklo itd.)	21.170	8.362	17.361	19.938
Les	10.849	14.955	1.490	621
Kemijski izdelki - gnojila	21.258	20.745	50.464	52.874
Celuloza - papir - lepenka	29.198	31.284	2	—
Ostali	30.486	38.017	2.217	5.340
SKUPAJ	179.486	166.924	251.598	263.014

Struktura nove združene Evrope

V Evropi nastajajo, ali se že uspešno razvijajo, razne meddržavne skupnosti, ki prekoračijo vedno ožje državne meje. Omenimo le nekatere: delovna skupnost Alpe-Jadran, Evropa regij, skupnost alpskih dežel (Arge-Alp), skupnost obmejnih dežel, skupnost zapadnih evropskih držav (Cotrao). To so le del hrbtenice, na kateri mora sloneti nova politična, gospodarska in upravna struktura združene Evrope. Večje enote, med te spadajo države, ne smejo zadušiti svobodne iniciative manjših enot; morale bi celo pospeševati njihov delokrog in jim delegirati reševanje krajevnih problemov. Ta načela so zapadna že v sami rimski pogodbi, ki je dejanski statut današnje in predvsem bodoče Evrope. Vizija se počasi, a nezadržno spreminja v konkretno realnost.

Mešana italijansko-jugoslovanska zbornica ne spada sicer v to politično strukturo, a mora uskladi- ti svoje delovanje prav s to koncepcijo nove Evrope. Zamisel o povezovanju dveh gospodarstev je torej stara in je prinesla mnogo plodnih sadov; predlogi Italjuga in Jugitale so mnogokrat služili kot vzpodbujevalec za državnike, ki so sprejeli - včasih žal z zamudo - želje gospodarstvenikov. Danes se odpirajo nove poti za plodnejše gospodarsko sodelovanje in zaradi tega se mora tudi delovanje mešane zbornice prilagoditi današnjim potrebam in zahtevam. Delovne skupine, ki bodo te dni zasedale, morajo nadaljevati tudi med zasedanji s svojim delom. Mešana komisija za obmejno gospodarsko sodelovanje, ki je že dala predloge za izpolnitev blagovnih list C in D, bi morala dobiti še večje pristojnosti ali pa bi morali ustanoviti drugo, ki bi bila zadolžena za pospešeno in razširjeno obmejno sodelovanje višje stopnje. (ok)

GORICA

Ul. Rossini 22 — Tel. 0481/531935-531821 — Telex 460385 — Fax 0481/534578

IZVOZ: gum za vse tipe vozil in strojev, orodja in strojev za mehanične delavnice, rezervnih delov za vozila, proizvodov informatike, optike, za cestno razsvetljavo, bazične kemije, kozmetike.

UVOZ: lesa za gradbeništvo in drugih lesnih proizvodov, kovinskih in kemičnih proizvodov, proizvodov informatike in rezervnih delov.

OBIŠČITE NAS IN DOBILI BOSTE PRAVI ODGOVOR ZA VSE VAŠE IZVOZNO — UVOZNE POTREBE

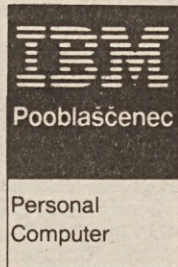
Podjetje Glauco Boscarolli

Že 30 let v Tržiču prodajamo pisarniško opremo: OLIVETTI, SHARP, ITALTEL TELEMATICA, AMSTRAD.

PISALNI STROJI - FOTOKOPIRNI STROJI - REGISTRISKE BLAGAJNE in PROFESIONALNI RAČUNALNIKI s programsko tehnično opremo.

Nudimo tudi osebne računalnike IBM PS/2

Ul. Roma 19 - 34074 TRŽIČ - Tel. 0481/74295

34170 GORICA
Korzo Verdi 93
Tel.: 0481/32295 - 34155
Telegr.: GOIMPEX GORICA
Telex: 461054 GOIMPEX I

FARCO
FINE CHEMICALS

34132 TRST
Ul. del Lavatoio 4
Tel. (040) 365424
Tx: 461012 FARCO I
Fax (040) 363918

PETROKEMIJA
KEMIJA
FARMACEVTIKA

Filiala v Gorici:
Ul. Trieste 160
Tel. (0481) 20769

nevar system s.r.l.

Ul. Flavia 21 — Ul. Follatio 8
Tel. 818075 — TRST

— zlatarska mehanska industrija
— metrska proizvodnja verižic in zlatih polizdelkov 585 in 750
— demonstracija novih strojev za predelavo zlata
— obrat za sestavljanje švicarskih ur

NEVAR s.r.l.

Ul. Maiolica 15/b
Tel. 767277

— popolna izbira orodja za uranje in zlatarje

NEVAR2 s.r.l. zlatarna

Ul. Roma 11

— prodaja na drobno

BCTKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

ZANESLJIV PARTNER V PROSTORU

ALPE-ADRIA

TRST - Ulica Filzi 10

ZASTOPSTVA
UVOZ
IZVOZ

Resim s.r.l.
Predstavništva - izvoz - uvoz
34133 Trst - Ul. Cicerone 8 - p. p. 101

Tel. 040/362676-362286-362397-362973
Telex 460561 Resim I
Telefax 040/361839

Filiala v Gorici
Ul. degli Orzani 16

IMPORT - EXPORT

E. CRISMANCICH & C.

s. r. l.

ZUNANJA TRGOVINA NA VELIKO

Tovorni terminal Fernetiči - REPENTABOR (Trst)

Tel. (040) 213589 - 213028

Telex 460260 DEAR I

Fax (040) 213589

agrar S.R.L.

IMPORT - EXPORT
ZASTOPSTVA

TRST

Ul. Valdirivo 19
Tel. (040) 631900, 631846
Telex 460195

FOR TRANS S.R.L.

ŠPEDITERSKO PODJETJE

DNEVNI ZBIRNI
SERVIS ZA

- BLIŽNJI VZHOD
- JUGOSLAVIJO
- VZHODNO EVROPO

CARINSKE KONZULENCE

TERMINAL FERNETIČI - Tel. 040/213831

URAD V NOVEM PRISTANIŠČU HG 71

Tel. 040/308004 - Tlx. 460247 - Tfx 040/214181

EDITORIALE
STAMPA TRIESTINA s.p.a.

ZALOŽNIŠTVO
TRŽAŠKEGA TISKA d.d.

34137 TRST - UL. DEI MONTECCHI 6
Tel.: (040) 7796677
Telex: 460270 EST I
Fax: (040) 773715

Filiala: GORICA
UL. RABATTA 1/3
Tel.: (0481) 530532
Telex: 460366 EST GO
Fax: (0481) 31009

KOMERCIJALNI SEKTOR:

izvoz - uvoz:

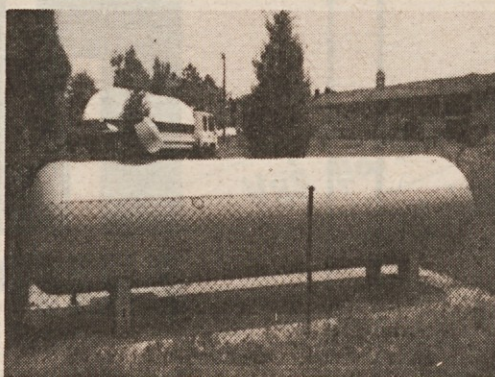
- ♦ repromateriala za grafično, kartonažno in papirno industrijo
- ♦ grafičnih strojev, časopisov
- ♦ splošnega blaga v okviru avtonomnih računov TRSTA in GORICE

S. R. L.

IMPORT - EXPORT

TRST — Ulica Ghega 2
Tel.: (040) 64535 - 64449
Telex: 460517 TECHNIA I
Fax (040) 361634

AgipCovenGas

»Kjer je potrebna toplota,
naj bo tudi čista energija«

OGREVANJE Z GPL (utekočinjen petrolejski plin)
ZA STANOVANJA IN INDUSTRIJSKE OBRATE
POSAMIČNE ALI SKUPINSKE NAPELJAVE

Zastopstvo za TRST in GORICO:

P. Cerlienco & F. Tampieri snc

Uradi: UL. FABIO SEVERO 3 — TEL. (040) 364894

Obrat: UL. PIETRAFERRATA 26 — TEL. (040) 820627-8

Pogovor s Hadrijanom Corsijem

Potrebna jasnost o najnovejši jugoslovanski zakonodaji

Danes in jutri se bo v Trstu na zasedanju mešanih trgovinskih zbornic zbralo lepo število gospodarskih operaterjev z obeh strani meje, med katerimi bo tudi Hadrijan Corsi, predsednik goriške delegacije Italjug.

S Corsijem smo se pogovorili o trenutnem stanju gospodarske izmenjave med sosednjima državama ter o perspektivah gospodarskega sodelovanja. V zadnjem letu je v Jugoslaviji prišlo tudi na gospodarskem področju do precejšnjih sprememb. Sprejem nekaterih novih zakonov je poživilo meddržavno sodelovanje, ki je tudi v letošnjem letu doseglo vidne porastke. Sprostitve deviznega tržišča je privedla do precejšnjega povečanja izmenjave blaga po glavnem računu. Jugoslovanska podjetja v glavnem lahko razpolagajo z deviznimi sredstvi, tako da pri plačilih ni večjih problemov.

Naša podjetja pa se srečujejo s precejšnjimi težavami v poslovanju preko maloobmejnih računov. Jugoslovanska podjetja tega ne izkoriščajo v popolni meri, tako da nekaj deset milijard lir trenutno miruje na tekočih računih pri Banci d'Italia. Delno je padlo tudi poslovanje preko kooperacij, ki v neki meri pripomorejo nenehni rasti inflacijske stopnje. Za mnogimi kooperacijami se enostavno skriva čista trgovina, ki deluje na podlagi kompenzacijskih poslov, pri katerih pa je vrsta blaga za izmenjavo že vnaprej določena. To je privedlo tudi do takega absurda, da se v nekaterih primerih plača kupovati jugoslovansko blago v Italiji, ker je tu ceneje kot v domovini. Izja-

lovile pa so se predvsem kooperacije, ki so bile zgolj komercialnega značaja.

Pomanjkanje dinarskih sredstev in visoka stopnja inflacije povzročata dokajšnje težave za poslovanje po takih kanalih. Tudi zaradi tega se je v zadnjih mesecih močno povečalo zanimanje za tuje kredite, predvsem za italijanske, za operacije preko leasinga in za tuje investicije. Glede zadnje točke je treba reči, da niso še vsi zakonski predpisi urejeni, tako da so tuja podjetja še vedno zelo previdna glede možnih investicij v Jugoslavijo.

Precej uvozno-izvoznih podjetij je tudi začelo s kreditiranjem proizvodnje, zaskrblja pa dejstvo, da so se proizvodne cene, ki so bile v prvem polletju sprejemljive, v zadnjih dveh mesecih začele višati za večodstotno raven, kar bo lahko v nekaterih primerih privedlo tudi do nekonkurenčnosti jugoslovanskih proizvodnih cen.

Italijanski in tukajšnji gospodarski operaterji z zanimanjem gledajo na sodelovanje v naših krajih, predvsem v novogoriški, sežanski in koprski obmejni coni. V zadnjem letu so se nekatere stvari spremenile. Septembra so v Vrtojbi otvorili Carinsko cono Nova Gorica, na Koprskem so ustanovili nekaj mešanih podjetij, zanimanje pa se ni še spremenilo v konkretnjšo sodelovanje zaradi precejšnje nejasnosti glede koriščenja davčnih in carinskih pogojev ter razvojnih možnosti teh struktur. Problem vlaganja v mešana podjetja pa zadeva v glavnem velika podjetja, katerih v obmejnem pasu ni veliko, nejasnost in kompliciranost

davčnega sistema pa odstranjata tuje vlagatelje.

Tukajšnji gospodarski operaterji pričakujejo od zasedanja mešanih trgovinskih zbornic nekaj odgovorov na bistvena vprašanja. Avtonomni računi niso več tako zanimivi in treba bo pomisliti na nove oprijeme, sicer bodo ti propadli. Prav včeraj je bilo zasedanje meddržavne komisije za preučevanje te problematike. Potrebna je pomladitev dogovora, tudi v luči novih gospodarskih zakonov in predpisov. Treba bo tudi znižati carino na uvoženo živino. Sedanja visoka carinska stopnja ne dovoljuje uvoza jugoslovanske živine v Italijo.

Nerešenih pa je še veliko problemov. Stanje prevozov se ni veliko spremenilo, tako da nismo dobili še dokončne ureditve. Končno so odobrili program gradnje prvih delov avtoceste med Razdrtim in Italijo, tako da bo prometna povezava med Italijo in Jugoslavijo čez nekaj let dokončno urejena.

Na našem obmejnem področju pa se srečujemo še z enim perečim problemom in sicer s potrebo po kvalificirani delovni sili. Tukajšnja podjetja imajo velike težave z delovnimi dovoljenji za jugoslovanske državljane, ki bi lahko večkrat pripomogli gospodarski rasti posameznih podjetij in celotne gospodarske strukture nasploh.

Z jugoslovanske in tudi z italijanske strani pričakujemo v Trstu v glavnem razjasnitve in informacije o praktičnem uvajanju novih gospodarskih predpisov.

publiest

telefon: (040) 7796688

so. be. ma. s. n. c.

IMPORT - EXPORT

GORICA — Travnik 6 — Tel. 0481/31034 - 33490
Telex 460330 Sobema I

SKLADIŠČE IN PISARNE: Ul. Case sparse 77
Sovodnje (GO)
Tel. 0481/21213 - 20895
Telex 461207 Sobema I
Telefax 20969

FILIALA: Štivan 3/c — Tel. 040/208798

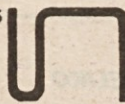

iderimpes s.n.c.

Ul. Bellini 4
34170 GORICA — Italija

Tel.: (0481) 32750/32126
Telex: 461202 SIDER I
Fax: (0481) 85049

uniles

MEBLO

MEBLO ITALIANA S. p. A.

— IMPORT EXPORT
— INDUSTRIJA ZA PROIZVODNJO POHIŠTVA IN ELEMENTOV

34170 GORICA — Ulica sv. Mihaela — industrijska cona
Telefon: (0481) 21281 — Telefax: (0481) 520206 — Telex 460266 ITAMEB

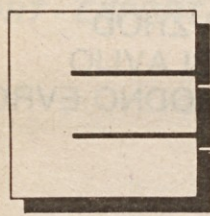
Korotan Italiana s. r. l.

Korzo G. Verdi 133 - Gorica
Tel.: 0481/31884 - 30976
Telex: 460895 KIMEX I
Telefax: 0481/85187

Korotan G. M. B. H.

Viktringer Ring 26 - Tel.: 0463/56216
Celovec - Avstrija - Telex: 422801 KIMEX A
Telefax: 0463/51657

IZVOZ - UVOZ PO MALOOBMEJNIH, SEJEMSKIH
IN REDNIH RAČUNIH - ZASTOPSTVA

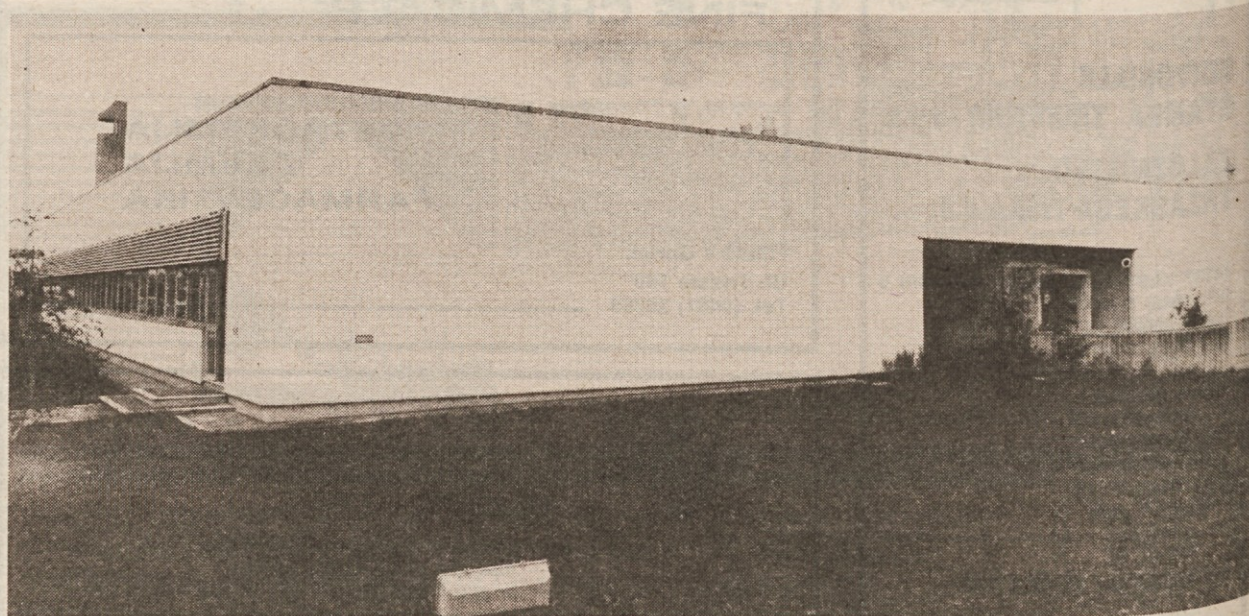

europaper s.p.a.

- ◆ proizvodnja
- ◆ trgovina
- ◆ oprema in repromateriali za papirno, predelovalno in grafično industrijo

34170 GORICA
Ul. dell'Industria 6

Tel. (0481) 20985 - 21975
Telex 461156 PAPER I
Telefax 0481/21117

Proizvodni obrat MIPOT S.p.A. v Krminu (Gorica)

ELEKTRONSKI SESTAVNI DELI
ZA PROFESIONALNO UPORABO

- UPORI
- UPOROVNA VEZJA
- HIBRIDNA VEZJA

Tankoslojna in debeloslojna tehnologija

MIPOT S.p.A.

GLAVNI SEDEŽ: Ul. Corona 5 - KRMIN (GO)
Tel.: 0481/630200 - Telex: 460408
Telefax: 0481/62387

URAD ZA ZUNANJO TRGOVINO:
Ul. S. Michele 334 - GORICA
Tel.: 0481/20684 - Telex: 461089 - Telefax: 0481/22295

Trgovinska menjava življenjsko važna za sosedni mesti V Gorici in Novi Gorici upanje v skorajšnjo izgradnjo avtoceste

Gospodarstveniki in avtoprevozniki v Gorici in Novi Gorici si veliko obetajo od napovedane skorajšnje gradnje avtoceste od Razdrtega po Vipavski dolini do mejnega prehoda z Italijo pri Vrtojbi - Štandrežu. Na to cesto obmejni in prijateljski mesti čakata že polnih dvajset let, odkar je slovenska skupščina odobrila prvi zakon o slovenski avtocestni transverzali. Na italijanski strani je avtocestni priključek zgrajen že več let. Prav tako sta zgrajeni obmejni postajališči, ob katerih gradijo nove naprave. Parkirišča goriskega avtoporta so polna tovornjakov, prav tako so polna skladišča. Tu sedaj gradijo nove skladiščne hale in tudi nekatere druge naprave. Na jugoslovanski strani so ogradili carinsko cono, kjer so že zgradili skladišča. Prav tako so urejena parkirišča in skladišča na obeh mejnih prehodih. Prometa je kar veliko, kot nazorno vidimo na naši sliki. Na jugoslovanski strani pa se avtocesta konča v vrtojbenskih vrtovih.

Pred kakim mesecem so na Razdrto prišli stroji in tam urejajo vozlišče od sedanje avtoceste iz ljubljanske smeri v dve primorski smeri, proti Novi Gorici in proti Sežani. Kaj kmalu naj bi pričeli graditi prvi odsek od državne meje do Sela. Kasneje naj bi prišla avtocesta od Sela do Podnanosa. Avtocesta ne bo služila samo mednarodnemu prometu marveč tudi jugoslovanskemu notranjemu prometu, saj je v Novi Gorici in njeni okolici veliko tovarn, iz katerih odpelje izdelke s kamioni v notranjost Slovenije in Jugoslavije.

Nova avtocesta bo veliko koristila goriškemu in novogoriškemu gospodarstvu, saj sta oba tesno povezana še zlasti na področju trgovinske izmenjave med državama. Prav od povečanja te izmenjave si sosedni mesti veliko obetata. Prav v medsebojni trgovinski menjavi je bodočnost Gorice in Nove Gorice.

Luigi Kodermac S.p.A.

MEDNARODNI PREVOZI IN ŠPEDICIJE

Uprava: Ul. Alviano 56 - 34170 GORICA
Urad za promet: Terminal S. Andrea - Štandrež
Tel. (0481) 21131 - Telex 460119 KDRMAC
Telefax: (0481) 21188

**GORIZIANA
EXPORT** S.R.L.

Ul. TERZA ARMATA 165, GORICA
Tel. (0481) 20111/20728
Tx. 460694 MIKLIZ I
Telefax 0481/521064

UVOZ LESNA INDUSTRIJA
IZVOZ KEMIJA
METALURGIJA

IMPORT — EXPORT

34170 GORICA Tel.: (0481) 30116 - 31041 - 34145 - 81074
Ulica Alviano 56 Telex 460201 — Alpek I
Telefax: 0481/83969

**Giovanni
Lulli**

IMPORT - EXPORT

GORICA, Ul. Bellini 4
Tel. (0481) 87555, 31184
Telex 460362 LULLI
Telefax (0481) 33198

GLOBTRADE italiana S.p.A.

Export - Import

Sedež: 34170 Gorica, Korzo Italia 75
Telefon: 0481/33307 - 33910 - 34011
Telex: 460555 GLOBTR I
Telefax: 0481/87160

FILIALA:
Milan, Foro Bonaparte 76
Telefon: 02/31640 - 33214

UVOZ - IZVOZ
ZASTOPSTVA

34070 Sovodnje (GO)
Case Sparse 76
Tel. 0481/20181
Telex 460639 IMSAGO I
Fax 0481/521388

- **STEKLO ZA GRADBENIŠTVO IN POHIŠTVO:**
float, refleksno, ornamentno, izolacijsko,
kaljeno, ogledala itd.
- **STROJI IN ORODJE ZA STEKLARJE**
- **LASTNA PROIZVODNJA:**
izolacijska stekla, silikonska tesnila

**Banca Agricola
Kmečka banka
Gorica**

Vaš partner v trgovinski izmenjavi
med Italijo in Jugoslavijo

GORICA

Korzo Verdi 55
Telefon 0481/3871
Telefax 0481/87335
Telex 460412 AGREST I
461239 AGRBAN I

RESCO
S.R.L.

Sedež: 34133 TRST — Ul. Cicerone 8
Tel. 040/362301 — p. p. 901

Filiala 34170 GORICA — Drev. XXIV. maj 1
Tel. 0481/31659 — 32173
Telefax 0481/81965
Telex 460857

Pomembnost zasedanja mešanih zbornic

Tržno gospodarstvo mora dobiti drugačne oblike poslovanja

Pred skupščino Italjuga in Jugitala je letos težka in odgovorna naloga. Če so bila ravno tako pretekla srečanja važna in namenjena razčiščenju določenih pojmov in prijemov predvsem pa vprašanju blagovnega maloobmejnega prometa, letos čakajo udeležence zasedanja še dodatne naloge.

Spremenjena zakonodaja v vzhodnoevropskih državah kakor tudi spremembe v okviru EGS ter nova gospodarska zunanja politika Italije naračajo hitre in sodobnejše prijeme. Jugoslovanski zakon o zunanjetrgovinskem poslovanju govori tudi o maloobmejnih sporazumih. V specifičnem 30. členu je določeno, da »z obmejnimi območjem in sosednim čezmorskim območjem je po tem zakonu mišljeno območje, določeno z meddržavno pogodbo«. To določilo daje prednost dosedanjemu območju in praktično onemogoča njegovo razširitev na druge predele Italije, ki je danes podvržena pravilom EGS. Obstaja torej mednarodni instrument, ki ga morajo krajevni organi ovrednotiti. In prav skupščina mešane zbornice je pristojna, da da nove predloge za revitalizacijo blagovne izmenjave oziroma, da se izkoristijo vse tiste možnosti, ki jih sporazum predvideva.

Ostati vezani na tradicionalne blagovne tokove je utopija. Svet se razvija in neizprosno izloči tistega, ki ne more ali noče slediti razvoju. Postavlja se vprašanje skupnih interesov obeh partnerjev torej gospodarstvenikov iz obmejnega pasu Italije in Jugoslavije; če se na tem

področju ne izsledijo ekonomske koristnosti, so tudi vsa zasedanja le občasno prijateljsko srečanje, ki ne bo rodilo sadov.

Vsi smo si edini, da tako ne gre naprej. A zakoni, ki so v Jugoslaviji sprostili podjetnost, ki omogočajo zasebnemu gospodarstvu, da se vključi - pod določenimi pogoji - v mednarodne tokove ter možnost večjega in sodobnejšega medbančnega sodelovanja, ne morejo ostati le domena gospodarskih krogov izven deželnih meja oziroma področja, ki ima pooblastila za delovanje po maloobmejnih računih. Tisti gospodarski krogi, ki že danes stojijo ob strani in principiarno kritično gledajo na dogajanje v Vzhodni Evropi, ne morejo pričakovati, da

se bodo razmere spremenile same od sebe. Le centralizirano gospodarstvo je omogočilo v določenem trenutku razvoj maloobmejnega blagovnega prometa. Tržno gospodarstvo, kateremu se z velikimi težavami približuje Jugoslavija, mora dobiti drugačne oblike delovanja. Seveda težko je menjati miselnost ljudi, težko je priti do dognanja, da se moramo boriti za vsako poslovno potezo, a le v tem je izhod za krajevno gospodarstvo. Posredovalna vloga je težka, a ker krajevna proizvodnja je skromna in v glavnem nezanimiva za mednarodno trženje, moramo prav na tem področju poprijeti za sodobnejšo metodologijo dela.

O.K.

SIAT

SERVIZI INDUSTRIALI AUTO TECNICI

IMPORT - EXPORT - ZASTOPSTVA

TRST - Ul. F. Severo 21
Tel. (040) 362684

FILIALA V GORICI: Ul. Carducci 28/7
Tel. (0481) 31669

PROIZVODNJA: lesenih lameliranih oken po meri nosilne konstrukcije iz lameliranega lesa

IZVOZ - UVOZ: zastopstva v lesnem, kemičnem, mehaničnem in elektrotehničnem sektorju

33049 ŠPETER (San Pietro al Natisone) - Italija

Industrijska cona — Tel. (0432) 727286

Telex 450504 HOBLES I

Telefax (0432) 727321

RAPIDO

ELECTRONICS DEVICES

S.p.A.

34133 Trst, Ul. C. Beccaria 8 - Tel. 040/360555-361555, Tx 460461

elektronske komponente

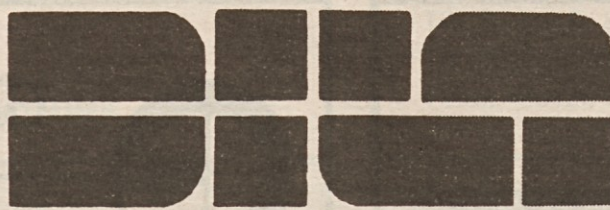
ELECTRONIC SHOP S.R.L.

34133 TRST, UL. FABIO SEVERO 22, TEL. 040-62321

Gestione Autoporto Ferneti S.p.A.

Sedež:

FERNETIČI - REPENTABOR - TRST — Tel. 040/213857 - 213766

S. r. l.

IMPORT - EXPORT

MEDNARODNA DISTRIBUCIJA LESA IN LESNIH PROIZVODOV

34132 TRST - Ul. Ghenga 3 - Tel. (040) 62088/64310/64677
Tlx 460442 DILATS - Fax (040) 362595 - P.I. in C.F. 00519540322

compagnia unica laboratori portuali di trieste

enotna družba tržaških pristaniških delavcev

DOM PRISTANIŠKIH DELAVCEV

Trg Duca Degli Abruzzi 3

CENTRALA:

Tel: (040) 61386 (4 linije)

PLAN:

Tel: (040) 631145 - LADIJSKI ODSEK

TAJNIŠTVO: Tel: (040) 61703

DOM PRISTANIŠKIH DELAVCEV

NOVO PRISTANIŠČE, PRISTANIŠKI ODDELEK

Tel: (040) 795597

ODDELEK ZA PRIVEZ

IN POPRAVILO KONTEJNERJEV (VII. POMOL)

Tel: (040) 775672

STARO PRISTANIŠČE, PRISTANIŠKI ODDELEK

Tel: (040) 68106

LESNO SKLADIŠČE, PRISTANIŠKI ODDELEK

Tel: (040) 820420

Službe za vkrčavanje, izkrčavanje in pretovarjanje. Natovarjanje, raztovarjanje na suhem in/ali v skladišču. Privez in odvez tovora na ladji, cestnih vozilih in vagonih ter čiščenje železniških vagonov. Popravila kontejnerjev od 20' do 40' in vozil mafi.

Iz kemije, globalni projekt.

Ni je boljše metamorfoze od tiste, ko se dva spojita v enega samega, ko konkurenta postaneta zaveznika. Iz srečanja med družbama EniChem in Montedison se je rodil EniMont: peta kemijska grupa v Evropi in osma v svetovnem merilu, s predvidenim poslovnim obsegom v vrednosti 16 tisoč milijard lir. Gre torej za novo, veliko dejanskost, pa ne toliko zaradi številke. Grupa EniMont je podedovala obvezo, da bo delovala v spoštovanju človeka, da bo razvoj družila z zaščito okolja, da bo utrdila svoj odnos z družbo, kulturo in mislijo. EniMont se danes premika na osnovi globalne vizije. Zato, da bo korak kemije v stalnem ravnoesju s pričakovanji naše prihodnosti.

ENIMONT

PREDSTAVNIŠTVA:

Trst-Zagreb - Piazza Tommaseo, 2 - 34121 Trieste - tel. 040/364437

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglasni - Ob delavnih trgovskih 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir. Finančni in legalni oglasni 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Mali oglasni 850 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 19%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPL.

primorski

dnevnik

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Marko Waltritsch**

izdaja
in tisk

ZTT
Trst

Član italijanske
zveze časopisnih
revizorov FIEG

četrtek, 9. novembra 1989

PRINCE

NAJBLIŽJI EVROPI 1992

NAJBLIŽJI EVROPI 1992

PRIMEX
NOVA GORICA,
Vipavska cesta 13
telefon: (065) 26-411, 22-412
telex: 34-324 PREX YU
telefax: (065) 26-265

MEDNARODNA
ŠPEDICIJA

- * organizacija transportnih poti
 - * organizacija integralnega transporta
 - * opravljanje carinskih formalnosti pri izvozu, uvozu in tranzitu blaga
-
- * poslovna logistika
 - * poslovna enota na mednarodnem mejnem prehodu Vrtojba
 - * predstavništva na mednarodnem mejnem prehodu Vrtojba, v Beogradu, Skopju, Sarajevu in Tolmini

MEDNARODNA ŠPEDICIJA

Mednarodni mejni prehod Vrtojba
telefon: (065) 32-434, 32-423

CARINSKA CONA
NOVA GORICA

- * možnosti najema prostorov, namenjenih industrijski proizvodnji, opravljanju storitev in skladiščenju blaga za izvoz in uvoz
- * možnost sovlaganja v izvozne programe
- * strokovna pomoč v zvezi s poslovanjem v carinski coni na področju organizacije, posredovanja, informatike....

MEDNARODNI TRANSPORT

- * sodoben cestni vozni park
- * specializacija na relacijah:
 - Jugoslavija — Italija
 - Jugoslavija — Spanija
 - Jugoslavija — Južna Francija
- * vozniki vsaj pasivno obvladajo jezike držav, kamor so namenjeni
- * sodobna garaža in mehanična delavnica na MMP Vrtojba (Nova Gorica)
- * izredno ugodna geografska lega za relacije Vzhod — Zahod

MEDNARODNI TRANSPORT BMT CEPORT

Šempeter pri Gorici, Žnidaršičeva 9
telefon: (065) 32-821, 31-011
telex: 34 390 CEPORT YU

SKLADIŠČNO — MANIPULATIVNA DEJAVNOST

- * skladiščenje in manipulacija z blagom, namenjenim za izvoz, uvoz ali tranzit
- * parkiranje, embalaranje in sortiranje blaga v mednarodnem prometu
- * javna carinska in konsignacijska skladišča — pokrita in odprta
- * pretovarjanje: tovarnjak — tovarnjak
tovarnjak — vlak
vlak — tovarnjak

SKLADIŠČNO- MANIPULATIVNA DEJAVNOST

Skladišče BMT Vrtojba
telefon: (065) 32-931